

سنڌي ٻوليءَ جي سونهن

(اصطلاح)

1910ع

گهڻشامداس رامنداس ڀڳت

سوره سنڌي ادب

صاحب خان سوره ميرائي

Cell No: 0344 3919786

0300 3404488

سنڌي ٻوليءَ جي سونهن

الف

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪمن
ا. ب نه ڄاڻڻ.	اڻوڃهه هجڻ. هوءَ بچارو ڄاڻي الف ب نه نه، سو توڙي به ان وڙهي.
آبتا توڙا ڏيڻ.	اڏي نڪري ريت هلڻ. پئس جيئري ڏنڊو ڇاڪهوس به پوءِ آبتا توڙا ڏيئي ڏنڊو ڇت ڪري ڇڏين.
آبتا توڙا هڻڻ.	نياريون ڳالهيون هڻڻ، عام نيمر جي ابتر هلڻ. فقيرن جا آهن آبتا توڙا، سي جهڻين هٿن تهن عنوان.
آبتا وا هڻڻ يا ٽٽڻ.	اجائي ڪوشش ڪرڻ. ڏس ته در تان ڪيئن ٿو لڙڪي. ڏاڪو تان نٿو ڇڙهي آبتا وا هڻڻ پيو تهبي يا تري.
آبتو پير ڪڍڻ.	اجايو خر ڇڻ. مونو لاه پئس ڇڏيو هڪي پر آبتا پير ڪيائين ته هاڻي مائيءَ کي به محتاج آهي.
آبو بهر بڪڻ.	اجايا ڪوڙ ڳالهائڻ. ڏس ته ڇي به ٿو ڪي، ڪهڙا ابو بهر ٿو بڪي.

اصطلاح

دکتر کا معنی

دکتر کا معنی ہے کسی شخص کا
نام، جو کسی بیماری کو دیکھ کر
وہ شخص کو دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر
دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر
دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

پتہ نہ ملے یا دیکھ کر دیکھ کر
دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر
دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

دکتر کان کا لپٹا یا آواز نہ لگے
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر
جو کہ کسی بیماری کو دیکھ کر

اپنی بیماری کو دیکھ کر

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪندڙ اصطلاح
اٿو ٻڌي پٺيان پوئو.	ڪم ڇڻو ٿي لڳو. ائين تر جوڙ نالين باقي پوليس اٿو ٻڌي پٺيان پوئين ۽ تر پوءِ ٻي ڳالهه آهي.
اٿو ن هٽو.	ٻي قدر ٿيڻ، ڌڪو ڏيڻ. ۲۵ روپيا جي جاءِ پر نقو قبولين، تون پر شڪر ڪري ٿو اٿون هٽي.
اٿو کائو.	طاقت وارو هٽو. هو پر پنهنجو اٿو ٿو کائي سٽو ڪين ڏيو.
اٿي کاپائو هٽو.	آرسي هٽو، ڪانت هٽو. اهو اٿي کاپائو آهي تنهن مان ڇا سمجهندو.
اٿو گڏيل هٽو.	مانتي هٽو، لاڳاپو هٽو. اسانجو ڪو ساٿس اٿو گڏيل آهي ڇا جو هرو ٻيو وٽس وڃون.
اٿي مان وارڪيڻ	پوڏي ريت ڇاچڻ، باريڪ نظر سان ڇاچڻ. هو اهڙو تريندو آهي جو اٿي مان ٿو وار ڪري.
اٿي ۾ لوڻ هٽو.	تمام گهٽ انداز هٽو، گهري وڇو. ميلن تي منڊو اٿي ۾ لوڻ وانگر ڌرت ۾ ٿي آيا. ويهاري جا مائت اٿي ۾ لوڻ ٿي ويا.
اٿي ۾ لوڻ ڪري کائو.	اهڙي ريت کائڻ جو هر ڪو خوشي سان ڏئي ۽ ڪنهن کي به ڏک نه

اصطلاح	اردت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	<p>اڇي. انهي آفيس ۾ ڦر ڪانهي جيڪي منشي کائن ٿا سي به اتي به اوت ڪري ٿا کائن.</p>
<p>اُٺ تي ٻا کائڻ.</p>	<p>هو وڻ هاري اوس ٿيڻ يا بڻڻ. ڏس جو ان تي ٿي ٻلا کائڻ جو هرائي جهيڙي ۾ ڪاهي ٿو پوي، اهڙو ڏک لڳس جو اٽيئي ڏيري ٿي پيو.</p>
<p>اُٺ پير ڪڍڻ.</p>	<p>کيسي ڪوڙ، ڳالهه کان ڦوڙ. سؤدو ڪنهن سان ٿو ڪرين اهو ان پير ڪڍندي ويهين ڪار ڪري.</p>
<p>اهائي ڪڍڻ.</p>	<p>بنا سبب وڻجائڻ، ڏک ڏيڻ، ڪوٺ ٺسڻ. انهي جمعدار ۾ اچائي ڪنيو آهي نيم پتيجالو پائيندو.</p>
<p>اڇا ڪارا پٽرا ٿيڻ.</p>	<p>سڄي ڳالهه ڪڍڻ، يا پٽ ري ٿيڻ. هالهي پٽنچات ۾ اڇا ڪارا پٽرا ٿيندا.</p>
<p>اڇا به ٽاهري هڻڻ.</p>	<p>ٽرڪي ٻرناموس پوڻ. انهي سان ڪا ريس آهي انهي جا اڇا به ٽاهري آهن.</p>
<p>اڇل ڏيڻ.</p>	<p>پڌڻ، وڌائي ڪڍڻ. چوي جا ٿو ۽ اچلون ڪهڙيون ٿو ڏئي.</p>
<p>اچو الله ۽ ڳاڙهو رسول هڻڻ.</p>	<p>مفسس هڻڻ. هن جي گهر جا آهي اچو الله ۽ ڳاڙهو رسول.</p>

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن ٿئي ٿي
آڙي پوڻ.	وڌاري هٿ ڏيکارڻ. وڌو ڀاڳ ڦيڻ. ڪوئي ٿي ڏانهن ڦيڻ. ڪلهوڙو آڙي پيو آهي.
آرسي ڦيڻ.	نمونو ڦيڻ. هي باطن ڏاڍو پورو آهي هن جي حالت سڀني واسطي آرسي ڦيڻ ٿئي ٿي.
آڏن کن ڪڍڻ.	پار کان پٺڻ. ڪار اهڙي ڪئي هئس جو اڏن کان ڪڍي ڇڏيو هئس.
آڙي وڃهڻ.	ڦڳڻ جي ڪوشش ڪرڻ. ٽون ۽ وڪيلن واريون آڙيون ٽري وڃهن.
آڻي، اميد ڦهڪڻ.	اولاد جي شادي جهڙو سڀ ڪم ڪرڻ. هو مري ويو ويهاري آس اميد به کان ڦٽي.
آڻي ڏار اڇاڪرڻ.	عقل نه هجڻ، مورڪه هجڻ، آڻ مائش نه هجڻ. مون آس به وار اڇاڪي ڪيا آهن جو مون کي ٿا ڀلايو.
آس پوڻيا ٿيون.	اڃا پون ڳالهيون ڪرڻ. اهي آس پوڻيا ٿيون.
ڳالهيون ڪرڻ.	ڳالهيون نٿو ڪري ته پيو وري ڄا.
آسمان سان.	تمام مٿي هجڻ، تمام اوچو هجڻ. گهڻو.
ڳالهيون ڪرڻ.	ڊر هجڻ. هن اهڙو بهنگو ٺهرايو آهي جو آسمان سان ٿو ڳالهيون ڪري. هن جو اڄ آسمان سان ٿو مشو گسي.
يا مشو گسي.	

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
آسمان سان لاڻڻ	وڏاڏو ڪرڻ. ڳالهه هر لمبئي ڪن وڃي آسمان سان لاڻو اٿاس.
آسمان مان تارا لا هڻ.	ڪهڙو به ڌڪيو ڪم ڪري سگهڻ. هي نه سولي ڳالهه آهي جو هن نه آسمان مان تارا به لاهي آئي ڏيائڻي.
اڪ ڪارا ڪرڻ.	ڪهڻو ڪرڻ، سو جهرو نه ڪرڻ. ٻڙهي اڪ ڪارا ڪيا اٿئي جو خرچون ٿو گهرين. ڪاميابي ڪرڻ. پوليس جاچ ڪري اڪ ڪارا ڪيا آهن.
آڪ آڻڻ.	اڪ هر روڪه ٿيڻ. هن جون اکيون اٿيون آهن.
آڪ ٻري ڪرڻ.	ٻئي جو منگهرو ٿيڻ، ٻچڙي نيت ڌار ڪرڻ. پنهنجو فائدو ٻئي وٺجي پر ٻئي ۾ اڪ ٻري نه ڪجي.
اڪ نه ٻڌڻ.	ڌيان نه آڻڻ، وزن نه ڏيڻ، پرواهه نه رکڻ. لالچ واري منڍي، ٻا ٿور نه منهن جي اڪڻي نهي ٻڌي.
اڪ هوت پوڻ.	نشي ۾ رهڻ، الوت نغد ۾ رهڻ، اڻ سڌير هڻڻ. شراب پي اڪ هوت پيو آهي.
اڪ پيچڻ يا هڻڻ.	اشارو ڏيڻ. مون سؤ ڊڪيو ٿي پريو

اگر کسی...	اطلاح
و کسی...	
نقد آن و جسط . اما جسط . جسط . جسط . کسان گنجه و دانی کسان کسان همسکه سگور افس .	اگر کج ط .
کے اگر کسی ر کسط . جسط . جسط . بت چاد . جسط . جسط . جسط . راون . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط .	اگر کجی جسط .
با ذ امید ٹیٹ . نراس ٹیٹ . منہن مٹی کسط جیٹو نہ ٹیٹ . اما . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط .	اگر کجی جسط .
پری جسط . ہاراک کسان ہاراک کربو پوی .	اگر کسان ہاراک جسط .
جا کسط . صبح و اذان ہاراک و جسط . جسط .	اگر کسط .
خوردار ٹیٹ . اگر کسی در جسط . جسط . جسط .	اگر کسط .
نقد اچط . چہن یا کسان جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط . جسط .	اگر کسط .

ان دلاخ	اريت دا معدنيء شير گيس
اگر کٹط .	فوارخ ، مہنہ قندار ط . بار اکر دس سودو نہ رسا نہ آہی .
اگر مچ کپ نہ قسٹ .	قہار نشی ہر قسٹ ، پیپ ہر قسٹ . پتہ سواہ پستو افس جوا نہ نہسی مچ
اگر میری نہ قسٹ .	چگو پلو رط . ایسور کدو نہ نہسی تر شل اکر ہر میری نہ قسٹ .
اگر میری کرط .	توری کاوہ قہکار ط . ہوا مڑو ... آہی جو پٹس کدو نہ نہسی اکر میری نہ کٹی آہی .
اگر ہر رکط .	نظر ہیٹ رکط ، چاچ ہر رکط . ہوجمل ان جتو آہی تر وری بولیس اکر ہر رکس تی .
اگر ہیٹ کرط .	لچی قسٹ ، جہہس سمجھائیں نہ ہس اکر کٹی ہیٹ کپائیں .
اگر ہیٹ قسٹ .	سنیال ہیٹ قسٹ . ہار پھنچہ اکر ہیٹ نہری توہ .
اگر ہر قسٹ .	جاد پھانٹ جی سڈ قسٹ . ہی ککائہ نہ نہسی تر اکس ہر قسٹ قسٹ .
اگر ہر قسٹ .	وہو واط لاہ تہار رط ، ککط . نہن نہ نہسی اکر ہر آہی ہی آہی ونس ور ہر نہ پٹھہی ککل بودی .
اگر وچڑائٹ .	ایمن ہر قسٹ ، ہر ہر وس قسٹ .

<p>۱. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۲. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۳. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۴. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۵. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۶. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۷. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۸. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۹. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۱۰. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p>	<p>۱. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۲. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۳. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۴. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۵. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۶. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۷. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۸. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۹. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p> <p>۱۰. حق ، معنی : کہ جس کی آغوش میں</p>
--	--

ان جا معنيٰ ۽ ڪم ڪئن آڻجي	ان جا معنيٰ
ڪم ڪريو. ط. الان. منهنجي ڪم ڪهڙو آهي. ... ها آهي. جو هر ڪم ڪريو آهي.	اهو ڪم ڪريو.
زال جي ڪوپ ٿيڻ. ان جي آمد واري آهي.	آمد واري هئڻ.
قسمت موجب ٿيڻ. ههه واري هئڻ. ان جل هوندو به وڃي آهي. مڪريو.	ان جي هئڻ.
فائدو ٿيڻ. ڪتاب پلي ڪٿي وڃي مون کي آڻا ڪين ٿو ٿئي.	آڻا ٿيڻ.
ڪوڙ ڪپڻ ڇڏڻ. اندرون اجاڙهڻا پڙهندي ڪپڻا.	اندرو اجاڙڻ.
ٻيڙي سڀاڻو وارو هئڻ. اميو اٿس اندر ڪارو تنهن کان مڙيو ئي پاسو ڪڍڻ.	اندرو ڪارو هئڻ.
گجهي ريت ويو رکڻ. مون کي خبر ڪانه هئي ته ان کي اندر ۾ ڇريون آهن جو مون ساڻ اٿس ڪندو.	اندرو ۾ ڇريون هئڻ.
سڀ ڪچ ڇڏڻ. واقفيت هئڻ. ان ان جي اندر ان بهي ڪو نه ڪم آهيان جو نه ڪي ٻيا ان تر ڪاڏي وڃڻو آهي.	اندرو ان بهي لڪڻ.
گجهي ريت هرج و مرج. ڏسڻ ۾ نه.	اندرو ۾ هئڻ.

اصطلاح	ارت نامہ معنی و کرم کتب آٹھ جی
آیو رام کرط .	روہی انط لا، مکال ڈیٹ . (معدن را) "المس" رات بعد، آیو رام کے تون نہ سب مہمان "انط لا" .
آیو رھٹ .	یکدم کاو رھٹ یا و رھٹ . کامی اچٹ . "ان تر نمہنجو" "وہ نہ گھان، نہ نہ آیو تو رھیں، سو جو؟
آیون ویون کرط .	ڈیان نہ ڈیٹ، و ساری چٹط . امڑیون گالہیون تر، اٹھو آیون ویون کری جڈی .

ب

باد شاہ گردی لکھٹ .	لکھا ئی و قح، قراٹ محط . . (ارم بازار، تر بادشاہ گردی لکھ پٹی اُمہ)
بار ٹی پوٹ .	محتیاج ٹیٹ، کاط کڈٹ . کنہی نہ "بار ٹی پٹو" تر کٹہ، لہی کارائیندو .
بار لاٹط .	میار لاط، ڈوراپی کان چٹط، پورو عیو فح ڈیٹ، فرض پورو کرط . مون تر باران دار لاٹو، مای سفس حوشی .
باز اچٹ .	پوران پیرن قی اچٹ، مڑط . گھٹو ٹی سمجھایو ماس ہر باز آیو .
بازار چٹط .	گھٹن سان ڈیتی لیتی کرط،

اصطلاح	اڙو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
بازار ڪرڻ.	قرض ڪڍڻ. توڙي ڪوتاهه ٿي ڪم ڪرڻ. حڪمي سمجهي بازار ڇڏي اٿئي.
بازار ڪرڻ يا	سؤد و سود ڪرڻ. (زالون جوڊن يون آهن) بازار ڪرڻ ويٺي هيس.
بازار گرم ڪرڻ يا	اڳو وڌيل ڪرڻ. اڄ بازار گرم يا وڌيل يا آڪري يا ڇاڪ ڪرڻ.
بازار گهٽجڻ يا	اڳو گهٽجڻ. اڄ بازار گهٽيل يا ماري يا موڙي آهي.
بازار لائڻ.	کوڙ ڪرڻ. آفيس ۾ ويس ته ميسن ڪڍي بازار لائي مٿي، ڪم ڪون هون.
بازي ڪيائڻ يا	ٺٽڪڻ. مون سان حسن ڪئي بازي.
باغ جي موري	ڪنهن ليکي يا ڪٽي ۾ نه هجڻ. تون آهين ڪهڙي باغ جي موري، جو اٿين ٿو ڳالهائين.
باغبانن توڙين لڳڻ.	ڪم ۾ ٿيڻ، رڌاڻ هجڻ. اٿو اٿي مرڪو وڃي، باغبانن توڙين لڳي.
بام ٿيڻ يا ٿي	ڪاوڙجڻ، ڪروڙ ڇڏڻ. مون ڳالهه ڪري اڃا بس ڪئي، نه هو ڪدم بام ٿي ويو.

اصطلاح	ارتق يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
بستري داخل ٿيڻ.	اکهو ٿيڻ، چوڻ پوڻ جهڙو نه هئڻ. اڄ هو بستري داخل آهي، ڪم تي ڪيس ويندو.
بسڙ ۾ پيو هئڻ.	چاٽي واپي کسائڻ يا ٽٽائڻ، آلي وڃڻ. ڳالهه هجي. ڪا ڪٽي ڪو، هرو هرو بسڙ ۾ پيو نه هٿ.
بصر ڇڏڻ.	عيب جوئي ڪرڻ، ويڪ ڪڍڻ. هاڻ کي ڏسي ٿي ڪين، وٺي هين جا بصر ڇڏيندو.
بعل پٽڻ.	وس هلائڻ، ڪري سگهڻ، مڙهي ڏيکارڻ. ڏهن تر ڪهڙا تو بعل هٿين.
بغل ۾ هئڻ.	تمام ولاجهو هئڻ. چوڪرو بغل ۾ بند ۽ روڻ رهڻ.
بدر واکا ڪرڻ.	سيچ هئڻ، وسندي نه هئڻ. ڳوٺ ۾ ويس، تر ٻڪر پيڻي واکا ڪري.
بڻ ڏيارڻ.	مٿائڻ. صوبدار، ٺهڻ کي اهڙا بل ڏياريا، جو ياد ڪندا وڌندا.
بڻ ڪاٽڻ.	بي سو پو موڙڻ، ٽٽڪڻ، لڳڻ. لغراجهو بل کائيندو ٿو اچي. سور اهڙو پيس، جو بل پئي کائين.

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ گهڻا ڪيئن آڻجي
ٻلهه يا "ڏڻ".	حساب ۾ جمع واپس پورو ڪرڻ. مون سڀ ٻلا ڏيئي رڻيا آهن، هاڻي نوهان ڄاڻي ڏسو.
ٻائي لاڏڻ.	گهر آڻڻ، ڪڍ لاڏڻ، جوهر ڪاٽڻ. وٽس آڻي، وڃي ڪنهن ٻئي لائس.
ٻلي لڳڻ.	ڀاءُ گهري نه ڇڏي. مونکي اها رڻ ۾ ٻلي ٻلي لڳي، لائين ڪٽڻ لکي اس.
ٻير ٻڌڻ.	اڻڻ ڏڻ، ڏکڻ، ڊولاب ڪرڻ. تون به ٻير ٻڌڻي ڪم ڪندي آهين مان ڇا ڪريان.
ٻنڊ ٻڌڻ.	صلاح ڪرڻ. ڪنهن مهل وهو، راهي ڳالهه جو ٻنڊ ٻڌجي، به ڇا ڪرڻو پوندو.
ٻنڊ ٻڌي وهڻ.	اڻ ٺهندي ڳالهه ڪرڻ. ڀاڄي واري ڳالهه ٺي نٿو ٺهي، ٻنڊ ڪٽي پيو وائس.
ٻنڊ ٿيڻ.	ڪهڙو ٻيٺڻ. تون به به ٺي نه به ٻيهر ڪي به ڇو به.
ٻنڊ وڃاڏڻ.	ڏاس ڪري ڇڏڻ، خوب سڀڪت ڏيڻ. ويچارو ويو هو ته اهو ڏرا ڳاڙو، جس ٻنڊ ٺهي وڃايس.
ٻنڊ هڻڻ.	ڇڙو ڇانڊ هڻڻ. هو ٻنڊ آڻي، هڪڙي بهڪ اهڙي ڪهڙي ڪاٽي آهي.

ادھيا	ادھيا يا معندي ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
بوءِ اچڻ .	خوشيءَ ۾ نه ماڻي . ڏس ته پراڻو مال کائي ڪيئن ٻوڏ آيو آهي .
ٻوڇڻ چندي اٿڻ .	واسطو ٺوڙڻ . لاڳاپو چٽ . پراڻي ٻارن گهڻوئي سمجهائين . پر هو ٻوڇڻ چندي آهي ڪٽو ٿيو .
ٻوڇڻ ڪهي تي	هو ڪلائي وڃي . ذاتو چٽ . پراڻو ڏاڍو ڳالهين ڪريو . اسان جو ٻوڇڻ ڪهي تي . الله واهي ڪرڻ .
ٻوڇي ٽڪا هڻڻ .	ڦوڪت جو ڌن هڻڻ . ري پور هڻي هٿ آيل ڌن هڻڻ . اسان وٽ هئي ٽڪا ڪس آهن . جوائن خوجيڏاسين .
ٻه ڪاڻ پراڻڻ .	گري سزا ڏيڻ . ڪڏهن سيڪٽ ڏيڻ . چور کي ڦاسي وٺ وٺي ويا . ان بهر ڪل پراڻس .
بيني پيو اچڻ .	تمام سگهو اچڻ . دن هٿ ترس . نه ان بيني پيو ٿو اچان .
بيڪر ٻاڻڻ .	ڪهڙا ٺهڻا ڪرڻ . ڪهڙا ٻاڻ ڪر آڻڻ . گهڻائين بيڪر ٻاڻين . پر ڳالهه ان وٽ به ٿي ڪن .
بيڪ ڪرڻ .	سوڌائي بيهارڻ . واه جا سوڌاري ڳهه جي بيڪ ڪرڻ آهي .

اصطلاح	اڍٽ يا معنيٰ ۽ سکر ڪيئن آڻجي
بيھڪ ڪرڻ.	پوري خالداري ڪرڻ. رهايو بي وڌا سون، جڳي بهند ڪڍڻون.
بيھڪ وٺڻ.	قائم رهڻ. ڏسجي ته سمجھجي ڳالهه سل بيھڪ وٺي.
بيھي رهڻ.	جواب نه ڏيئي سگهڻ. مساحن صاحب سوال پڇيو، پر چوڪر بيھي رهيا.
بيھي وڃڻ.	ڪٽجڻ، ڪهڙجڻ، مڙسي ڪٽجڻ. ڏڪار ۾ گايون بيھي ديون، وري ڏند هڪاري ٻارهن ئي وڃائي ڇڏيا اٿس. هو بيماري مان اٿيو آهي ته بيھي ويو آهي ڪا دوا درمل ڪريس

ب

هر اڪيو ٿيڻ.	خوشامند ٿيو ٿيڻ، اڀرڻ ڪرڻ، طرفداري ڪرڻ. هر اڪيو جو سر آهي، سيمي کي هڪ جهڙو دراهي ڏي.
هر ٻه وڃڻ ڇهر ٻه وڃڻ.	حيرت ۾ پوڻ، تپوس ٿيڻ. اها روپڪار ٿي، منهنجا ته هر ٻه ويا ڇهر ٻه ويا.
هر ٻه هٿ اڏامڻ.	گهڻو ڪاوڙجڻ. مون ته گهڻو سمجهائين، پر هو هر ٻه هٿ ٿو اڏامي.

اصطلاح	ارت يا معني ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ٻڌ ۾ هٿ ڪري ڪڍڻ .	گهڻو ڪاٽڻ . سموري اڌو تر سڻو ڏسڻ ، جو ۾ هٿ ڪري ٿي ڪاٽائون .
۾ ٻيو ٻيو ڪرڻ .	پلائي ڪري هاڻي . مون سان ۾ ٻيو ٻيو ڪري ، ته اهي ڪيس ويهندس .
ٻائي نه ڪڍڻ يا نڪرڻ .	ڪجهه ڀاڱو ڳالهه جو ۾ ظاهر نه ڪرڻ ، نه ڪرڻ . ۾ اهڙو آهي ، جو آفيس جي احوال نه ڪري .
ٻارن سان ٻوليون ڪرڻ .	ٽڪڙ ، پلائي . اهو جهن سان ڪم پوڻ . وطني مون سان ڪم پيو اٿئي ، ميل ڏيئي رڳو ٻارن سان پئي ٻوليون ڪيون اٿئي .
ٻڌڻ توڪڻ يا ڪرڻ .	ٽڪڙ لکڻ . پهريائين هر ڪي ڏي ، جو ٻار نه ڪري .
ٻارهن وڃائڻ .	گهڻي دير ڪرڻ ، تڪليف هين آڻڻ . هرج هيٺ آڻڻ . تو تر ٻارهن ئي وڃائي ڇڏيا ، اڃان تو اچين . مينهن سان گڏ ٿڌ ، ته مال جا ٻارهن ئي وڃائي ڇڏيا .
ٻارڻ ٻارڻ .	ڪم معاملو وڌائڻ ، جهيڙو وڌائڻ . اها ڳالهه فلاڻي سان ڪري ، مٿان ٻارڻ نه ٻاري .

ادب صالح	ادب نامعنی و کمر کمین اطہری
دارو بہ لٹ .	کہو و با لٹ و ٹنڈ و کاپ لٹ . دم ادرو
بلیٹ کر لٹ .	آمن ، دم کٹھن - لٹ و دارو - لٹ
	کاجہر نہ ملکیت نہ بچا لٹ . در نہ
	حوا کری ہائیں کادائی حد یا ہائیں
	لگو آمی نو کی .
ہائیں ہمیں ٹیٹ .	مدد کٹ لٹ و وادر کٹ لٹ . آدم کٹ
	جو ، کٹی ہائیں ہمیں ٹیٹ .
ہائیں پچا لٹ .	پوانی زال و لٹ و چٹ . ہوا ہوں بچا لٹ
	ٹن و ہوں ہر بولیس جھالی و دس .
ہائیں - پوانی	بی الکو ٹیٹ . واپی در کونہی .
کٹ لٹ .	ہائیں - مراندی کوی و جی سمہ .
ہائیں کچا لٹ .	ہاوا لٹ . ہوا ہر ہائیں کٹ لٹ نہ کٹ
	ہر آدمی .
ہائیں لکٹ لٹ .	دم لٹ لٹ . و قذائی ذیکار لٹ . دہر ہل
	کٹھن ، ہون نہ ہائیں ہٹ لٹ لٹ .
ہائیں لٹ لٹ .	بی یو واپی - لٹ لٹ لٹ ، ہٹ ہر ہر جی
	ہاوا لٹ . دس نہ کٹھن لٹ لٹ لٹ لٹ لٹ
	و لٹ .
ہائیں ہون د گہیہ ن	کھٹی پچندی لٹ لٹ . او ہا ہون ہائیں
ہٹ لٹ .	د گہیہ ن آدم ، جی ہٹھن جو کمر کپو
	نہ نو ہان کپہ سائیں ہیوٹ ڈیہو .

اصطلاح	اردت يا معني ڪم ڪيئن آڻجي
پٽ ٻنڌ ٿي	مٿو، ڪن، ٿاڙي ڪپڙي سان
	<p>لڪائڻ، سڃاڻپ ڪرڻ پٺاڻ</p> <p>لڪائڻ، گهو لنگهو برابر مٿان، ٻوڙ</p> <p>پٽ ٻنڌي پيئڻ هيس.</p>
پٽ ڪرڻ	<p>جوڙو ڪرڻ، ڪٽڻ، گهو ري ڪرڻ</p> <p>مڪاني من سان پٽ ڪرڻ، دوءِ زال پٽ</p> <p>ڪري گهر کان ٻاهر نڪرڻ.</p>
پٽي مچڻ	ٻن پاسن کان ڦاٽڻ و ٿيڻ، گهٽو
	<p>لاپ ٿيڻ، جي اهو اهو آويس هر</p> <p>بدلي ٿي ويو، تر آله ٻڌيس، پٽو مڃي</p> <p>پوندس.</p>
پٽي هڪري در تي نه هڻڻ	<p>و اهو هڻڻ، ڪنگال هڻڻ، لپس پٽي</p> <p>هڪري هر در تي ڪان ٻڌائڻ</p> <p>ڪمڏي ٿو هڻي.</p>
پٽيه يا ٿيٽيه ٻڙ هڻڻ	سڀ وڏا ڇاڻڻ، اهو پٽيه ٻڙ
	<p>پورا ڪيا آهن، تنهن سان تر تون</p> <p>پڄندي، امان جي تر جاء ڪلهي.</p>
پٽيه نيٺ ڪارڻ	بلڪل راضي ٿيڻ، ڄمڪڻ هن هو
	<p>توساڻ لهي وڃي، تر منهن جا تر پٽيه</p> <p>نيم ڪلن.</p>

ادب و معنی و کلمات	ادب و معنی
پاٹ : سے فیض ، آٹھ : ہاچٹ ، جہ : جہ دان : کھجور ، پھل : پھل ، آٹھ : آٹھ سب اس کو لے کر آئے	پاٹ : ہاچٹ
انہیں کوٹ لے کر پھل لے کر کھجور لے کر کھجور ، انہیں لے کر پھل لے کر انہیں لے کر	پاٹ : ہاچٹ
آٹھ سو روپیہ کھنچ کر (شدہ ہاچٹ) ہاچٹ لے کر کے ہاچٹ لے کر	پاٹ : ہاچٹ
(شور مچا کر) ہاچٹ لے کر ٹھیک : ہاچٹ لے کر نہ ہاچٹ لے کر	پاٹ : ہاچٹ
آپد ہاچٹ لے کر ہاچٹ لے کر سخت ہاچٹ لے کر ہاچٹ لے کر	پاٹ : ہاچٹ
ڈوہ ہاچٹ لے کر کھجور ہاچٹ لے کر ہاچٹ لے کر	پاٹ : ہاچٹ

اصطلاح	اردو ۾ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ٻري وڃيٽ .	تھار مھانگو ٿيڻ . مون ڏاڏن ۾ آڱو ان مھانگو آيو آھي ، پوکڻو ۽ ٻري ويو آھي .
ٻري ٿيٽ .	ٽاپاس ڪوٺي ، ڪيوائٽ . سمجھڻ ۾ ڪي حساب ۾ ٻري ٿي آھي .
ٻري ٿيٽ .	وارٽي ، رد ڪرڻ . مون رٿي ٻري ڏيئي ڇڏي آھي .
ٻس پوٽ .	ڪوٽين جي رند ۾ ڪوٽيون اڇا ٿيندي سڀ سخيون زمين ٿي پوٽ . مھن جي ٻس پئي آھي ، ۽ تھنجي اکر .
ٻڪر ٿيٽ .	سوڙھ ۾ گھٽجڻ . ميرا ٿيھن ڪھيئي ڪون ، داخلي ٽوھڪ ۾ ڏيڻ .
ٻڪر پو ساڻ ڪرڻ .	ڪچي ٿيٽيٽ ، ڏانھن ٿيٽيٽ . راڱو ڪي چوڪر ٻڪر پو ساڻ ڪري ، اسڪول ٿي وٺي ويا .
ٻڪر ڪاٽڻ .	ٿوھ ڪرڻ ، چوري ڪرڻ . مون ڪي داخلي معاف ڪر ، مون تھن جو ٻڪر کاڌو .
ٻڪري سنوارڻ .	ٻڪري جي ٿاڻ ۾ داخلي بيو ڪاٽائي ٻڪري سنواري ، ڇاڻ ٿاڻو

اصطلاح	اردو یا معنی : کم کیمن آملجی
بکین پوٹ	وڑھٹ ، چھیڑو کھوٹ ، تھوڑی گھٹیا ، گالہ ہی بکس تو بوس .
نہ گھر پارٹ	چھیڑو اڈارٹ ، اٹھوں جہاز عذاب تھی سستی آئی نہ گھر پارٹ ، تیس جو دس نہ کون تو تھیں .
باندھ تھوٹ	اجو کہ حالت کھوٹ ، مو نوکر کمی نڈا ہون ہلہون تو تھی ، تر ہر سمجھیں سمو .
ہن پوٹ	کڈ ہ پوٹ ، نہ گھر چٹ ، ہون کی ادا تھی کان گھر جی ، دھبی ہن پوٹ .
ہذا مٹھ	حد کان لکھٹھ ، مارا تو سارٹ نہ کھوٹ گالہ ٹوٹ ہر ہذا آس .
ہن باہین یا ہن پیڑین ہر ٹاسٹ	وڈی وادیست ہر اچٹ ، ہن خیال ہر رھٹ . مان نہ اچھی ہن ہامس ، یا ہن ہٹیں ہر واٹہ آمیان ، جا کریان .
ہنیو اور لکھٹ	مگھو رد کھٹ ، جو کھوٹ کی مٹی ہر گھی ، تھوں کرتی گھوٹ ہیرو دھی ہمیو اور لکھٹ آہو .
ہنیو یا درتی بیٹھ یا درتھ	تھار و پچھو اچٹ ، تھوں اچھی ہمیو تھی ہمیو آمی ، نہ ہر ہون اچان بند ہر آمیں . تھوں اچھی در ورتو آمی ، نہ ہر کل تھی کان تھی ہو تھی .

[illegible]

اصطلاح	اوت يا معني ۽ ڪم ڪندڙ اصطلاح
	آڊر، دريڙ ڪاسو، ڪه ڪاڏي، بندو ر ڪو ڪاڏي.
پيڙي چاڙهي ڦر ڪو ڪيڙ.	وقت تي دعا ڦيڙ، دالسو ڦيڙي ڦيڙ. تون به ڏاڍو ڀونڀڙ ڪيس، پيڙ به چاڙهي ڦر ڪو ڪيڙي تو وٽس.
پيڙي جي پور هٽ.	ڇڪ پيڙ تي هٽ، اڪو ڏاڍو بهار آهي، ڀاڙي پيڙي جي پور مر آهي.
پيڙي مڇي.	ٿوري پور هٽي ساڻ ڪهڙو ڦاٽو ٿيڻ، جهجهو لاپ ٿيڻ. هن جي ٿر جهڙا ٻن ڪيڙا ٻن ٻڱي مڇي وٽي آهي.

پ

پاڙ ڦاٽڻ.	ڪهڙن هنڌ وڌا ٿين ڪهڙن. سب ڇا پاڙ ڦاٽا هئا آهن، سو وٺي ڏيڻ به ڇا؟
پاڙي ڇڪو بند ڪوڙ.	ڇا ڇڪو ڪوڙ، اڇو وڃ ۽ ڦي وٺ جو رستو بند ڪوڙ. بهادر ڦي وارن ڳڏي، هن جي پاڙي ڇڪو بند ڪوڙ آهي.
ڀال ڀلا ڀڻ.	پوڄا ڀاڙي ڪوڙ، منهن ڪاڻ ڦيڙ، عذر خواهي ڦيڙ. هن ڇا ڀاڙو ڪيو، هلو ته هٽس ساڻ ڀال ڀلائي آهيون.

اصطلاح	اردو یا معنی و کم کیمن آنجی
پانڈو پچھٹ . " گھرا چٹ .	مروٹ ، کالوس ٹیٹ ، جمر و ٹٹ ، چھٹ . مٹی پانڈو جو گھڑیو آتی ، سو نہت بھی .
پانڈی ہ پندو رھٹ .	رڈا ٹی رانڈی رھٹ . سلیبی سنائس پانڈی ہ پندو رھٹ .
پانوا ڈور الپٹ .	آرام قنڈ ، سائٹی نہ قنڈ . مکی ، لوا ڈور انگو آتی ، سو پندو تو وائی .
پیٹ یا پنیت ہارٹ .	جھپڑو وڈانٹ ، جھپڑی کی تیز کرٹ . مو پان ہر اگیشی سا ہوں ، رانڈی ہر لواچی پنیت یا پیٹ ہارٹو .
پت ساط منہن الپٹ .	پشیمان ٹیٹ ، پچھٹاٹ . سو مچی تر کٹی حد ہوس ، پانڈی پت سان منہن انگندس .
پت کھا تو کرٹ .	غیر واجبی لاپ کرٹ ، پان کھی پوٹ . ہون نہ ہنہنجو نہ گھاتو کرٹ ان کی ہر ڈاتا کس حد بندو .
پت مان کرٹ .	پان نہ کرٹ ، ہرادی مان کرٹ . (مسدان جو ددا آہن) وھلوتی نہ وھندی ، ر پت مان کرٹ ہی جا پندو .
پت ہر کھرو چھٹ .	رندک و چھٹ ، کر کارٹ ، اچی دام کٹی و سو تر گھوریو ، اتلند واجبی پت

اوتھ ۽ معنيٰ ۽ سکر شيمن آگاهي	اصطلاح
<p>ان جنهن بدن ۾ جذبات ۽ دٻاءُ آهي ۽ جنهن ۾ جسماني ۽ ذهني طاقت ۽ دلين جو ڪم ۽ طاقت.</p>	
<p>چڱن سڀني ساط رد ڪرڻ ۽ سڌو سبب ڏيئي ڏانهن ڪرڻ ۽ نبي ڏيئي پوري ڳالهه ڪرڻ ۽ نون دنيا ۾ جو نون رنگ ۽ رنگ ۽ دنيا ۾ نون رنگ ۽ رنگ.</p>	<p>پري وڌڻ ۽</p>
<p>ڪا وڌيل قسم ۾ اچڻ ۽ مون لائين ۾ ڪم آهي ۽ جو نون سدائين پري نون جلي.</p>	<p>پري وڌڻ ۽</p>
<p>همنائڻ ۽ جن ڪي ۽ ڪوئي ڪي ڏيارڻ وارو ڪم ۽ نون بدل ۽ نون رنگ ۽ رنگ هو نون ۽ نون رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ آهي ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ</p>	<p>نوني ڏيارڻ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ</p>
<p>سختي ۾ اچڻ ۽ جيتوڻي ۾ رخ ۽ ڪي ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ ۽ رنگ</p>	<p>نوني وڌڻ ۽</p>

آب و هوا	آب و هوا
<p>آب و هوا در فصل بهار گرم و خنک است. در فصل تابستان گرم و خشک است. در فصل پاییز خنک و بارانی است. در فصل زمستان سرد و برفی است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>
<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>
<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>
<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>
<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>
<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>	<p>در فصل بهار و تابستان آب و هوا گرم است. در فصل پاییز و زمستان آب و هوا سرد است.</p>

[illegible]

[illegible]

ادب	ادب
	ادب
زورن کٹ	زورن کٹ
تار کٹ	تار کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ
تاری کٹ	تاری کٹ

اردو نامہ نگاری کے قواعد	انگریزی
<p>روزانہ پڑھنا، کتب پڑھنا، پہرے ادا کرنا، سب سے پہلے جو کارنامہ کرنا ہو، وہ دیکھ کر کرنا۔</p>	<p>مختار تہذیب کی لکھنا۔</p>
<p>پڑھنا، لکھنا، سب سے پہلے جو کارنامہ کرنا ہو، وہ دیکھ کر کرنا۔</p>	<p>نڈ و کھانڈ۔</p>
<p>اعضا پر سی کرنا، ٹھکانے پر تہہ مونت ثبات واری کھڑے کرنا، دیکھنا، ٹھکانے پر رکھنا۔ محسوس آواز۔</p>	<p>نڈی وچٹ۔</p>
<p>کے پر نہ بچنا، کھٹ مرنے، ہماری دیکھ کر آواز، رکھ کر دیکھ کر آواز۔</p>	<p>نڈی وچٹ۔</p>
<p>جھپٹو کرنا، مڑسی ٹھکانے پر دیکھ کر دیکھ کر کرنا۔</p>	<p>توار کھٹ۔</p>
<p>مارنا، دیکھ کر دیکھ کر کرنا، توار کھٹ کرنا۔</p>	<p>توار کھٹ کرنا۔</p>
<p>موجہ دات کرنا، لکھنا، کے کرنا، دیکھ کر دیکھ کر کرنا، دیکھ کر دیکھ کر کرنا، کے کرنا، دیکھ کر دیکھ کر کرنا۔</p>	<p>توار کھٹ۔</p>

مطالع	است و معنی آن . . .
نم کوبی خط .	به رانی خط . خطی که در زمین
	آمیخته در یک خطی است و آن
	به انگلیسی خطی است .
در کان آب بزرگ خط .	به رت در یو خط . به رت در خط ،
	نفعی کان آب بزرگ خطی و خط .
	به ناموار در خطی و خطی و خطی
	خطی کان آب بزرگ خطی و خطی
قرار کثرت خطی .	خطی خطی . خطی خطی خطی خطی
	خطی خطی خطی خطی خطی
قریب خطی .	خطی خطی خطی خطی خطی
	خطی خطی خطی خطی خطی
قریب خطی بهشت	خطی خطی خطی خطی خطی
خطی .	خطی خطی خطی خطی خطی
	خطی خطی خطی خطی خطی
قریب خطی خطی	خطی خطی خطی خطی خطی
خطی خطی خطی	خطی خطی خطی خطی خطی
قریب خطی خطی خطی	خطی خطی خطی خطی خطی

اصطلاح	اردت یا معنی و کرکیتن علمی
توی کھٹ	ہارائٹ، دستکھٹ، بوبو، دارو، کھٹو و ب
توین پو پوٹ	ملہ و ارجیا، ست بوبی جی توی کھی و بھ
تو ڈا نکھٹ	اط حوند واری حالت کھی پھٹ
تو کھٹ	کنگال ٹیٹ، توین پو پو آہی، رہ ایمان سو جاتی
تو کھٹ	چپ کھٹ، قولہٹ، گھٹائی تر تانگھیا انس، برادان تر دئی جی، ائنی کار نمی تھیس
تو کھٹ	لکاٹ، جو رتی جو مال قل کھو تو دسکھس، رہر جو کھو من کان اگر جھلجی بون دا
تووار کھی گھٹا لکھٹ یا کاٹ	بی طاقت کھٹ، زور وارا توینھن لنکھی وچٹ، دلی حاتی تو ایندو اڈامس، وار کھی تر گھٹا کھی ورا
تو وچھٹ یا کھٹ	دکھٹ، پودہ پوشی کھٹ، دلی لہیو، کیترا ن وچھڈتی
تو یا تیر من کھٹ	کنھن لکھی و کھٹ، صلاح مصلحت و کھٹ، بوکھوٹ و کھو تیر من و جو بوکان لاجون
تو بون و کاٹ	پو ری پھی تی راضی رھٹ، جن آمون و کائی تلو، سی بو بون و کھٹ کائیدا

[illegible]

۱۰
۱۱
کتاب الفبا

۱۲

<p>۱۳</p> <p>۱۴</p> <p>۱۵</p> <p>۱۶</p> <p>۱۷</p> <p>۱۸</p> <p>۱۹</p> <p>۲۰</p> <p>۲۱</p> <p>۲۲</p> <p>۲۳</p> <p>۲۴</p> <p>۲۵</p> <p>۲۶</p> <p>۲۷</p> <p>۲۸</p> <p>۲۹</p> <p>۳۰</p> <p>۳۱</p> <p>۳۲</p> <p>۳۳</p> <p>۳۴</p> <p>۳۵</p> <p>۳۶</p> <p>۳۷</p> <p>۳۸</p> <p>۳۹</p> <p>۴۰</p> <p>۴۱</p> <p>۴۲</p> <p>۴۳</p> <p>۴۴</p> <p>۴۵</p> <p>۴۶</p> <p>۴۷</p> <p>۴۸</p> <p>۴۹</p> <p>۵۰</p> <p>۵۱</p> <p>۵۲</p> <p>۵۳</p> <p>۵۴</p> <p>۵۵</p> <p>۵۶</p> <p>۵۷</p> <p>۵۸</p> <p>۵۹</p> <p>۶۰</p> <p>۶۱</p> <p>۶۲</p> <p>۶۳</p> <p>۶۴</p> <p>۶۵</p> <p>۶۶</p> <p>۶۷</p> <p>۶۸</p> <p>۶۹</p> <p>۷۰</p> <p>۷۱</p> <p>۷۲</p> <p>۷۳</p> <p>۷۴</p> <p>۷۵</p> <p>۷۶</p> <p>۷۷</p> <p>۷۸</p> <p>۷۹</p> <p>۸۰</p> <p>۸۱</p> <p>۸۲</p> <p>۸۳</p> <p>۸۴</p> <p>۸۵</p> <p>۸۶</p> <p>۸۷</p> <p>۸۸</p> <p>۸۹</p> <p>۹۰</p> <p>۹۱</p> <p>۹۲</p> <p>۹۳</p> <p>۹۴</p> <p>۹۵</p> <p>۹۶</p> <p>۹۷</p> <p>۹۸</p> <p>۹۹</p> <p>۱۰۰</p>	<p>۱۳</p> <p>۱۴</p> <p>۱۵</p> <p>۱۶</p> <p>۱۷</p> <p>۱۸</p> <p>۱۹</p> <p>۲۰</p> <p>۲۱</p> <p>۲۲</p> <p>۲۳</p> <p>۲۴</p> <p>۲۵</p> <p>۲۶</p> <p>۲۷</p> <p>۲۸</p> <p>۲۹</p> <p>۳۰</p> <p>۳۱</p> <p>۳۲</p> <p>۳۳</p> <p>۳۴</p> <p>۳۵</p> <p>۳۶</p> <p>۳۷</p> <p>۳۸</p> <p>۳۹</p> <p>۴۰</p> <p>۴۱</p> <p>۴۲</p> <p>۴۳</p> <p>۴۴</p> <p>۴۵</p> <p>۴۶</p> <p>۴۷</p> <p>۴۸</p> <p>۴۹</p> <p>۵۰</p> <p>۵۱</p> <p>۵۲</p> <p>۵۳</p> <p>۵۴</p> <p>۵۵</p> <p>۵۶</p> <p>۵۷</p> <p>۵۸</p> <p>۵۹</p> <p>۶۰</p> <p>۶۱</p> <p>۶۲</p> <p>۶۳</p> <p>۶۴</p> <p>۶۵</p> <p>۶۶</p> <p>۶۷</p> <p>۶۸</p> <p>۶۹</p> <p>۷۰</p> <p>۷۱</p> <p>۷۲</p> <p>۷۳</p> <p>۷۴</p> <p>۷۵</p> <p>۷۶</p> <p>۷۷</p> <p>۷۸</p> <p>۷۹</p> <p>۸۰</p> <p>۸۱</p> <p>۸۲</p> <p>۸۳</p> <p>۸۴</p> <p>۸۵</p> <p>۸۶</p> <p>۸۷</p> <p>۸۸</p> <p>۸۹</p> <p>۹۰</p> <p>۹۱</p> <p>۹۲</p> <p>۹۳</p> <p>۹۴</p> <p>۹۵</p> <p>۹۶</p> <p>۹۷</p> <p>۹۸</p> <p>۹۹</p> <p>۱۰۰</p>
--	--

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ٿر آڻڻ . ڪا به سمجهي ڳوٺ ڏندو بيس ڪيو هو .
ٿڌو ماڻهيندو . ڪرڻ .	ببس ڪري ڏيئي رهڻ ، ڪم نه ڪرڻ . جهيڙي وڃي مڏي وڃي ، ڏندو ، سمجهندو ڪري ، ورڻ ڏل ٿي نه ٿئي .
ٿڌو ساهه کڻڻ .	دل ٻڌو ڪرڻ . ڏسو ، ٿڌا سوڪا هئا .
ٿڌيون ڪوسيون ٿڌيڻ .	سڀ ڀاءُ ڪم آڻڻ ، سڀ ڄڻ ٿڌا رڻ . پولس جو ڪم گهڻيئي ٿڌيون ڪوسيون ڏيون ، هو اهڙو ڪجهي جهڙي .
ٿڌو ٻنڌڻ .	پڪو ٿي وڃڻ ، جاءِ ڪري وڃڻ . جي امي ٻيل ٿڌو ٻنڌي ويا ، نه پوءِ ڪنهن کي سونڀر ڪس ڏهندا .
ٿڌو ڪٽائڻ .	ڀاڙون پٽڻ ، ڇوڪڙڻ . پولس ، سميت انهن ڌاريان جو ٿڌو ڪٽايو .
ٿڌا مٿي تي ٿڌڻ .	هي عزتي ڪرڻ ، هي ماڻو ڪرڻ . اڃان به ڏينهن مس ٿڪيو ، نه ٿئي ڏينهن ڏانهن ٿڌا مٿي تي .
ٿڪ ٿڌڻ ڪرڻ .	ٿڪار ساڻ سمجهائڻ ، اڌ ڪيو .

اورت کا معنی : کم کبھی اٹھتی	اسطلاح
<p>کم کرط، نون پر اٹک ٹھہرتا کھائیں، جٹیں قریب دینی پر وحشی، ہر وقت جو چھو کر اس کو لے کر اس، سو رگوں کے ٹھہرتا۔</p>	
<p>کے کالہ کرط، نہ قریب، کے کالہ کرط، من کے بہت ہی قریب کٹی سا کٹی، طوطی پل در زمین اٹھتی ہوتی، نہ وری اٹھتے تان جی پر۔</p>	<p>تک پت ہی قریب کرط</p>
<p>کالہ تان قریب، تان میں ہون جلاوہ ویراٹھ، گدائی کی ڈیمیں ہیں ہر گز ہر گز نہ ہون وہ نہ جھکے کیر لیتا۔</p>	<p>تک بہت تان چٹھ کرط یا پٹھ</p>
<p>مہر دانی کرط، پلائی کرط، کھیل کرط، ہلو کی ہرجائیں رہیں کھیل ہی نہ رو کر کھیلے۔</p>	<p>تہ رو کرط</p>
<p>پلائی کرط، کرط، رند کے کرط، حال نہ کرط، کرط، کرط، کرط، وری کرط، کرط، کرط، کرط، کرط</p>	<p>کرط یا کرط، کرط</p>
<p>کڑو کرط، کڑو کرط، شرمندہ کرط، کالہ ہندی، سندس منہں کرط</p>	<p>کرط کرط</p>

<p>۱۰۰</p> <p>۱۰۱</p> <p>۱۰۲</p> <p>۱۰۳</p> <p>۱۰۴</p> <p>۱۰۵</p> <p>۱۰۶</p> <p>۱۰۷</p> <p>۱۰۸</p> <p>۱۰۹</p> <p>۱۱۰</p> <p>۱۱۱</p> <p>۱۱۲</p> <p>۱۱۳</p> <p>۱۱۴</p> <p>۱۱۵</p> <p>۱۱۶</p> <p>۱۱۷</p> <p>۱۱۸</p> <p>۱۱۹</p> <p>۱۲۰</p> <p>۱۲۱</p> <p>۱۲۲</p> <p>۱۲۳</p> <p>۱۲۴</p> <p>۱۲۵</p> <p>۱۲۶</p> <p>۱۲۷</p> <p>۱۲۸</p> <p>۱۲۹</p> <p>۱۳۰</p> <p>۱۳۱</p> <p>۱۳۲</p> <p>۱۳۳</p> <p>۱۳۴</p> <p>۱۳۵</p> <p>۱۳۶</p> <p>۱۳۷</p> <p>۱۳۸</p> <p>۱۳۹</p> <p>۱۴۰</p> <p>۱۴۱</p> <p>۱۴۲</p> <p>۱۴۳</p> <p>۱۴۴</p> <p>۱۴۵</p> <p>۱۴۶</p> <p>۱۴۷</p> <p>۱۴۸</p> <p>۱۴۹</p> <p>۱۵۰</p> <p>۱۵۱</p> <p>۱۵۲</p> <p>۱۵۳</p> <p>۱۵۴</p> <p>۱۵۵</p> <p>۱۵۶</p> <p>۱۵۷</p> <p>۱۵۸</p> <p>۱۵۹</p> <p>۱۶۰</p> <p>۱۶۱</p> <p>۱۶۲</p> <p>۱۶۳</p> <p>۱۶۴</p> <p>۱۶۵</p> <p>۱۶۶</p> <p>۱۶۷</p> <p>۱۶۸</p> <p>۱۶۹</p> <p>۱۷۰</p> <p>۱۷۱</p> <p>۱۷۲</p> <p>۱۷۳</p> <p>۱۷۴</p> <p>۱۷۵</p> <p>۱۷۶</p> <p>۱۷۷</p> <p>۱۷۸</p> <p>۱۷۹</p> <p>۱۸۰</p> <p>۱۸۱</p> <p>۱۸۲</p> <p>۱۸۳</p> <p>۱۸۴</p> <p>۱۸۵</p> <p>۱۸۶</p> <p>۱۸۷</p> <p>۱۸۸</p> <p>۱۸۹</p> <p>۱۹۰</p> <p>۱۹۱</p> <p>۱۹۲</p> <p>۱۹۳</p> <p>۱۹۴</p> <p>۱۹۵</p> <p>۱۹۶</p> <p>۱۹۷</p> <p>۱۹۸</p> <p>۱۹۹</p> <p>۲۰۰</p>	<p>۱۰۰</p> <p>۱۰۱</p> <p>۱۰۲</p> <p>۱۰۳</p> <p>۱۰۴</p> <p>۱۰۵</p> <p>۱۰۶</p> <p>۱۰۷</p> <p>۱۰۸</p> <p>۱۰۹</p> <p>۱۱۰</p> <p>۱۱۱</p> <p>۱۱۲</p> <p>۱۱۳</p> <p>۱۱۴</p> <p>۱۱۵</p> <p>۱۱۶</p> <p>۱۱۷</p> <p>۱۱۸</p> <p>۱۱۹</p> <p>۱۲۰</p> <p>۱۲۱</p> <p>۱۲۲</p> <p>۱۲۳</p> <p>۱۲۴</p> <p>۱۲۵</p> <p>۱۲۶</p> <p>۱۲۷</p> <p>۱۲۸</p> <p>۱۲۹</p> <p>۱۳۰</p> <p>۱۳۱</p> <p>۱۳۲</p> <p>۱۳۳</p> <p>۱۳۴</p> <p>۱۳۵</p> <p>۱۳۶</p> <p>۱۳۷</p> <p>۱۳۸</p> <p>۱۳۹</p> <p>۱۴۰</p> <p>۱۴۱</p> <p>۱۴۲</p> <p>۱۴۳</p> <p>۱۴۴</p> <p>۱۴۵</p> <p>۱۴۶</p> <p>۱۴۷</p> <p>۱۴۸</p> <p>۱۴۹</p> <p>۱۵۰</p> <p>۱۵۱</p> <p>۱۵۲</p> <p>۱۵۳</p> <p>۱۵۴</p> <p>۱۵۵</p> <p>۱۵۶</p> <p>۱۵۷</p> <p>۱۵۸</p> <p>۱۵۹</p> <p>۱۶۰</p> <p>۱۶۱</p> <p>۱۶۲</p> <p>۱۶۳</p> <p>۱۶۴</p> <p>۱۶۵</p> <p>۱۶۶</p> <p>۱۶۷</p> <p>۱۶۸</p> <p>۱۶۹</p> <p>۱۷۰</p> <p>۱۷۱</p> <p>۱۷۲</p> <p>۱۷۳</p> <p>۱۷۴</p> <p>۱۷۵</p> <p>۱۷۶</p> <p>۱۷۷</p> <p>۱۷۸</p> <p>۱۷۹</p> <p>۱۸۰</p> <p>۱۸۱</p> <p>۱۸۲</p> <p>۱۸۳</p> <p>۱۸۴</p> <p>۱۸۵</p> <p>۱۸۶</p> <p>۱۸۷</p> <p>۱۸۸</p> <p>۱۸۹</p> <p>۱۹۰</p> <p>۱۹۱</p> <p>۱۹۲</p> <p>۱۹۳</p> <p>۱۹۴</p> <p>۱۹۵</p> <p>۱۹۶</p> <p>۱۹۷</p> <p>۱۹۸</p> <p>۱۹۹</p> <p>۲۰۰</p>
--	--

اصطلاح	اردو کے معنی و کم کیلئے الفاظ
تھڑ کر ط.	مہر کر ط. ، اقدو گھانہ کر ط.
تھڑ ہٹ ط.	دون ، امن ، ان سے لڑ کر ہٹا.
تھڑ کلہی قی	نورپل ہٹ ط. جس کو کت جی ہٹا پس و
کٹ ط.	تھڑ کو تھڑ ، جو حور جھان.
تھڑ کلہی قی	لڈ ط. ہٹھی آمبی ہلمگہ ، اٹلی کٹو لہر
✓ تک مان و ر لہط.	کلہی ہی.
تکا یا نوت مٹ ط.	سیکت ڈی ط. سخون کر ط.
تکا کل ط.	اسی نو مو کر ہیں ، جی مون و ہٹا پس
تکا یا نوت مٹ ط.	ماہی ، نہ تک ، ان و ر لہی جہان.
تکا کل ط.	پو رو عیوض و ڈط. فائد و و ڈط.
تکا یا نوت مٹ ط.	ڈسون ، نہ من سٹا و ر ہی کھڑا نوب
تکا کل ط.	تکا تو مٹھن.
تکا کل ط.	اجائی ریت خرچ ط. ہٹس ، رے و ہٹ.
تکا کل ط.	من ہر وی لکا مکلا ، ر کھی ہو.
تکا کل ط.	آپد امان چھٹ ط. ہٹ اچ گڈی ، ان
تکا کل ط.	ہٹ لہٹو ہو ، ہر لہو ، جگو لہو اہا ہر
تکا کل ط.	تکڑ قری.
تکا کل ط.	فائد و مار ط. گھٹائی ہٹس ڈاہا کا ڈاٹیں
تکا کل ط.	ہٹلی ر و جی تکڑ گہر ہر ہٹس یا تکڑ
تکا کل ط.	تھٹو ٹمس.
تکا کل ط.	عام ماٹھن کی کارائط. ہٹو جڈن گادی

اڏڻ يا ڪم ڪرڻ لاءِ ڪم ڪندڙ شخص	اصطلاح
<p>ٻن رهنمونن جي ڪم ڪندڙ . بحث ڪرڻ، ڳالهائڻ، ڪرڻ، ڪم ڪرڻ لاءِ لڳل . آڏو ڏانهن وارن ڏانهن اڏڻ ۾ ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ شخص جي ڪم ڪندڙ ۽ ڪم ڪندڙ جي ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>
<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ، ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ (ڪم ڪندڙ) ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ .</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>
<p>ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>
<p>ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>
<p>ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>
<p>ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ ڪم ڪندڙ</p>	<p>ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ . ڪم ڪندڙ .</p>

اوست با به خط	اصطلاح
و رانده کشید .	رنگه خوش .
کوشت خوش داشت .	رنگه خوش .
کمانش و در آتش کشتن رنگ .	رنگه خوش .
بی پروا در پیش ، بی فکر و در پیش ،	رنگه خوش .
بی او نور در پیش . این کسر جمه .	چرخ و در پیش .
و طبعش کمدان و در پیش ، در رنگه	رنگه خوش .
در حریف و در پیش .	رنگه خوش .
گهی در پیش ، هوا و در پیش . در رنگه	رنگه خوش .
در پیش .	رنگه خوش .
و در وقت سمی آواز در پیش .	رنگه خوش .
نور بر آب آتش در پیش ، جواهر در رنگه	رنگه خوش .
در گوی کمر ، در بوم در رنگه .	رنگه خوش .
گهی در پیش . در در پیش ، در در رنگه	رنگه خوش .
در رنگه .	رنگه خوش .
در پیش . در در پیش ، در در رنگه	رنگه خوش .
در در پیش . در در پیش ، در در رنگه	رنگه خوش .
در در پیش . در در پیش ، در در رنگه	رنگه خوش .

[illegible]

اردو لاج	اردو نامعدي ڪم ڪندڙن آگاهي
ٺور زميني جو وڃائڻ مٽي.	ڇوڪر سڀ ڏاڍو تپيل، آڏو، ڀر ڀري جو وڃائڻ، ڏاڍو ڏاڍو ڏاڍو.
ٺور ڪٽيل.	هرج هر وڃيل، ٺٽو ٺٽو، ڀر ڀر جو. مٺو، جي ڀر ڀر، ڀر ڀر جي ڀر ڀر جي ڇڏ ڇڏو، ساڻس، جو ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر.
ٺور ڪر ڪاٽيل.	هرج سڀ، انهي ڏرڻي ڀر ڀر، ڏاڍو ڏاڍو ڏاڍو ڏاڍو، ڀر ڀر جي وڃي مٽي آهي.
ٺور انهي جو ٽپيل مٽي.	ڪڇير ڀر مٽي، اٽپو ڀر مٽي، اڏو ڀر مٽي، ڀر ڀر جي ڀر ڀر، ٺوڙهي جو ڏيڻ مٽي، انهي ڀر ڀر جي آيو آهي.
ٺيڪه ٺيڪه ڪڏاڙيل.	مٽي ڇڙي ريت ڪم ڪرڻ، ڀر مٽي ڪم ڀر ڪرڻ، انهي، ڀر ڀر جي ڀر ڀر، ڀر ڀر جي ڀر ڀر جي ڀر ڀر.
ٺاڙي خالي مٽي.	ڪٽيل ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر مٽي مٽي، هو ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر آهي، اها اصل ٺاڙي خالي نه رهندي آهي.

١	٢
٣	٤
٥	٦
٧	٨
٩	١٠
١١	١٢
١٣	١٤
١٥	١٦
١٧	١٨
١٩	٢٠
٢١	٢٢
٢٣	٢٤
٢٥	٢٦
٢٧	٢٨
٢٩	٣٠
٣١	٣٢
٣٣	٣٤
٣٥	٣٦
٣٧	٣٨
٣٩	٤٠
٤١	٤٢
٤٣	٤٤
٤٥	٤٦
٤٧	٤٨
٤٩	٥٠
٥١	٥٢
٥٣	٥٤
٥٥	٥٦
٥٧	٥٨
٥٩	٦٠
٦١	٦٢
٦٣	٦٤
٦٥	٦٦
٦٧	٦٨
٦٩	٧٠
٧١	٧٢
٧٣	٧٤
٧٥	٧٦
٧٧	٧٨
٧٩	٨٠
٨١	٨٢
٨٣	٨٤
٨٥	٨٦
٨٧	٨٨
٨٩	٩٠
٩١	٩٢
٩٣	٩٤
٩٥	٩٦
٩٧	٩٨
٩٩	١٠٠

اصطلاح	اوست : معنی : کلمہ کلمہ
	<p>شری راط . امی اب ضحا آس . ہال و جہاں . رہا کا ایک جہاں . ایما کسرا ہوں کی جس (جہاں) ہال نہ کس و جہندس . سلطانہ ہاں تر ہر طائسون ، ہال نہ کس و جہندس . سو کہ حملہ کویا گہر جی .</p>
پاندہ سائٹ .	<p>ہاٹ اڑاٹ . ادھی بوجی و نیماری ہاں الہی کسان ہاں . ہاں .</p>
پاندی پوری نہ ہوٹ .	<p>ہو رائی نہ ٹیٹ . کمانی نہ گھٹوٹو . ہادی پوری نہی ہوہس .</p>
ہاٹ تی و سائٹ یا وہاٹ .	<p>جوابداری کٹٹ . پین کی چٹاٹ . ہودو و ہنسی جگہ آہی . ہکے ہوٹ نہی و سائٹ .</p>
ہاٹ کدی و چٹ .	<p>زور چڈی ڈیٹ . سار و چٹ . ہی ہ اڑٹ و جہاں . نہاٹ کڈ . وہندو .</p>
ہاٹ ہاٹ	<p>ہاٹ جہاٹ جہاٹ ٹیٹ . زور و ہٹ . خود مدحتیار ٹیٹ . لا الا کر . ہاٹ ہاٹ ہاٹ ہاٹ ہاٹ ہاٹ ہاٹ .</p>
ہاٹ گھاٹ .	<p>ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ . ہاٹ .</p>
ہاٹ ہاٹ .	<p>ہنیم پوت ہاٹ ہاٹ ہاٹ .</p>

اردت يا معندي نه ڪم ڪندڙن آگاهي .	اردت يا معندي نه ڪم ڪندڙن آگاهي .
آسامي آهي .	آسامي آهي .
آرام ٿيڻ . - گهڻي ڀاڱي ڪم ڪرڻ کان پوءِ .	آرام ٿيڻ . - گهڻي ڀاڱي ڪم ڪرڻ کان پوءِ .
آپري . گهٽجڻ . واپس وٺڻ .	آپري . گهٽجڻ . واپس وٺڻ .
آڻي وٺڻ . آڻي وٺڻ .	آڻي وٺڻ . آڻي وٺڻ .
وڌي وڃڻ . سوسي ڪرڻ . گالڙهي .	وڌي وڃڻ . سوسي ڪرڻ . گالڙهي .
عيب پٽرا ڪرڻ . فڪر چڙهي .	عيب پٽرا ڪرڻ . فڪر چڙهي .
ڪوڙ . نون ڀاڱي ڏسڻ ، ٻڌڻ .	ڪوڙ . نون ڀاڱي ڏسڻ ، ٻڌڻ .
پٽي وٺڻ . پٽي وٺڻ .	پٽي وٺڻ . پٽي وٺڻ .
مري وڃڻ . مائٽ جي نشت ٻڌڻ .	مري وڃڻ . مائٽ جي نشت ٻڌڻ .
ڪي ڀاڱي ڪارائتو ۽ ڌڪا ڏيڻ .	ڪي ڀاڱي ڪارائتو ۽ ڌڪا ڏيڻ .
هڏو . ٻاڙ . سر ڪندا آهن .	هڏو . ٻاڙ . سر ڪندا آهن .
ڦهلي ڇڏڻ . ڌڪ جو هٿيار ، سو	ڦهلي ڇڏڻ . ڌڪ جو هٿيار ، سو
هڪڙي ڀاڱي ڏيڻ .	هڪڙي ڀاڱي ڏيڻ .
وڌي وڃڻ . اڳتي آڻڻ .	وڌي وڃڻ . اڳتي آڻڻ .
سواءِ ڪم ڪرڻ ٿيڻ .	سواءِ ڪم ڪرڻ ٿيڻ .
ٺڪڻ . رهيڻ . اهي هٿيارن ۾ ڪم ڪرڻ .	ٺڪڻ . رهيڻ . اهي هٿيارن ۾ ڪم ڪرڻ .
ان ٻيڙي جو گرو آهي .	ان ٻيڙي جو گرو آهي .
پٽي جو تماشو ڏيکارڻ . رات ٻاڙي ڏيڻ .	پٽي جو تماشو ڏيکارڻ . رات ٻاڙي ڏيڻ .

ان کے بعد ہی ۔ کہہ سکتے ہیں آج ۔	اگرچہ
<p>میں نے یہ سب سنا ہے ۔</p>	
<p>میں نے یہ سب سنا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>بشر و جہل ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ نہی و عارض ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ کوہ گر ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ نہ پوٹ ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ ڈیوٹی و چٹ ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ پنی ٹیل ۔</p>
<p>کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔ کہنے کے لئے جو کہہ رہا ہے ۔</p>	<p>پتہ پوٹ ۔</p>

اصطلاح	اردو یا معنی و کمر کیدن انجلی
ہٹ برائی کرط .	وہ جو دھجی و سس کورب داس کس داس .
ہٹ پڈری ٹیٹ .	گالہر مر شامل ٹیٹ . پ سو وڈط . داس مکس جی ہ حلاف کا ہمی ہ مکس ممبر واکاٹ داس ہس ہ ساس ہٹ برائی ککٹی ہ ہ انٹی گاہر ہس ہ ہس .
ہٹ ڈیٹ .	ہٹ چوٹ ، ستان ٹیٹ . دلی کڈو ہسجی ہ سگنو ہٹ پڈری ٹیٹ .
ہٹ ڈیٹ .	پچط ، موڈط ، ہار مچط ، جڈ ہٹ ہٹ ، گڈ ہٹ جو کمر آہی .
ہٹ ڈیٹ .	نہ پڈط . ہس جو گالہٹو اٹرو ہس جو ہون ہ ککٹی ہٹ ڈی .
ہٹ ورائی ڈیٹ .	پاٹ کی جاٹط ، پنہنجن عیسن کی جاٹط . ایندو حالت جی خبر نہ ہوٹ . ہسجی ککٹ ہٹ واری ڈی آہی ، تر جا ٹیڈو .
ہٹی ٹیٹ یا ٹیٹ .	آہیس کرط ، دغا کرط . ہرکی ادان ہس ہس ، ہ کڈم ہس ہس ٹیٹ .
ہٹیان ہوٹ .	لقمان دسٹط جی کوشش کرط .

ادھلج	ادھلج يا معنيٰ ۽ ڪم ڪندڙن آئيندڙن
	ٿورا مڃڻ، ٿورا ڄاڻڻ، ڪم ڪرڻ، ان جو ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ان ۾ ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي ڪم ڪرڻ.	طاقت ڪم ڪرڻ، سمجهڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي ٻوڙ.	ٿورا ٿيڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي ٻائي ڪم ڪرڻ.	لکي وڃڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي سروي ٿيڻ.	ٻوڙن وقت جيوت جو عزت آڻيڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي ٻوڙ ڪم ڪرڻ.	وڏا ڪم ڪرڻ يا ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي ٻاڻڻ.	وڏو ماڻهو ٿيڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.
ٻڌي سوئڙ.	اڳتي سنڀال ڪرڻ يا وڃڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ.

[illegible]

اصطلاح	معنی و توضیح
پسین نی خوش .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .
پسین نی خوش .	نور به وارو و خوش . که دین دین . که دین است .
پدر آجا کورط .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .
پدر دایط .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .
پدر دایط .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .
پدر دایط .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .
پدر دایط .	و نه سو دین و موی در سوغار گنبد . که دین که دین است .

اندر	اندر
<p>.....</p>	
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>

[illegible]

ادب	ادب
<p>اڻت يا معنيٰ ڪر ڪرڻ آڻڻجي</p> <p>ڏاڻ جي ڇڏ ڪرڻ ڇڏڻ جي (</p> <p>واٽن وڃڻ، ڏهڻ ڏهڻ، ڏهڻ ڏهڻ،</p>	<p>ڀڃڻ ڀڃڻ.</p>
<p>موني موني موني موني موني</p> <p>ڪڍڻ جي ڪڍڻ جو ڪڍڻ، ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڀڃڻ</p> <p>ڀڃڻ جي ڀڃڻ</p>
<p>ڇوڏ ڪرڻ، شدت ڪرڻ، مڙسي</p> <p>ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڇڏڻ ڇڏڻ ڇڏڻ ڇڏڻ ڇڏڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڀڃڻ</p>
<p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>
<p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>
<p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>
<p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>	<p>ڀڃڻ جي ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p> <p>ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ ڪڍڻ</p>

اصطلاح	اردو ۽ معنيٰ ۽ ڪم ۾ آڻجڻ
سڌ پاڻ ۾ ڳڻڻ .	ڪي ٻولي . ويجهاري بهارڻ . ٻڌڻ ۽ ڳڻڻ جي بههڻي آهي .
پني پاڻ ۾ پيئڻ .	هند ڪي رسر موجب ۱۱ ڏينهن ڏيڻن مٿي مڙهي جو ڪريا ڪرم ڪرڻ . هن ٻوليءَ جي پني ٻي آهي .
پوئي ڪڍڻ .	(اڳي جي) همت ڦٽڻ ، آزمائشي ڇڏڻ . حورن پوليس جي پوئي ڪڍي ڏني آهي ، تنهنڪري نه الوليون هلي .
پوئي وڃڻ .	مڱڻ ڪرڻ . رهڻان پوئي وڃي آهي ، ڪڍڻ به ٿي ٿو ٻڌس .
پوٽيو يا ڌوٽي ڇوڙڻ	همت ڌارڻ ، مڙسي نه ٿيڪارڻ . ڳڻي ٿو ڌوٽي حورن ، اُهي وڃ هن .
پوٽه ٻاڙڻ .	زمين تي ڇوٽي ۽ مٿي سان لٽي ڇوٽو ٿو ٻڌن ڪن ٻاڙي ٿو ٻڌي آهي .
پوٽو ڦٽڻ .	لٽڻ ، ڏس ڪرڻ . پوٽو جي آهي ٿو ٻڌي ، ٻي ٻوٽو ڦٽي ويا .
پوٽي ٻڌڻ .	ڪو ڇاڇو ، اڳواٽ سڌ ڦٽڻ .

[illegible]

اصطلاح	اردک نامعنی نہ کم گمن انجی
بست ذوی و ط	کڑی جی نہی خہ اش ذی و ط موبست ذوی ویدا آس، س نہ ان کمن دایند
بست ذی ط	دل جی کاپہ پڈا ط . جو آمی صاحب سمر جو، طہ، سو تو ہمچو بست ذی .
بست ذی ط	ویر کوط، تو ذی ط . گھورتی ہو بست ذی آمی .
بست ذی ط	کاذ خورا ک ذی ط . حال ہو کر ہمہ نہ بست ذی و س ان
بست ساط ٹی ط یا بست ٹی ط	چکچط، سنگھا ٹی ط . موہ بہری دلی بست ساط آمی .
بست کڈ ط	ٹاہو ٹی ط، منجہر لہط . بست آمی کن ہو تو بست چٹو کڈیو آمی . س نہ تو وہی بست کڈاس، نہ جا تو جوی .
بست کڈ ط	(پانی جو) بست کڈ لہط . سمر جو بست کڈی دل، اس نہ کڈی وہی .
بست کیراڈ با کوپ کیراڈ	ہار جو اندر حاجی تنہن کی وقت کان اگر جڑو شین ساط ہار کڈ ط . س زال بست کیرائی چہ ہو .
بست کی ہتیون	بکون کڈ ط . بست کی ہتیون ہندی

اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪرڻ آڻجي	اصطلاح
اڻي .	
واڃي خرچ ڪرڻ، سفر جي تياري ڪرڻ، سور مارو پيو، ڏکيو ٿي، هو، اهو آهيو پيو ڏکيو ٿي، اهو آهي.	پير ۽ ڪهڙو ڪرڻ .
سفر جي تياري ڪرڻ، گهو ڪان پري رهڻ، ڪڏهن ڪٿي ڪڏهن ڪٿي رهڻ، هن کي ڏهن ڏس ڏنڊ هن پير رکيو ۽ اٿس.	پير رکيو ۽ ڪٿي ڪڏهن .
ڪهڙي سوڙهه رهڻ، اهو ۽ اهو بندر ۾ هو، جو پير رکڻ جي جاءِ کان هوندي.	پير رکڻ جي جاءِ نه رهڻ .
ڀاڳوارو ٿيڻ، ڪنهن جي آڻي سولي ٿيڻ، فتنو ساڻس ٿيڻ، هن ڏهن ڏس جو پير ۽ اٿس.	پير سدورا ٿيڻ يا پوتر ٿيڻ .
نڙاڻو، ڪسائو، ڳالهه ڪرڻ، ڳالهه ڪري، ورتي پير ۽ ڪرڻ.	پير ڪرڻ .
لهي وڃڻ، قائم ٿيڻ، پير ٿيڻ، جو پير نه ڪري ۽ ڪي، نه پيو وري وارڊ ٿي جو.	پير ڪرڻ يا چرڻ .
هلڻ، مهرباني سان هلڻ، پير جا نشان ڇوڻ، هلڻ ڪرڻ، نه هلڻ	پير ڪرڻ .

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڪنهن - ان پير ڪٽي، ڌوڻي سر آڻو هر ڪم ايندو. چورن جا پير ڪٽي وڃي گوشت هر وڌائون. هن به هٿيهر بهتر پير ڪڍي آهي. پير ڪٽڻ ۾ ڄام هٿي.
پير مان لاهي منهن ۾ هٿي.	ڀاڻ ڪي ڪلارو ڪرڻ. هٿ جا حال اهي آهن، ڪنهن کي چئبو، پير مان لاهي منهن ۾ هٿي آهي.
پير موڙڻ يا رکڻ.	ٿوري دير ڪرڻ. پير موڙي، ڪوب ڪٽي وڃي.
پير ۾ هٿي.	مالڪ يا راج ۾ رهڻ. هر ماڻهي پير صاحب جي پير ۾ آهي.
پير وٺڻ.	سوڙهي هٿي. مي جتي پير ٿي وئي، پاڻي نٿي سگهجي.
پير ميدان ٺڪري ٿيڻ.	ڪارڻ، بڪيڙڻ. هن کي پير ميدان ٺڪري ٿيڻي، ماڻهي سڃاڻائي ايندو آهي.
پير وڪڻڻ.	شادي واري ٿينهن گهوت جو ڪنوار جي گهر ۾ وڃڻ جو ساڻ ڪرڻ. گهوت کي منهن رات پيرو ڪهڻو پوندو آهي.
پيرين اکهارو	ڪي به نه ٿيڻ، ٺڪرو لوهه،

اصطلاح	اردو معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڪڍڻ .	ٻيٺ هالو ڪري ڪڍڻ . وري هٿ آڻڻ . سمورن انگنوارن ڪڍڻي .
پيرين ڀري ٿيڻ .	گروپ ٿيڻ . دور زال سمورن ڀاءُ ۽ ڀينرن .
پيرين سمورين ٿيڻ .	پنڌ ڪرڻ . همت ڪرڻ . ڪٽو ٿيڻ .
	ڇڏو ڀاءُ ٿيو آهين . ڇڏي سمورن سمورين ٿي نه ڪئي هـ م وري .
پيڙا پيڙا ٿيڻ .	اوچتيءَ اٽل ٺهندڙ واردات ٿيڻ . ڪري ماڻهن جو وسهڻ پيوڻ .
	هن ڪري ڏس سگهجي ٿو ڪري . سڪو ۽ اڪه پيڙا پيڙا ٿيو هو .
پيش پوڻ .	آڻ مڃڻ . اڃا به ڏاڪهيءَ جو ڏسڻ نه اچي هيس پوئي .
پينگهو لڳڻ .	ٻيٺ جهڙو . اولاد ٿيڻ . ڪهڙو ڏيار سائينءَ جي رالي نه پينگهو لڳي .
ٻيٺ ٿيڻ .	ڪنهن ۾ ڪارج مهل ٿيڻ . واري جاءِ پوڻ . هو ورتل هو .
	هو پيو . اهو ڪم ٿيو .
پينهن اوڀارڻ .	واره لڏڪهڻ . ان ۾ پينهن اوڀارڻو ٿي وارو آهي اوڀارڻو .

ق

ڦاٽ ڦاٽ يا کاڌڻ . | ڳالهه ٻڌري ٿيڻ . رلي هو دوريون

اوت دا معني ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	اوت طاج
ڪرڻ، جي ڪمهن ٺهڻ وٺڻ وٺڻ، ڪمهن وٺڻ کائڻ وٺڻ وٺڻ ڪل پوڻ.	اوت وٺڻ وٺڻ وٺڻ.
اڪڙ رکڻ، سڀ ڪجهه چڻي ڏيڻ. هو آهي وٺڻ وٺڻ، نهون هي اڳيان ڳالهه ڪوڻ ڄاڻي به آهي.	اوت وٺڻ وٺڻ.
مائٽي ڪنڊيٽ، نه چڻي. سڌاءُ ته ائين به ڪن بهون، نه ته وٺڻ بهون بهون.	اوت وٺڻ وٺڻ.
اوت وٺڻ، چڻي به وٺڻ. بهاري بهاري ڪري، وٺڻ وٺڻ به وٺڻ اٿس، وٺڻ ڪي بهي کان سڪه آهي.	اوت وٺڻ وٺڻ.
هٿاڪون هٿ، ڏاڙون هٿ. هٿ رڳو هٿاڪا ساري ڄاڻي، بهون ڪي بهون وٺڻ وٺڻ؟	اوت وٺڻ وٺڻ.
ڏک به ڏک ٿيڻ، ڏک وٺڻ. بهون اٿس ڪن ٿو ڏان، بهون وٺڻ بهون اٿس، بهون ڪري بهون بهون بهون بهون بهون بهون بهون بهون.	اوت وٺڻ وٺڻ.
ڏک ٿيڻ. هٿ ڏيڻ بهون بهون بهون، نه بهون بهون بهون.	اوت وٺڻ وٺڻ.
بي طرح ٿيڻ. اڳهڻو ڪهڙي رت	اوت وٺڻ وٺڻ.

اصطلاح	اڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڪٽي سڀي، گهڙي نه گذري نه ڦرڪي ڦري ويو.
لرڪ ليرو هڻڻ.	هر هر اڇڻ. وڃايو الائي هٿ جا اس، جو ڦرڪي ليرو ڪٽي بندو اٿس.
ڦولي هڻڻ يا کائڻ.	ڪيڏ ڪرڻ، ٽڪي ڪرڻ، ڦرڻ. مون کان ته ڦرندي هئي جوڙ جو سوڌو وٺي ويو. گالهه ڪري ائيني ڦرندي ڪٽي تو وڃس، اهو نه ڪو مڙس جو واه.
ڦرڻ لڳي پوڻ.	نسو ٿيڻ، ٽڪجڻ، سنڌوڻ ٿي سمهڻ. هو الائي ڪهڙي ڪوڊر هئي آيو آهي جو گهر ڦرڻ لڳي پيو آهي.
ڦوڙن ڪرڻ.	ڦٽائڻ، ڪسائڻ. وڃڻو مڃيڻ نه وڃ، ڦٽڻ نه ڪر، نه ترڪو پيو ٻو ڪهجي.
ڦاڪا ڪرڻ.	بي فائدو تڪرار ڪرڻ، بي سودو وڙهڻ. گالهه مان وريه ڇا پئي ڪس، ڇا حق ڦاڪا آهن جو پيا سڀس.
ڦڪڻ ڦاڙڻ.	اڇنڪا ڪم ڪرڻ، وس کان ٻاهر ڪم ۾ هٿ وڃي، ٻڌ رائي ڪرڻ. هو ويو ٻاهر جوڙو هائڻ، هائي ته ڦڪڻ ڦاڙي آيو آهي. مان ڇا جو، هو ويو تنهن وڃي ڦڪڻ ڦاڙيو.

است يا معني څه کړ کيښه آڅلجي	اوسلاخ
<p>ټولې دې حکمونه گډه دي ، د قوت کي ، د خبرو کسونه د پدې وار نه د جوړو کولو دي .</p>	<p>کړ ط .</p>
<p>وځاني ټولار ط ، وځو د ماڼيو ټيږ ط ، د اړه ټولې پېښې د قوت کي آکاس حرمي آهي ، جوړوي د پدې .</p>	<p>قوت کي آکاس چوړ ط يا چوړ ط .</p>
<p>چاند مړ ط ، پېښه ځاني - ان مړ ط ، د دکه د کس ، د قوت کي واکي - د وحش ، د واک د کس - و ټو کي .</p>	<p>ټولې واکي - د و چوړ ط .</p>
<p>توري داسط - ان وقت پېښ ط ، د کس کي ټولې گډې ، د کس کي وکړ ، چې .</p>	<p>قوت کي ټوړ ط .</p>
<p>پېښه ټي آمو ټوړ ط ، د وړدي سارو ټوړ ط ، د پېښې د کس - داسط پېښه آهون چې کاس د کس د کس د کس .</p>	<p>قوت کي ټوړ ط .</p>
<p>چېکو ټيږ ط ، زور چوړ ط ، گډو د کس ، د کس د کس د کس .</p>	<p>ټوړ ټوړ ټيږ ط .</p>
<p>د کس پېښه زور داسط لکېط . د کس د کس د کس د کس د کس د کس د کس د کس د کس .</p>	<p>ټوړ ټوړ ټيږ ط يا ټوړ ټوړ لکېط .</p>
<p>چو قاري کړ ط ، کس کس د کس .</p>	<p>ټوړ ټوړ ټيږ ط .</p>

اڻ هٽائڻ	اڻ هٽائڻ معنيٰ ۽ ڪيئن آڻجي
جاء هٽائڻ .	آهي، ان جي جاءِ هٽي ورتي هوندي. پڇاڇي سگهڻ، ٻوڙي ڪي هٽائڻ. ان جي جاءِ هٽائڻ.
جهاڙ سان هٽائڻ .	ڀاڱو ٻن ڌاري هٽائڻ وڙهائڻ. ان جي هٽائڻ آهي، حمل سان هٽائڻ. هٽائڻ.
ڇڏي وڃي پائڻ .	ڇڏي وڃي، ٻوڙي ڪري سگهڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ، ٻوڙي ڪري هٽائڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ.
ڇڏي هٽائڻ آهي .	هٽائڻ سان هٽائڻ، هٽائڻ سان هٽائڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ، هٽائڻ سان هٽائڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ.
ڇڏي هٽائڻ .	هٽائڻ سان هٽائڻ، هٽائڻ سان هٽائڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ، هٽائڻ سان هٽائڻ. هٽائڻ سان هٽائڻ.
ڇڪڻ کائڻ .	ڇڪڻ سان هٽائڻ، ڇڪڻ سان هٽائڻ. ڇڪڻ سان هٽائڻ، ڇڪڻ سان هٽائڻ. ڇڪڻ سان هٽائڻ.
ڇڪي هٽائڻ يا هٽائڻ .	ڇڪي هٽائڻ، ڇڪي هٽائڻ. ڇڪي هٽائڻ، ڇڪي هٽائڻ. ڇڪي هٽائڻ.

اصطلاح	ارتق يا معنيءَ ۾ ڪيئن آيل آهي
جَنڻ ڪَڙڻ .	گڏ ڪڍڻ، چور و ڪڙڻ . امداد ساري ڪشي من سان جا ڪرڻ .
جَنڻ ڦٽڻ .	سارين جو ڇڏڻ يا ڌار ٿيڻ . جاڙ سوڌ ساري هاري .
جن اچڻ .	چور ڪڍڻ، ڪاٺ اچڻ . من ڪي ۾ نوري گهٽي ۾ جن اچي وڃي .
جند ڪڍڻ .	ڌاڙيل يا ڪي ڦٽڻ . هٿس جند ڪڍڻ يا ڌاڙيل جي آهي هٿس جند ۾ هٿس ڪڍڻ جي ڌاڙيل اچي وڃي .
جندڙي جو ڦٽڻ .	چور و ڪڙڻ، ڌاڙيل هٿس جو ڦٽڻ ڪشي جندڙي ڌاڙيل آهي .
جند و پاڙو لڳي ڦٽڻ .	گهر ۾ يا ڀرسان رهڻ جو ڀول ڪڙڻ . ڌاڙيل هٿس ٿي، ڌاڙيل هٿس ٿي جو هٿس ۾ جند و پاڙو لڳي ٿي .
جندو جندڙي ساڻ ڦٽي رهڻ .	ڀاڙيسري ٿي رهڻ، وڃڻ رهڻ . ان ۾ ان جندو وڃي رهڻ ٿي وڃي آهي، ڌاڙيل ۾ ڪڍڻ ۾ اهرج ٿاڻي ۾ ٿي .
جنس چور ڪڍڻ .	ان جي ڌاڙيل جي جندڙي ٿيڻ . ڌاڙيل ۾ هٿس ۾ هٿس آهي، ڌاڙيل وڃي جند آهي .
جو و ڇڏڻ	ڌاڙيل ڪڙڻ، اچي وقت و ڇڏڻ .

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آهي
هوڻو ٻاڳو ٺاڻ .	هوڻو ٻاڳو ٺاڻ . ڏاڏا جو گهر ٻاڳو ٺاڻ . ڏاڏا جو گهر ٻاڳو ٺاڻ .
جون لنڊر هٿ .	پوري سائت ۾ هٿ . آرام ۾ ٺاهي هٿ . آهي جو ٺاهي ٿي . هٿ . هٿ .
جي سڪارڻ .	پوري رستي تي آڻڻ . آهي . جي سڪارڻ .
جهڙو ٺاڻو ٺاڻو ٺاڻو .	بي ٻو هٿ . ٺاڻو ٺاڻو ٺاڻو . ٺاڻو ٺاڻو ٺاڻو .
جي ٻاڳو ٺاڻو .	اڳو ٺاڻو ٺاڻو . ٺاڻو ٺاڻو ٺاڻو . ٺاڻو ٺاڻو ٺاڻو .
جيڪي وات ۾ سو .	جيڪي وات ۾ سو . جيڪي وات ۾ سو . جيڪي وات ۾ سو .

اصطلاح | اڻڻ : معذرت ڪرڻ جي لفظ آهي .

ج

ڇوڙون ڦوڙون .

بيھوش ٿي وڃڻ ، اڇ سوڻيو ٿيڻ ،
 ٻاٽ ڇوڙو ڪرڻ ، ڇوڙو ڪرڻ ،
 ڇوڙو ، ڇوڙو ڇوڙو ڇوڙو ڇوڙو .

ڇرڪو ڇڏڻ .

ڇيڪي هٿ ڇڏي سو پنهنجو جو
 ڪرڻ . ڪڍڻ ، ڪڍڻ ، ڪڍڻ ،
 ڪڍڻ ، ڪڍڻ ، ڪڍڻ .

ڇمڪڻي ڇمڪڻي .

ڇمڪڻي ڇمڪڻي ، ڇمڪڻي ،
 ڇمڪڻي ، ڇمڪڻي ، ڇمڪڻي ،
 ڇمڪڻي ، ڇمڪڻي ، ڇمڪڻي .

ڇنگڙو ڇنگڙو .

ڇنگڙو ڇنگڙو ، ڇنگڙو ،
 ڇنگڙو ، ڇنگڙو ، ڇنگڙو ،
 ڇنگڙو ، ڇنگڙو ، ڇنگڙو .

ڇنگڙو ڇنگڙو .

ڇنگڙو ڇنگڙو ، ڇنگڙو ،
 ڇنگڙو ، ڇنگڙو ، ڇنگڙو ،
 ڇنگڙو ، ڇنگڙو ، ڇنگڙو .

ڇوڙو ڇوڙو .

ڇوڙو ڇوڙو ، ڇوڙو ،
 ڇوڙو ، ڇوڙو ، ڇوڙو ،
 ڇوڙو ، ڇوڙو ، ڇوڙو .

اسم : _____

وقت : بعدِ عصر تا شب

42

[illegible]

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
جهنگ مڇن ڏيئي وڃڻ .	ڦٽائي ان لکي وڃڻ . ۽ اهڙو ڪم ڪيو اٿس، جو جهنگ ۾ مڇن سڻي پوئجي .
ڇوڻ پوڻ .	ڇپ واري حالت کي پوڇڻ . ۽ ان جي سلسلہ ڪنگڙ ڏاڍو ڊلاڪ ڪيو اٿس، وڃي ٿو جهول وڃي .
جهوڪ هاري وڃڻ .	ڪنهن وڃي رهڻ، ٻي اولو رهڻ . ۽ ان جي ۽ ان ۾ ڪڪڙ واري جهوڪ وڃي وڃي رهي اٿس .

ج

ڄاڻي لکڻ .	هو اچڻ، هو پوڻ . ۽ ان کي سڻاڻ ڪري ڄاڻي لکي اٿس، جو جهنگي ڪاٺي ٿوري ۽ سيوال وٺي .
ڄاڙ ڏيڻ .	ٻيو ٻڙڻ، ڦڙڻ . ٿو ڄاڙ ڏيئي ٻوڙي گهرايو، ڏني ۽ ڪڪڙ لائي .
ڄاڻ ڇوڻ ڪرڻ .	سڀني سامهڻ، جواب ڏيڻ . ۽ منهن جي آڻي ڪاٺو ۽ ڄاڻ ٿيڻ جو ڄاڻ ڇوڻ ڪري .
ڄاڻي ڏيڻ .	گهڻو ڀاڱي ڏيڻ . جوڙ وارن جي ڄاڻي ڏيڻ .
ڄاڻي ڄاڻي ڄاڻي .	سڄي ڄاڻي ڄاڻي ڄاڻي ڄاڻي . ۽ ان جي ڄاڻي ڄاڻي ڄاڻي ڄاڻي .

اصطلاح	اڻت نامعنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڇوٽ لڳڻ.	خوج پوڻ. ڇاڪاڻ ته ڇوٽ جي واپار ۾ ان ڳوٺل کي ڇوٽ لڳي آهي.
ڇنگر ڇوڙ.	ڀڳت واري ٿي وڃڻ. ڳالهه وڃي ڇنگر ڇوڙي آهي، نون سوانح ڪم وڃي.
ڇنڊ ٿيڻ.	منهنجو پورو ٿيڻ. ڇنڊ ٿيڻ نه پوءِ ٻيو کي وڃي وڃي.
ڇوٽو ۾ ڇوٽو ٿيڻ.	مڪمل ٿيڻ. ڇوٽو ٿيڻ ۾ ڳوٺ ۾ ڇوٽو ٿيڻ آهي، ان ۾ صلاح ڪجي ته ڇوٽو ٿيڻ.
ڇوٽو ۾ ڇوٽو ٿيڻ.	ڇوٽو ٿيڻ. ڇوٽو ٿيڻ ۾ ڇوٽو ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.
ڇوٽ ڇوٽ.	ڇوٽ ڇوٽ، ڇوٽ ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ڇوٽ وڃي ڇوٽ ڇوٽي آهي، ڇوٽ ڇوٽ ٿيڻ.
ڇوٽ ٿيڻ.	ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ٿيڻ ۾ ڇوٽ ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.
ڇوٽ ٿيڻ.	ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ٿيڻ ۾ ڇوٽ ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.
ڇوٽ ٿيڻ.	ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ٿيڻ ۾ ڇوٽ ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.
ڇوٽ ٿيڻ.	ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ٿيڻ ۾ ڇوٽ ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.
ڇوٽ ٿيڻ.	ڇوٽ ٿيڻ. ڇوٽ ٿيڻ ۾ ڇوٽ ٿيڻ آهي، سو ٿيڻ.

اولاد	ارڻ يا معدنيءَ ڪم ڪندڙ آبهاري
	هون - ان جي آبي دغا جو هون ٻوٽن اس، پوءِ ان ۾ ٻوٽو پئي جو ڪندو آبهاري.
چوٽي آسمان ساط لڳل يا گسٽ.	وڏي پدو پئي يا درجي پي پچوڻ ٿيهر هٿي هٿي. دهون جي ڪوٺي گڏ ڪري، اڄ سندس چوٽي آسمان ان پي آهي. سندس مڱي جي آسمان ان پي چوٽي گسي.
چوٽي پو ڪرڻ.	ڏاڍو ڏک اچي، سنئون زمين تي ڪري پوڻ. هون ڪرڻ ان جو ٺڪيو سو چوٽي مڙهي ڪريو.
چوٽي ملهڻ ڏسڻ.	پورو ڪيائي ٿيڻ. (ساڻهيءَ ان) ۽ جهڙن طبق جوڙهه پيو جي ڪري.
چوٽي ملهڻ روشن ڏسڻ.	سڀ ڪجهه ڇڏي. سو سو چوٽي پي طيف اوس ڪر آهي، جو ٻوٽو ٺوڏو. ٿڪجي پوڻ. ڪم ڪرڻ اڄ ۾ ٿيڻ ٿو ٿي آهي.
چوٽي ڪري ڇڏڻ.	ٿي ڪرڻ، ڇڏ ڪرڻ. ڇو ڇو ٿي ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻ.
چوٽي ڪرڻ.	هو هو ڪرڻ. ٻار ڪي بلا ايسڙي جو جو ڪرڻ ڪرڻ ٿي.

آيت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪهڻن آلهي	اصطلاح
... اهل بيوت.	
... اسطو ۽ رڻ ۽ ٿاڻو ۽ ورڻ ۽ ٺڪڻ.	... ٺاڻو ۽ ڪوڙو.
... سمجهڻ ۽ ڪو ۽ اسان کي آهڻ ڪڍڻ.	
... گورجي ۽ ڪڍي ڪڍي ۽ ڪڍي ۽ ڪڍي.	
... گهڻين ذاتين جا هڻڻ ۽ ڪو ٻيو ڪو.	... چڱي ۽ ڪم هڻڻ.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	
... ڪو ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.
... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.	... ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم ۽ ڪم.

ارت ا معذرتا : خبر کچھن التجا	اصطلاح
<p>توہم پر سجدہ کر کے الٹے ہوتے ہوئے والتسبیح و التمجید کے ساتھ</p>	
<p>در و طوطی، ذکر کا طوطی، طوطی و طوطی سب سے پہلے ہوتا ہے کہ</p>	<p>دست چٹ کر طوطی</p>
<p>نوبت میں اچھٹ، پاگڑ، دست، ہار جو داہ پوٹ، امر و کرم، ہمارا افس، جو حکم و کردار کرتی، تمہیں ہر آن پہنچو جس کو خدا افس</p>	<p>دستی نو پوٹ</p>
<p>ہری و وحش، خود دہت تپیل، سوا پوکی نکروٹ، جو مالتی جی وین کریو، جو سمیو، ہن ای ملامون دامو ہار جی وینو، ہار قدرتی کالہ نگہ مان جی وینو</p>	<p>چٹب و چٹ</p>
<p>چوٹ پوٹ بند کری اذکیر و اکی و وحش، تمہیں گھٹو کرے ہر آن ہر شکار لا، چپ ماری و منڈو آہی</p>	<p>چپ ہا چہ ماری</p>
<p>وری وری و وسط، مسمی ہر جھکا ہیو تو دلی</p>	<p>چھکا تو دلی</p>
<p>توہنی میں اچھٹ، ہار جو داہ پوٹ تسو، ہر تپ ہو پوٹ گھٹو وقت اجایو وچائٹ، کماٹو نہ</p>	<p>چہ دانچو ہن پوٹ چہ ماری کار طوطی چٹ کر طوطی</p>

آيت يا معنيٰ نه ڪم ڪندڙ آڻي

آڻي

ڪڙڻ . ٻارن جي اڻڻديءَ جو
ڪڙڻ . ٻارن جي اڻڻديءَ جو

ٻڌي مڙ هڻڻ . سون جوارو اٿس .

مڙ ڇڙ ڪٽڻا هڻڻ .

ڏانڊو ڪڙڻ . ڏانڊو ڇڙ ڪٽڻ .
حرڪت جواب ڏيڻا ڪڙڻا آهي .

ڇڙ ڪٽڻ جواب ڏيڻ .

آڇڻا ڪڙڻ . ٻڌ ڪٽڻا ڏيڻ .
ڪڙي ڪڙي ڪڙي اٿس . ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڙيو مٽائڻ .

ڪڙي ڪڙي ڪڙي هڻڻ .
ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڙيو ڪڙي ڪڙي .

ڇڙي ڪڙي . ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڪ ڪڙي ڪڙي .

ڪڙي ڪڙي . ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڪي ڪڙي .

ڇڪي ڪڙي . ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڪي ڪڙي .

ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي

ڇڪي ڪڙي ڪڙي .

اصطلاح	اردو یا معنی
چلو مندی پانٹ.	سینکار کرط آہیں، اچ مندی پانٹ.
چلو مندی لاهی وہط.	دیو کرط، بی اونو ٹی وہط. جیدی وھیں تہی وھی حلو مندی لاھی وھیں.
چر چر کرط.	لکھٹ، پھران جی زیورن جو آواز کرط. جڑی کرتی ہم چر، تہ ودا اھی گہ گہ. تس! تہ کٹس کنوار چر چر کندی ٹی اھی.
چن پوٹ.	آند وڈط یا هیٹ لھی پوٹ، من کی جس پو آھی، تہ میں ٹو پتو جا مہی.
چنچر پھریں وھط.	اٹ خیری گروہ یا سیار جی وھس ھیٹ وھط، منکی کھی ہر سکر کونہی، جو چنچر پھریں اٹس.
چنچری لاهی.	چینب وڈط، چنچرٹ، اچ تہ سہیں، تہ اڑتی ہر چنچری لاهی، جو وری ہر و سہی.
چند لوک کرط.	صلانی رکط، لومل یا او چل وھط. کمر جو حال کونہی، داهی چند لوک قادی اٹس.

اصطلاح	معنی و توضیح
چند کـ ط	چند کـ ط .
چند پو ط	چند پو ط .
چند و و ط	چند و و ط .
چندی قـ ط	چندی قـ ط .
چنی قاری و ط	چنی قاری و ط .
چوت چـ ط یا	چوت چـ ط یا .
چیک چـ ط	چیک چـ ط .
چوڑی چـ ط	چوڑی چـ ط .

ج	ج
ایں میں سے کسی ایک کو	ایں میں سے کسی ایک کو
<p>کے لئے جو کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>
<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p> <p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>	<p>وہاں سے کہ اس کے لئے ہے</p>

ادھاج	ادھ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آھجي .
ھيٺي جو ھاڻ پڙجي اھڻ .	عمر يا آيو پوري ٿيڻ . ڄڻ ھن ھيٺي جو . اڃا پوڄي ٿو اھي ، ٿڌ ۾ ڪو بہ ڪو بہ ٿو ترسي سگھي .
ھيٺي ڇڏي وڃڻ .	نستو ٿيڻ ، بي ھمت ٿيڻ . اھڙي درد ڏاکڻ ڳالھ ٻڌي ، ھن جا تر ٿي نہ ھيٺي ڇڏي ويا .

خ

ڏٺو آباد ھڻڻ .	پٺيان اولاد ڇڏڻ ، پٽ جو سھڻان ٿيڻ . ڏسو پٽ پڌري ٿيڻ .
ڏاھي ڪان ڀاءو ھڻڻ .	ڇريو ھڻڻ . موھائي ٿو آھي ڏاھي ڪان ڀاءو ، تنھن سان جا ڳالھائبو .
خبر اھڻ يا وڌڻ .	ڇڪي طرح ايڪو وڌڻ ، جوابداري ھيٺ آڻڻ . ٻئي سرڪاري جاءِ ۾ دھل ڪري ، اھڻي ٿيئي صاحب خبر وٺندس يا اھڻدس .
خشڪيون ھڻڻ .	ڳالھ ٿي قائم نہ رھڻ ، سودا پھچائڻ . ھن جي ڳالھ ٿي ڪھڙي بہ آھي ، ان ڪي آھي حڪمون .
خشڪيون ڀاءو پھچائڻ .	اڃا يا خيال ڪرڻ . ڪم اٿس ڪون نہ پيو حڪمون پھچائي .
خدا اھڻڻ .	قرض ڪھڻڻ . لھڻو اٿس خط ، جو ھو ھر ڏيڻو پيو آھي .

اڃا به ڪيڙي ۽ ڪيڙي ڪيڙي آهي

اڃا به ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

اڃا به

ڪيڙي ڪيڙي

د

اڃا به ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
اڃا به ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
وڃي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

اڃا به ڪيڙي ڪيڙي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي
ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي ڪيڙي آهي

اردو ۽ معنيٰ: سنڌي ٻوليءَ ۾	سنڌي
ڳالهه ۾ شڪ هئڻ. ڏهن ڏينهن کان پوءِ به	ڪا به شڪ هئڻ.
سڀني ٻيڙا آهن، سو ڪجهه مال به	ڪا به آهي.
قسمت رهڻ، حياتي هئڻ. ڏس	ڪا به حياتي هئڻ.
ان جل مٿا.	ڪا به پوڄي هئڻ.
جور جي ڪٽي ٿي ماري جي منڊ ۾	ڪا به پوڄي هئڻ.
ماءُ منهنجو پڙهڻ. جوڳي ويهي ساري	ڪا به پوڄي هئڻ.
وڃائي، پٺي ۾ اٿهو جو داڻو ٽڙي ڏسي	ڪا به پوڄي هئڻ.
ٿر ڪدم بند ٿي ويئي.	ڪا به پوڄي هئڻ.
وڃهه ملڻ. ۾ ڪو مون کي نه ڏاڍو آهي	ڪا به پوڄي هئڻ.
ٿر پوءِ پاڻ ۾ سمجهندا سون.	ڪا به پوڄي هئڻ.
ڳهن جي سڃي ساهه گهڙائڻ. هو به	ڪا به پوڄي هئڻ.
جي وهائو پيو آهي، ۽ سڃي ڏهاڙي گهڙائي	ڪا به پوڄي هئڻ.
اٿس.	ڪا به پوڄي هئڻ.
خوشيون ڪرڻ. ڪا به اٿهو ڪجهه	ڪا به پوڄي هئڻ.
ڪا به اٿن نه ڏاڍو ۾.	ڪا به پوڄي هئڻ.
ڏاڍائي ۽ زبردستي ٿيڻ. ڪا به	ڪا به پوڄي هئڻ.
آءُ ري ۽ جستريءَ به ٿر ڪون ٿو ڪري	ڪا به پوڄي هئڻ.
ڪا به ٿر ۾ ڪري.	ڪا به پوڄي هئڻ.
پڪ نه ٿيڻ. مون اها ڳالهه ڪئن ٿو	ڪا به پوڄي هئڻ.
ڪري، مون کي ٿر ڏاڍل سان نٿي لڳي.	ڪا به پوڄي هئڻ.

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آهي
د فعر ڪڍا ڪڍي وڃڻ.	رواج ٽاس ٿي وڃڻ. اڳي جو راج مهاجر گڏجي، پاڻ هر صلاحون ڪندا هئا، سي دفترائي ڪڍا ڪڍي ويا.
د ڪر لائڻ.	واٽ ٽيڪارڻ. - اڏو سو جو دگر لائي.
دل اڏڻ.	چريو ٿيڻ. - پٺت جي ديوانت ٿيڻ کان پوءِ، منهنجي دل اٿي ويئي آهي.
دل پھڻ.	بي همت ڪرڻ، دل شڪستو ڪرڻ. - مون پٺت جي، اٿي اٿي ڪڍي ٿي، هر پوءِ، اٿي دل پگير، ٽڙهن ۾ ڪير.
دل پھڻ يا ٽھڻ.	ٽر وڻڻ. - منهنجي تر، اٿي ٽان دل پھڻ يا ٽھڻ پئي آهي.
دل ٺارڻ.	خوش ڪرڻ. گهڻي پوءِ ڳالههون ڪرڻ مس مس دل ٺاري ماس.
دل ٻوڙ.	رنڊڻ اچڻ، يا دگر ٿيڻ. - من ويهي ريو، منهنجي ۾ دل ٻوڙجي آئي، پوءِ اٿي ڪڙو ٿيس.
دل تي چوڙڻ يا تري اچڻ.	باد ٻوڙڻ. ڳالهه اچي دل تي چوڙي اٿر يا تري آئي اٿر، بيهر تر پندايان.
دل ٽپا ٽپڻ.	خوشي ٿيڻ. - اڄ تنهنجي دل ٽپا ٿي ٽپي، جو گهٽ آيو اٿي.

ادب	ادب
دل ٻارڻ.	دل ٻارڻ.
دل جو قاضي ڪرڻ.	دل جو قاضي ڪرڻ.
دل جهڙو.	دل جهڙو.
دل دٻائي و رکڻ.	دل دٻائي و رکڻ.
دل سوڙهي ڪرڻ.	دل سوڙهي ڪرڻ.
دل سان لکڻ.	دل سان لکڻ.
دل شاعري نه ڏيڻ.	دل شاعري نه ڏيڻ.
دل ڪڇي يا ڇڏي.	دل ڪڇي يا ڇڏي.
دل ڪوسي ڪرڻ.	دل ڪوسي ڪرڻ.

دل ٻارڻ يا معذرت ڪرڻ ڪيئن آڻجي

ڇڪڻ يا ڇڏڻ، هٿ ڪرڻ، جن کيس مر جاوا
ڪرڻ آهي، تن کي دل بلوڻ ڪرڻ، ڏاڍو
ڪرڻ آهي.

وڃڻ ڪرڻ، نياڻو ڪرڻ، ڏوڏو
ٺهڻ کي ڏوڏو ڏيڻ، ڪي بهمجهي
دل جو نه ٿو ٿي ڪجهي.

هٿ ڪرڻ، ڏوڏو ٿي ڏاڍو
ڏوڏو ٿي دل ڇڏڻ، ڏوڏو ٿي ڏاڍو.

ڏاڍو ڪرڻ، ڏاڍو سنڌاري رکي دل
ڏاڍي مر.

ڪنڊو سي ڪرڻ، ڏاڍو ٿي ڏاڍو
ڏاڍو ٿي ڏاڍو ٿي ڏاڍو ٿي ڏاڍو
ڪجهي.

ڏي اچڻ، ڏاڍو دل سان لکڻ، ٿي،
ڏي ڪجهي ٿي ڪري.

ڏوڏو ڏاڍو، ڏوڏو ٿي دل ڏاڍو
ڏي ٿي، ڏي ڪري ٿي ٿي ٿي ٿي.

ڏي جو خيال ٿيڻ، ڏي ڏاڍو
ڏي دل ٿي ڪجهي ٿي.

ڏي، ڏوڏو، ڏوڏو ٿي ڏاڍو ٿي
دل ڪوسي ڪرين، ڏي ڏاڍو ٿي ٿي

اصطلاح	دلی معانی
	تشریح : دلی معانی
دل کٹی ٹیٹ .	کک یا آہ ٹیٹ . میٹھو .
دل دیپل دھٹ یا کھادی دھٹ .	ان دل میں دھٹ .
	داز دا دھٹ .
	کھادی دھٹ .
	دل دھٹ .
دل کچٹ یا چک ٹیٹ .	کک ٹیٹ .
	دل کچٹ .
	دل کچٹ .
دل کولٹ .	کچھ ٹیٹ .
	کچھ ٹیٹ .
	دل کولٹ .
دل کڈھٹ .	میٹھو .
	دل کڈھٹ .
	دل کڈھٹ .
دل الگٹ یا ڈیٹ .	پڑت کٹ .
	دل کڈھٹ .
دل ٹیٹ .	دل ٹیٹ .
	دل ٹیٹ .
دل ہر ٹیٹ .	دل ہر ٹیٹ .
دل ہر ٹیٹ .	دل ہر ٹیٹ .

اس کے معنی : کمر کھینچ آگیا	اس کا معنی :
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ارتھ	ارتھ دا مہنتی : کم کیتے آٹھجی
لہجہ جی : مہنتی	رہو ہانہ فائو کھٹ پھ سچہ کری کچھہ بد نہ کھٹ . مہنتی کھٹ مہ جھس کھنہی ، رانی دلاسی جی سا ہک کاہی .
ہای : دلہی چوٹ .	رکھ رکھان نہ کھٹ . مونہی جھکھ چوٹو مہجی سو دلہی رادای جھنہ دیان .
مہ پھٹ .	سافھی مان زور سان قو ک پھٹ ، کوڑا دالسا قہیٹ . مہنتی نہ رانیو ویسہ چوس جو دم پھٹ . مہ پھٹ حال نہ کم کیتے آٹھ .
مہ جھٹ یا بوٹھ .	سازت کھٹ پھ قوسٹھ ، پنہن جو مان رکھٹ ، سچھٹ . مہ پھٹ نہ ملون ٹا . مہ ساعری مہ جھلی وہو ، کھس سان نہ اجایو نہ گاہائی ، جانور مہ دلس نہ ہوہ کائون .
مہ قہیٹ .	پلاٹھ ، مہٹھ . اہیو کو مہنتی جو وہ آہی جو مہنتی قہیٹ نہ وہنتی . مہ مہنتی مہ پھٹ .
مہ مہٹھ .	ہتاک مہٹھ . مونہی مہنتی نہ مہٹھ ، ان نوکی جھنہ روت سچاٹھان .
مہ پھٹ .	مہ پھٹ مہنتی . جھس مہنتی مہنتی

اہ ملاح	ارت یا معنی ۴ کر کیتن آلمی
در نہاٹ .	ہٹ رکھو اٹس ، نہ مٹتی ٹی دم ہر یوچی دیو آہی .
دماغ رکھٹ .	وقت احکماڑٹ . ہار ! جا کھی دم بہاڑو آہی ، جو جھڑو تھڑو انگھی دہندو وڈ ماٹھپائی ڈیکا رٹ . سندس دحل کوبھی ، باقی ہاٹس پینڈک دماغ رکھی جاٹھی .
دلک دھڑٹ	کاوا ہر پیر ڈرتی ٹی مٹٹ . ٹس ر کاسات امیس ٹی کش ہر دنگ لو دڑی .
دلمیون ہاٹمیون ٹیٹ	لکھو کرٹ . ہر کھی بہن جی سنگ ہر رکھی ، بیٹ دلمیون ہاٹمیون نیاس .
دور کرٹ .	پڑھیل سبق وری پڑھٹ ، کر ملائٹ . چنچر ڈینھن جوکر دور کددا آہی . من مختیار کار من تعلیمی ہر جگا دور کیا .
دوات آڈاٹٹ .	اجایا خرچ کرٹ . پیر مٹی کان پیر دوات آڈاٹٹ جلاٹٹ .
دوٹھون دکرٹ .	سک جو جوش مٹٹ ، جھیزو ٹیٹ . دوٹھون یار دکائی ویر ، کجا جالڈو

اردت یا معصیت : گنہگار	الذات
لائی و ہوا، وہ اہل دانش و علم آدمی، دماغ پر توجہ دے گا۔	دونہی دماغ۔
ہمت جو سختیاں ٹیٹھ، ہمتوں میں دونہی دواؤں کے ساتھ ساتھ لگے گا۔	دونہی دماغ۔
قرطوبہ قریط، فتنہ پر کاری میں ہمت میں دونہی دماغ، وہ آدمی۔	دماغی قوتوں کو
قادی و اکی ہڈاٹھ، انسان کا دماغ دماغ ہی دماغ، شہر و آبادی، نہ دماغ میں ہی دماغ، نہ دماغ۔	دماغی قوتوں کو
خوشیوں ٹیٹھ، توکمی اچ انعام ملے گا، سو نہیں جس دل پر دماغ و جند افسانہ	دماغ و دماغ۔
ہفت ہفت ہڈاٹھ کرط، دماغ میں دماغ گہمی دماغ میں دماغ گہمی۔	دماغ گہمی ہڈاٹھ۔
قلوان، ہڈاٹھ دماغ، وہ دماغ، ادب، ادب، دماغ، دماغ، دماغ۔	دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔
مردمی دماغ، دماغ گہمی، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔	دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔
دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔	دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔
جاد، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔	دماغ، دماغ، دماغ، دماغ، دماغ۔

[illegible]

اصطلاح	اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڪيڻ جهانسدو. دن مندر ڏڪار جهلي سگهندن.
ڌڪو ڪي اٿو لاٿڻ.	جهيڙو وڌائڻ. ڄڻو نون لاءِ ڌڪڙ ڪي اٿو الهي نهن جي ڪل پوندي.
ڌڪو ٿيڻ.	ڦهلو ٿيڻ. سامرو مال کائي ڌڪڙ ٿي پيو آهي.
ڌڪو ڪڍڻ.	ٻاڏو وڌڻ. ڳالهه ڪجهه الله لڳي ڌڪو ڪڍجي يا لڳي.
ڌڪو هڻڻ.	ٽڪ ٻڌڻ. اٽڪل روو هڻڻ. پوري ڳالهه ڪرڻ. ڌڪو هڻڻ.
ڌڪي بازي هڻڻ.	مارا ماري ٿيڻ. ٻنهي ڌرين جي وجھن جو ڌڪي بازي ٿي آهي.
ڌماڪو ڪري لڳڻ.	جهيڙو لڳڻ. ارڪمب هرج، ته مهاڻيس جي ڏان جو ڪري لڳي پيشي آهي.
ڌمال ڪڍڻ.	سخت جدت ڪرڻ. اختيار ڪار صاحب ٽنڊار ڪي سندس ملت ڪري ڏاڍي ڌمال ڪري.
ڌمال و هڻڻ.	ٺهرايلن وقعن تي نغزو وڌائڻ. سوهن پر قلندر تي ڏيهاري ڌمال وڌندي آهي.
ڌمالون هڻڻ.	آواز ڪرڻ. مهور جو ڪڪڙ ڌمالون

[illegible]

از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب
از این کتاب به دست آمده است	از این کتاب

اردت ده هنجي ۽ ڪو ڪيئن اچي	۰ عالاج
ٻڌ ۽ ٻڌ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
خوب سڀيت ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
ٿو ٿي ڪيڏي ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
وڏو ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
وقت ڪڏي ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ
ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ	ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ ٻڌ ٿيڻ ۽ ٻڌ ٿيڻ

اصطلاح	اڻت ، معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڌڻو ڀي ڌو ڌوڻ . ڌڻڻ .	ٻڌڻ يا سمجهڻ ڪرڻ . ڌوڻي ڏيڻ . ڌوڻي ڏيڻ آڻي ، آڻڻي ڪرڻ .
ڌڻو ڀي ڌاڙين ڌڻين . ڌڻڻ .	ڌڻو ڀي ڌڻڻ ڪرڻ . ڌوڻي ڏيڻ . آڻي ، ڌوڻو ڀي ڌاڙين ڌڻين ڪرڻ .
ڌڻو ڀي ڌڻڻ .	ڌڻڻ ، ڌڻو ڀيڻ . ڌڻي ڪرڻ . ڌوڻي ڪرڻ ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي .
ڌڻي ڌڻي ڌڻي .	ڌڻڻ . ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي .
ڌڻي ڌڻي ڌڻي .	(ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي . ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي ڌڻي .

ڊ

ڊڊ ڊڊ .	ڊڊو وقت سڄڻ . ڊڊو ڊڊو .
ڊڊو ڊڊو ڊڊو .	ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو .
ڊڊو ڊڊو ڊڊو .	ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو .
ڊڊو ڊڊو ڊڊو .	ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو .
ڊڊو ڊڊو ڊڊو .	ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو ڊڊو .

ارک نامعني . سم کمن آلاجي	سطح
<p>ڏي</p> <p>ڦاٽو مڙي</p> <p>لا</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>اڳڪڙي ڪرڻ ، ڦاٽل وڃڻ .</p> <p>ڇاڙو</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>ڇاڙي راند ڪرڻ .</p> <p>آپس .</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>ڪم پورو نه ٿيڻ .</p> <p>ٽراڪٽوري .</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>بي همٿ ٿيڻ .</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>ڇڪ ڦاٽل نه ڪرڻ .</p> <p>ڪٽي ڇڏي اٿس ، ڇڏي نه ڇڏي .</p>	<p>ڇاڙو .</p>
<p>ڇڪ ڦاٽل يا سوراخ ٿيڻ .</p> <p>ڇاڙو .</p> <p>ڇڪ ڦاٽل ڇڏي ڇڏي .</p> <p>ڇڪ ڦاٽل يا سوراخ ٿيڻ .</p> <p>ڇڪ ڦاٽل يا سوراخ ٿيڻ .</p>	<p>ڇڪ ڦاٽل .</p>

اڻڻ ۽ سمجهڻ ۽ سمجهڻ آڻڻ	اڻڻ
...	
ڪجهه ٻن حالتن ۾ هجڻ ۽ هجڻ جهڙو ته ڪجهه ڪجهه آهي.	ڇڏڻ ۽ ڇڏڻ ۽ ڪيئن هجڻ.
محنت ڌار ڌار ڪجهه ٻن حالتن ۾ ڪجهه ٻن حالتن ۾ هجڻ ۽ هجڻ وڃي ڪٽي ايندي.	رد ۽ رکيو ۽ هڻڻ.
وري ۽ ري ساڳي ڳالهه ڪرڻ ۽ ٿڪڻ ڪي هڪاري ٿڪڻ ۽ اها ڳالهه ڪٽي وڃي رڌي ڪي ڪٽي رڌو.	رڌي ڪي رڌڻ.
ڪوئي به پورا ٿي ڪري سگهڻ. ٿڪڻ ۽ اڌار ٿيڻ ۽ پلائي ۽ اڳي ڪار به ٿي رڌو ۽ رڌو به ٿي رڌو.	رڌو ۽ رڌو ۽ رڌو.
رستي تي تمام گهڻي آمد رفت هڻڻ. سڄو ٿيڻ ٿي رستو وڃي ۽ سو مٿان جوڙي ڪٽي ٿيندي.	رستو وڃڻ.
هو ٿي ۽ هن جي مٿي رڌا ڪئي. ڳالهه ٿيڻ. هو سڄو ٿيڻ ۽ ٿيڻ جو رڪاب ۽ هليو وڃي آهي ۽ سو ڪٽي به سڌس ٿي وڃي.	رڌا ڪرڻ. رڪاب وڃڻ.
وڌندڙ خرچ هليو اچڻ ۽ ٻين نيائين ۽ وڃي خرچ گهٽيا ۽ ٻي رڪ جي	رڪ جي دانگي ڇڏي پيشي هڻڻ.

اسطلاح	ادب ۽ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڏاڳي جڙهي بمبئي آهي .
رڪ ڇڪا ڌيڻ .	ٽڪلين ڌيڻ ۾ اچڻ . ائين هڪڙو
	ڪو سولو آهي ، اڳيون ٻي رڪ ٿو ڇڪا
	ڏيئي
رقم توڙي م يا	مهر ڌي ۾ چڻ . پوءِ ڪاٺيوءَ هڪجهڙي رقم ٿي
ڌيڻي يا پوءِ رڳي يا	توڙي م آهي ، ۽ رقم ٿي ڌيڻي آهي .
ڇت مڻڻ .	ڪنهن تي ۾ چڻ ، جهڙو ٿيڻ . هن
رڪ ڇڪڻ .	زال الائي ڪنهن جي رڳن . ڇڪي
	آهي ، جو جهڙو ڪندي ويو .
رڳون پيڻ .	گهڻو سڌاڻڻ . هن کي سمجهائيندو آهي
	ڪوڙ ، منهن جون ٽي رڳون ٻي
	جڏيون اٿس .
رڳو اچڻ .	فائدو ٿيڻ . ميله جانورن جي دٻار مان
	رڳو اچي ويس .
وقت پيارڻ .	ڦاڻو پيچڻاڻ . مون پهن جي رقم پيارڻ
	آهي باقي تنهن جي نون ڄاڻ .
روئي يا ماني تي	ٺيڪا لڳڻ ، نقصان پوڻ . جس
ٿاڻو اچڻ .	ڊڪيائين ، اڳهه لهي ويو ، هڻي روئي
	ٿي ٿاڻو آيو اٿس .
روئي روئي يا	ڪنگال ٿيڻ ، ڏکيو ۽ بکيو رهڻ .

اڙت يا معندي ۽ ڪم ڪيندڙ آڻاڻي	اصطلاح
<p>سمنس ٻاڻ ۽ ڪم ڪندڙ اس ۽ ٻان ۽ وڻن ڏوٽي، اس ۽ ڪم ڪندڙ اسمنس گهٽي چڪ ٿيڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ روح ڏيو ڏيو.</p>	<p>يا ماڻي ماڻي ٿي رڪي ٿي ڪاڙڻ ۽ روح ڏيو ڏيو.</p>
<p>ڪم ڪندڙ جو روزگار وڃائڻ ۽ الائي جا هر راضي آهي، ڪم ڪندڙ روزني لڻ ۽ ٻيا ڪو ڇڏو آهي.</p>	<p>روزني لڻ ٿيڻ ۽ روزني لڻ ٿيڻ ۽</p>
<p>ماڻ ۾ هڻڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ راي ۽ ٻڻن ۽</p>	<p>راي ۽ ٻڻن ۽ راي ۽ ٻڻن ۽</p>
<p>ڏو ڏو ٿيڻ ۽ ٻاڻ ۽ ٻڻن ۽ سمنس ٻاڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٿو نه ڏن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽</p>	<p>ڏو ڏو ٿيڻ ۽ سمنس ٻاڻ ۽ ٿو نه ڏن ۽</p>
<p>ٻي ماڻو ٿيڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽</p>	<p>ٻي ماڻو ٿيڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽</p>
<p>ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽</p>	<p>ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽</p>
<p>شاڻس ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ آهي، ٻڻن ڏاڍي ٿي ۽ ٻڻن ۽</p>	<p>شاڻس ٻڻن ۽ آهي، ٻڻن ڏاڍي ٿي ۽</p>
<p>مهاڻ ۽ ٻڻن ٿيڻ ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ اٻڪان آهي.</p>	<p>ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ ٻڻن ۽ اٻڪان آهي.</p>

[illegible]

اصطلاح	اڄاوت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
زمين آسمان هڪ ٻيٺ ڪري ڌڻي	انگريزي ٻوليءَ ۾ ڪو به ڏيندو. تمام گهڻو حال ۽ دشت خط، گهڻي چترائي ڌڻي ڪار، تمام گهڻو خط. پهرين جنوري جي ٿيڻ ۽ ٻين دنيا جو، اهي ڏور ڪارو ٿيو، سوزمن آسمان هڪ ئي ويهه، سڌ جي آهي ڏور ويا ڪار ۾ ڪم، ۽ ٻين دنيا آسمان هڪ ڪري ٿيڻ، ڪو به آڻي آيا، ۽ زمين آسمان هڪ ئي ويهه.
زمين ڏور ٿيڻ	ڪري پوڄ، ڌڻي جي ڏوڏي ۾ ڪيتريون ڪار ۾ زمين ڏور ٿيون آهي.
زور جي مڃندي لڳل	پهرئين جي ابتڙ ڪم ڪرائڻ، ڪو به ٿو ڇو، ڪو به نه واهي، نه ٿو ڏور جي مڃندي نه ڪان لڳندي.
زور ڏيئي ٻيٺ	جيلا هلاڻ، ان گهڻائي زور ڏيئي ٻيٺ ۽ ٻين، نه ڪم ڪان ڪم نه ٿيو.
زور وٺڻ خط	ڪم جي پهرئين ٿيڻ ڪري شوڪ ۾ خط، ۽ ٻين وقت ڪم ڪي ٻيئي لاڙ ۾ ڪم، جو زور وٺڻ ٿيڻ.

اصطلاح	اُڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻائجي
	س
نت ڦرڻ .	سهر ڪٽڻ . وڻج وارو ٿي ڇڏڻ يا ٽپڻ .
سڄي ٺڪڻ .	ٺون سمجهي طرح سان . لاپ ڪاري ٿيڻ . اڇي سڀني ٿي ٻه ٽي سڄي . سو سڀ ٻڪريون جهڙي ڪري ڇڏيائين .
سڄي ڏانهن يا سڄو مٿ ڦٽڻ .	ڪهڙو ڪهڙو ۽ وڌيڪ وڌيڪ وارو ۽ صلاح ڪار ڪٽڻ . هو ڏهن ايدو ڪيڏو اسيڪٽر ايدو ڪيڏو اسڪيڪٽر صاحب جي سڄي ٻانهن آهي .
سڙ ٿيڻ .	(زال ڪي) وڃڻ جو وقت ويجهو ٿيڻ . من ٿي ۽ اٽلي سار ٿي آهي ، دائي ڪي ٿي ڪريو .
سڙ ٿيڻ .	قصر ڪٽڻ . ساڳي پري ڇو ، ٿر اهو سوڌو ٻڌڻ نه ڪيو آهي ، ٿر ڪٿي ڇڏيائين .
ساڳو ڪٽڻ .	ڦاٽو پٽو ڪوڙڻ . هن مهيتيار ڪار ٻاهر به ڏاڍي ساڳو ڪٽي آهي .
ساڳو ڪٽڻ .	انتظار ڪٽڻ . جهيٽانهن ٿنهن جو ڪٽ ٿر ايدو ، مسداڻن مهين جو ساڳو ڪٽجي ٿر ايدو .
سڙ ٿيڻ ۽ ڦٽڻ .	وڃڻ ۽ ٺيڻ . هڻو ويٺو ، ساڳو پٽ ٿر پيو ٿا ڏٺون .

[illegible]

ادعلاج	ارڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڪنهن جو حال ڪيئن آهي ، مان به ڪيئن آهي ، پوءِ ... ٿي ٿو .
سڌا ٿي .	ڇاچي . وڃي ٿو ٿوري ڏي ، سڌا ٿي ، مون جو انگڙ ڪهڙو آهي .
سڌ ٿي .	ڇڏاڻي . واهو ڪري (مسلمان جو دنا آهي) وڌو . جو سڌ ٿي ويو آهي ، سڌ ٿي
سڌ سڌ ٿي .	وقت ٿي ، اهو ڪري . ڇا ٿي ٿو .
سڌ ٿي رکي .	هموار ڪري . جهڪا اهي ٻئي سڌي رکي سڌي .
سڌ ٿي وڌي .	جوابداري ڪري . هن جهڙا ڪندا ، اهو ٿيڻ جو ڪم آهي ، سڌي سر ٿي وڌي .
سڌ ٿي جهڙي يا رکي .	ڪنهن به جو ڪي يا سڌي سڌي ٿي رکي . هو اهڙو ٻي ڪاري آهي ، جو سڌ ٿي جهڙي ٿي وڌي ڪان ڪري .
سڌ ٿي .	ٻاڻ ڪي ٿو جهڙي ٿي وڌي ، ٿي سڌي ٿي ٿو ڪري ، ڪي وڌو ٿي سڌي ٿي .

اصطلاح	اردو ۽ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
سرو چٽ.	سٺا ڌانن پوئتي سٺا ڪٽڻ ۽ چٽ.
سرمون ڀانڱ.	هه سڻ، هر سڻ، ٻن سڻ، سڻو به هه.
سرمون ڀانڱ.	لڳل. هو آهي گھڻا ڇهه، سڻو سڻو ٻنهي سرمون ڀانڱ وڃي.
سس پس ڀاڱس ڪرڻ.	ڪن ڇهه ان ڳالهه جو ان ڪو ڪرڻ. سس پس جو ٿا ڪونهي، ڪلهو ڪلا به ڪشي ڇڏي نه توهان جو ڇا مطلب آهي.
سڪ تي گذارڻ.	لنگھڻ ڪڍڻ. ويس ڏاڍا ٿا، پوءِ سڄي رات سڪ تي گذاريم.
سڪو سو خورو سڪ.	ٻار ٿيل لاءِ سڪ ڏيڍارڻ، سڪائي ڏيڍارڻ. هو ٻار سڪائي سوچي، سا ڪئن پيئندي، ٻار پوءِ ڪاڏي پيئي ٻار هونئي سڪو سوچو.
سڪي پاڪي سان مٿو ڪوڙڻ.	لڳل، ڦرڻ. هي ڪمزور آندو اٿئي، تي روهين وال، مارا هٿ واري به سڪي پاڪي سان به ڪوريو اٿئي.
سڪي ڊاڪو ٿيڻ.	گري وڃڻ. بهار جي کان پوءِ فلاڻو سڪي ڊاڪو ٿيڻ آهي.
سڪي ۽ تهيون هٽائڻ.	ڳالهه نهٺائي وڃڻ. مون هن کي ڏيو، ته به سڪي به تهيون هٽي ويو.
سڪه ٻوڙ.	نه گهر ڇڻ. سڀي لاءِ ڊاڪو، وڃي سڪه پوي.

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
سڳو سڙو .	ٻارو . - ان جو واسو سڻ ٿي سڳو ڪون سڳو آهي، سڳو جوڪو ٻيو ٿو - ائين ٿئي
سڳن ڪوڙ .	ٻيو ڀائين ڪاڙو، چڱو سوڻ ڪوڙ . مان وٽ تون نه سڳن نه ڪوڙ گهٽ ڪي نه سڳن ڪرايو .
سڻ ۾ وڌڪو هڻ .	ڳالهه ۾ ڦيرو هڻ . سو جو آهي، سو مڙيو ٿي سل ۾ وڌڪو آهي .
سلاساوا هڻ .	ڌن ۽ اولاد جي ڪمي نه هڻ . (آيس ۾ چئبو آهي) تو مون ڪي ڪمي ريڪو آهي، تنهنجا به سدا سلاساوا هوندا .
سڱن تي ڪٽ .	خوب ڌمالو . هو اڃان اندر آيس ۾ گهڙيو ٿي مس، ته مختيار ڪار ڪٽي سڱن تي ڪٽيس .
سلام ٻوڙ .	ڪاٺ ڪٽي، مان ڏيڻ . نه زمين ريڪون، نه تهنار جو سلام ٻوڙ .
سلام ڏيڻ نه ورائڻ .	لاڳاپو نه رکڻ . هو به رڪو سلام ٿئي رڪو ورائي .
سند رو ٻنڌو .	تيار ٿيڻ . (ساهه مان) وندر جي وهڻ - هو ٻنڌن سندرا .
سو ر ٻنڌو .	محنت ڪرڻ، ڌڪه ڏيڻ . زميندار

اردڪ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	اصطلاح
پٺاري ٻائي سڌائي ڪرڻ. صبح جو اٿڻ، پورو ٿيڻ سوڻ لاڻجي.	سوڻ ٿاڻڻ.
ڇڪو ٿيڻ، وڌو ڇاڳو ٿيڻ، موٽي ڇڏي هئس ۾ مٽي ۾ سوڻ ٿي.	سوڻ ٿيڻ.
سڌائين ڊڪجهڙو هئڻ. هٿ آهي سڌجي پوندو، سوڻ ڪي ۾ ڪا هڪس آهي.	سوڻ ڪي ڪس هئڻ.
ڏاڍو آندو ٿيڻ. منهن ڏيهن سڪس ڪي سوڻو صبح ٿيندو.	سوڻو سڄ ٿيڻ.
بي عيب هئڻ. موٽاجب اسان آهي ڇا سڌن ڳالھ ڪڏجي، سوڻ ۾ سرهو آهي.	سوڻ ۾ سرهو ٿيڻ.
پنھن کان آرڻ هئڻ. نوهان ۾ هئڻ ڪي ڪهڙي بڪ آهي، سوڻو ڪٿور هٿ ۾ آيو.	سوڻو ڪٿورو هٿ ۾ هئڻ.
معتبر ڏانهن يا ڪولاڻ ڏار هئڻ. سوڻ ڪي گشي ڪاڻهي، سوڻي ڏانهن هٿ ۾ آيو.	سوڻي ڏانهن هٿ ۾ هئڻ.
وڏو ماڻهو ٿيڻ. نو وري سوڻي ڪاڻهي ٿي آهي ڇا؟ جو اڳ ۾ ٿو هئس.	سوڻي ڪاڻهي يا سوڻو چٽيو ۾ پاڻ ۾.

اصطلاح	اڻت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
سهي نه سهي.	ڳالهه تي اعتبار نه ڪريو. تنهن انهي سهي نه سهي، نه هو ڪوتاهي جو ڪم ڪندو.
سوتاهي جو سوتار ٺٽو.	ٺٽو ۽ ماڻهو ٿيڻ. هو سو تاهي جو سوتار آهي سو تو تو کي سنڌ ٺٽي.
نئين لڳين ٿيڻ.	پوري حالت کي پهچڻ. بيمار تي ڪاٺيو اڃان سمنڊ لڳين نه ٿيو آهيان.
سمنڊ مهيني ٿيڻ.	ڏهو مهينو ٿيڻ، ويتر جو وقت ويجهو اچڻ. هو ماڻي سمنڊ مهينن آهي جا ويتر ڪندي.
سئي سڳي کي سورڻ.	مهل تي ڳالهه تي ڳالهه ڪڍڻ. اسان نه ماٺ ڪري ويندا آهيون، پاڻ مهيني سئي سڳي کي سوريدي.
سيت جهلڻ.	آڪري ڪريو. ماڻي مل ڪٽي جو اچي سيت جهلي اٿئي.
سبح لاڃاڻڻ.	سيڪت ٿيڻ. و آهينجي هڪ ۾ نه ڪنهن لوسبح لاڃاڻڻ.
سبح ڇاڻڻ.	وڏو ڪريو. لاڻو، سبح ڇڙي گهر آيو.
سينڊ ٿيڻ.	اڳواڻت خبردار ڪريو. هنکي سينڊ ڏيئي ڇڏج، نه اسان ملائي ڌار هج اتي راهندا سون.

اصطلاح	اڻت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
سِر جو رُڻ .	نفس کولڻ . طبيب صبح جو سِر جو رُڻ بندو آهي .
سِر ڦيڻ يا رجهڻ يا وڙهائڻ .	وار کولي جون ڪڍڻ ، ڪهڻ ، وس هلائڻ ، ڪري سگهڻ .
	منهن جي مٿي کي سِر ڦي . ڪاٺائي هڪر کي سِر ڦي آهي يا وڙي آهي . ڏسان ٿر تون مون کي ڪهڙي سِر ٿو ڏس .
سِر تي چاڙهڻ .	ڊپ لهڻ ، سولائي ٿيڻ . ڪلپت سب ڪٿي ساهي هڙميو سِر تي .
سِر وٺڻ آڻڻ .	ذڪر جون ڳالهيون ياد پوڻ . هن کي ٿو ڏسان ، ته سِر وٺڻ ٿيون اهرن ، ته الائي هوند چا ڪرياس .
سِر جي سڌ تي اچڻ . سِر جو ڪو بهي تي اچڻ . سوا ڪڏه جو ڦر تي اچڻ .	فائدي يا مطلب لاءِ ڊوڙ پائڻ ، يا ٽڪر ڪرڻ . ڏس ته ڪٿن نه ٿو ٺڙ هر هڪ وجهين ، جلد تي نه اٿن آيو ٿو رهين جئن ٻار سِر جي سڌ تي اچن يا سِر ڳولي تي اچي يا سوا ڪڏه ڦر تي اچي .
سِرڪ اچڻ .	ٿو اچڻ . آڻاڻ ٿيڻ ، فائدو ٿيڻ . جتي به ٻري اتي سِرڪ اچي ، هن کي

اسطلاح	ارڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
سيٺه تي پوڻ .	ها آهن . اهو آهي . ڪيٺرو سڪ آيو آهي . اها آهي جوڙو نه ڀاڙ ڪي ، انگري منجهانوس ڪهڙو سڪ ايندو
سي ۽ ٿيڻ .	پوڄڻ . ڏس ٿرڪڻي سيٺه ٿي پيو آهي ، جو هلي به ٿيو سگهي .
سيني يا چاٽي تي مگر ڌرڻ .	ڇپ لڳڻ . چوراڪاري جي ڳالهه ٻڌي سي اچي ٿي .
	سارڙ ڏيڻ ، وس ڪوڻ . تون به مون کي ڏيو ته ٿو سهي ، باقي ڏس ٿرڪڻ ٿو چاٽي تي مگر ڌرين .

ش

شاخ ڪيڙي .	اڙيڙي . گجور ما گل ڳاريام - سورج - خون ڪڍيون .
شام چاهيڙي .	اڏينهن کي اجهو ڏيڙي . - سُر جهلڙي سورهن جو ڪم آهي .
شب و رکڙي .	لڪائڙي . ڪهڙا ڏينهن ڳڻهه ش - هر رڪهي ، بيٺ ته ڪانهي .
شرم و خيانت ڪڙي ۽ شرم و هٿ و جهڙي .	پو آستوي - اڻ زبردستي ڪڙي . ڪنهن جي نرم و حياءِ ڪڙي ، مٺ و جهڙي پاي و سلو و جو ڪم نه آهي .
شهر يا ڪٽورو ڏيڙي .	ڏاج ڏيڙي کان اڳ يا مڱڻي وقت ڪجهه روڪڙ ڏيڙي جو انجهام ڪڙي .

شہر یا کٹورو
قہیط .

ار ملاح	ارت يا معني : ڪم ڪيئن آڻجي
سهر ڦهڻ .	هن سهر ڦهڻي ۾ هار ڍو ٻه سهر ڏنائين سوي ڪوڙي ڪوڙي ڪوڙي ڪي گهرو ڪوڙي ڪوڙي ڪي سهر ڏنائون .
شهر ڪڙي موڙي . شيع ٿيڻ .	هاراڙي . ويڙي سميت سهر ڪڙي موڙي . ڪاوڙيڻ . ڪهوڙي جو پوئين ٽنگن تي هيڙي . تون ۾ ڪي جهڙي ڳالهه
شيع ٻاڇاڙي .	هي شيع ٿي ٿو وڃي . هڻو ٻاهر اچي گهوڙي ڪي شيع ٿيڻ جي عادت آهي . ڪهڙي ٽڪاين وڙي يا سهر . هڻو
شير ٻيڙ ظاهر ڪوڙي .	اهي سويڙي ۽ اهي ڪڙي مون کان هڻي شيع ٻاڇاڙي ٿي پڄي . سڀ عيب ظاهر ڪوڙي . هڻن جي اڳيان ۾ ڪيچ ۾ نه آيو . ساهه
شيطان اچي .	ڪوڙي ۽ ٿو شير ٻيڙ ظاهر سڀني ۾ استري ٿو ڪوڙي ٿو پوڻ . ڪاوڙي اچي . رات ۾ ڪي ٿو هڻو
شينهن جي ڪن ۾ هڻي .	شيطان آيو ، هڻن ٿو ڪوڙي ، مون ڪي ۾ سويل شيطان آيو ، سو ٿيڙي سڀ اچي ڇڏيائون .
	ڪهڙي مشڪلات ساڻ ملڻ . اڄ ڪالهه هڻو شينهن جي ڪن ۾ آهي

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
مدقي جي ٻڪري هٿل	هالن م... اديا. بيوسيلو يا ٽيڪس هٿل. هٿل ۾ سڀ ٿيا هاسون ڏاڍا ٿي، ان آهڻ مدقي جي ٻڪري، هٿل ۾ هٿل وٺيس ٿي هٿل وٺي.
صلاح ڪرڻ.	آڏو ڀاڙو ڏيڻ، روٽي ڪاڙوڻ جي آڇ ڪرڻ، هڪ راه ٿيڻ، اهڙا ڪي رڪا روح آهن، جو ان وٽس نه صلاح ٿي ڪنهن اجوت يا ان ۾ صلاح ڪر، پوءِ نه پالو ٿو جا ڪرڻ گهرجي.
صلاح ڏيڻ.	مڪتب ۾ ڪاڙوڻ واري شيءِ مان سيداڙيندڙ کي ڀاڱو ڏيڻ. اڳي مڪتب ۾ شاگرد آهڻ کي صلاح ڏيندا هئا.

ع

عذر هٿل.	ڪنهن ويجهي عزيز جي موت ڪري لهرايل وقت ٿاين ڏک ۾ رهڻ ۽ خوشي جهڙي ڪم ۾ شريڪ نه ٿيڻ. انهن کي عذر آهي سو هينئر ڪي ۾ نه هٿون.
عالم ٻي وڃڻ.	ڏيا سگهو سگهڻ. هن جو چيو يا ڏهن جڳو آهي، علم پيندو ٿو وڃي.

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
عذر و پڙهائڻ يا ڳنڍڻ.	چڱي ريت سڀني يا رڳو ڪنهن ڪنهن جو مثال ۾ وٺڻ لاءِ ڪم ڪندو جتي ٻين کي ڪجهه.

غ

غمر ڪاڏڻ.	ٺوري وچڻ. اهرن طرح ٿي گالهائين، جو الائيءَ جا ڪجهه، ۽ ٻيون ڪيئي غم ڪندو.
-----------	--

ط

طابق لڳڻ.	ٺهڻ ۾ به ط. وائڻو ٿيڻ. ايسرو پري ٿيڻ. جو حڪم ٿي مهمڪار طو ٿي لڳي وڃي.
طبعين ذات پوڻ.	ڪاٺيارو ٿيڻ. ٺڪو ڪڍڻ، ڪپڙو طبعين ذات پوڻ، ٿيڻ ڪي اهم ٿي ڏندو ڄڻو آهي.

ق

قاعدو وٺڻ	حڪم نه مڃڻ. قراقر ڪرڻ کان رهڻ، هن قاعدو وٺڻ ڪڍڻ مٿ ڏکڻو آهي.
قهر ڪڍڻ نه ڪرڻ.	(مري ويا) جو قرض لاهڻ. هن جو پٽ صلاح آهي، سو بهي ڇڏي ڪڍي نه ڪندو؟

اړتيا معديا ۽ ڪم ڪيښن آڻجي	ا. ط. ا. ح
په ٻي واسه اڪلائي ڇه فلم ڪڍي ڇڏيو آهي.	
ڪم ٿي وڃي، ٿيڻي ٿي وڃي، فلم وڃي ويو هلي حال سندو.	قهر وڃي وڃي.

س

ڌرتو ڌرتي، هو ڌرتي وڃي.	ڪاٺي ڪڍي وڃي.
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ويو آهي ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	ڪاٺ جو ٻيو ڌرتي.
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	ڪاٺ پو ٿي.
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	ڪاٺ ڇه ڀڃاڻ.
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	ڪاٺ ڪڍي ڪڍي ڪڍي
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	
ڌرتي ڌرتي ڪڍي ڪڍي ڌرتي ڌرتي	ڪاٺي ڀڃي ٿي.

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
ڪاٺي ڪرڻ .	اڻڌيءَ ڪاٺي ٺاڳي اٿس ، سو ، اٺو ٻوڪاڻو اٿس ، ٻوڏي ڏانهن .
ڪاٺار تي چڙهڻ .	ڌڪارڻ . ڪٽي ڪاٺي ڪڍڻ ، مون کي ڪون گهرجي .
ڪارو ڪڍڻ نه هڻڻ .	شڪم ٿيڻ . ٻوڪاڻي ٿيڻ ، نه هجڻ ڪاٺار تي چڙهندو .
ڪارو ڪهرو نه چڏڻ .	ڪٽل هڻڻ . گهره لمبس ڪارو ڪڍو نه نه ، ڏانهن نه ڪڍڻ ٿو ڪري .
ڪاري وارا ڪم هڻڻ .	ڌوھي نه لهڻ ۽ سڀني ساهڻ ڪڍڻ فلت ڪرڻ . سٺ ٿي اٿي جو ماسر بکي چڙ، سو نه چڙهائڻ ڪارو نه ڪهرو هڻي سهجي کي ڪٺي رکڻ ٿو .
ڪاشي ڪروڻ کاٽڻ .	ٺڪري وڃڻ . ساهڻي هٿان ڪارو ڪڍو لاڻ ، نه نه ڪاٺي نه ڪو سوا .
ڪاغذ ڪرڻ .	شيءَ نه هڻڻ . ته جهون نه اٿس ٺوڪري نه رکيا آهن ، نه نه ڪاٺي وار ڪم پيا آهن .
ڪاشي ڪروڻ کاٽڻ .	سختي ڏيڻ . ڪاشي ڪروڻ کاٽڻ ، هر زمين هٿان نه چڙهندو .
	نفعه نقصان جي سڌ لهڻ . هو نه پاري ٿي

بات اور فعل کے میں آجائے	اصطلاح
<p>مردانہ لہجہ</p> <p>مردانہ لہجہ میں 'ا' کے بجائے 'آ' استعمال ہوتا ہے۔</p> <p>مثلاً: آج آجائے، آج آجائے، آج آجائے۔</p>	<p>کئی، کئی، کئی</p> <p>فرد، فرد، فرد</p>
<p>انہی کے لیے کڑا کٹھن ہوتی ہوگی۔</p> <p>انہی کو مان جوان، انہی کو مان جوان</p> <p>میں، ورنہ آہی۔</p>	<p>کتنی جو ورنہ ہوگی۔</p>
<p>خواب آئے ہوئے، صاف سے دل بہاؤں</p> <p>کت چڑھی ویسی آہی، جو جہتی</p> <p>جنگیس سو مچھٹی ہو۔</p>	<p>کت چڑھی۔</p>
<p>یہ ایمانی کھڑے، کویت کھڑے۔</p> <p>کب کان کس اتر ہو کے تار</p> <p>دھندس۔</p>	<p>کت کھڑے۔</p>
<p>کھڑو فندہ، وڈے، سم کھڑے چنڈے۔</p> <p>دکے منسی، دیکھو، دیکھو، دیکھو</p> <p>ہاج، ہاج، ہاج، ہاج، ہاج، ہاج</p>	<p>جس کھڑے۔</p>
<p>جو لی لای دیکھ، دیکھ، دیکھ، دیکھ</p> <p>سارے آہ، دیکھ، دیکھ، دیکھ</p> <p>دیکھ، دیکھ، دیکھ، دیکھ</p>	<p>کے آہ، دیکھ، دیکھ، دیکھ</p>
<p>کے کھڑے، کھڑے، کھڑے، کھڑے</p> <p>کھڑے، کھڑے، کھڑے، کھڑے</p>	<p>کھڑے، کھڑے، کھڑے، کھڑے</p>

ادعلاج	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
يا دل ڪڇي ٿيڻ.	ڪاٺيو ۽ ڏندو پيو ٿو ڪڇي ٿيڻ يا دل پوڻي ٿي ڪڇي ٿيڻ.
ڪڇي ڪرڻ يا ڪڇائي ڪرڻ.	سلط، پڌرو ڪرڻ، ٺون هي ڳالهه پڌين ٿو، منان ڪٽي وڃي ڪڇي ڪرين.
ڪڇي ڪوڏي ٺر هڻڻ.	ڪڇي ٻر ٺر هڻڻ، هڻي اسٺون ڪڇي ڪوڏي ٻر ڪڇي فصل آهي ٺر پوءِ ٿورو گهڻو مڙيو ٿي توکي ٺرو.
- ڪڇي لڳين هڻڻ.	وڃي واري مدت ۾ هڻڻ. (زال جو) هوان ڪڇي لڳين آهي، سو ڪو ٻاهر ڪري ڏي.
ڪڇون ٿو ڪڻ.	خوشيون ڪرڻ، جن جا گهر ٿورن، سي پيا مڙهين، ۽ حور پيا ڪڇون ٿو ڪن.
ڪڏ ڪڻ.	حرص ٿيڻ، ڪٽيس ٿو ڪڏ، سو وڃي ٿو وڙهي مله، ٺر اڇو ٻاهن ۽ چڻي آيو، سوپ جي آس رکي اڇڻ، ٺوڪر ڪري آيو آهي، تنهن کي ٺوڏيو نه ڪن.
ڪرم ڪڻ.	پڌڻ، رات جو چور ٿري ويا اٿس، هڻي ويو ڪرم ڪٽي.

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
ڪر موڙڻ .	هيٺ لهڻ . (ٺلهه مان) ڪيئن ڪر مور يا ليڙو اٿا ٿيڻي .
ڪر موڙڻ يا پاڇڻ .	ڏک لاهڻ . دس تر ڪش ٿو ڪر موري مٿان ٿو پوي .
ڪر موڙڻ يا پاڇڻ .	ٽپ جا اڇياڻ ڦهلاڻ وڃڻ . اڇ سونل ٿي ڪر ٿا مٿن ، اڇو ٿو ٽپ اچي .
ڪروهي وڃڻ .	آلسي ٿيڻ . هن جا ڪروهي ويا آهن ، سو ٿو داڻي پورهيو ڪري .
ڪر ڪر مڪروڇڻ يا لولو وڃڻ .	رندڪ وڃڻ ، ڪم بگاڙڻ . نور لاحق ڪٽي ڪر ڪروڙو آهي ، ڳالهه هر آهي ڇا ؟
ڪرائي ۾ قوت هڻڻ .	سڪه هڻڻ ، پهچ هڻڻ . مون کي جي ڪرائي ۾ قوت موندِي ، تر ڪارڻو مان ڪٽندس تر ته پوءِ ڏٺو و بعدو .
ڪرلهه ٿيڻ .	خارس ٿيڻ . هن ۾ ڪرلهه ٿي پيئي آهي .
ڪر نه ڪٽڻ .	ڪهرج پيدا ٿيڻ ، مار ڪهري وٺڻ . ٺٽو بس ڪري ، پائڻي ٿو تر ڪر نه ڪهيو اٿس .
ڪر نه لاهڻ .	سيمڪت ڦيڻ . آهر ڇوڙر انهي سائپ ڪر نه لاهي ڇڏي ٻيو سان .

[illegible]

اصطلاح	اڻ ڀر معنيٰ ۽ ڪم ڪندڙ آڻي
ڪلهو هڻڻ.	محتاج ڪرڻ.
ڪن پو سائڻ يا ڪن لڪائڻ.	برابري ڪرڻ . ڪڍائي ٻڌڻي نه اڄ وڪيل سان ڪلهو ٿو هڻي.
ڪن ڀرڻ.	ٻڌو ۽ اڻ ٻڌو ڪري ڇڏڻ ۽ ڀاڱت نه رهندي . هن نه گهڻو ئي پئي ٿڪيو . هن ان نه ڪن پو سائي ڦاٽي آيس .
ڪن ڀڙڻ.	ڪوڙيون ڳالهين ٻڌائي ڪاوڙائڻ . الائي صاحب جا ڪن ڪن ٻڌا آهن . جو پاڻ وٽ اچڻ نه ڀڳو ٿو پئي .
ڪن ڦاٽڻ اچڻ.	ٻڌڻ . ڪلهه ڦاٽڻ ۽ ڳالهه منهن ۾ ڪن ڦاٽڻ نه آئي آهي .
ڪن جون ڳالهين ڪرڻ.	ڳجهيون ڳالهين ڪرڻ . چغليون هڻڻ . سڄو ڏينھن اڻ ٻڌا ڪن جون ڳالهين ڪريو . ڪن جي ڳالهين ۾ ڇوڪري .
ڪن ڇڏائڻ .	مور پيدا ڪرڻ . ڦاٽڻ جي ٻيڪي ان ڪن ڇڏائڻ نه ٿو ڪن ڪن .
ڪن پوڻ .	ٻڌڻ . ڪن ڦاٽڻ ۽ ڳالهه وڃي رهي . ڪن پئي .
ڪن ڏيڻ .	اڳي ٻڌڻ . انهن ڪن ڏيڻي نه ڇڏا آهن .
ڪن ڪاڏڻ .	ڪڪ ڪرڻ . ڪن ٻڌڻي نه ڪرڻ .

اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔ اگر کسی شخص کو کسی اور شخص سے

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

بہتر معلوم ہو۔

اصطلاح	اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
هٿن.	ڪم ۾ جو مضمون آڻي .
ڪنڌ ڪڍائڻ.	ڏانهن ڪڍڻ . جو اهو ڇڏو آهي جو ڪنهن ادب يا ڪان ۾ ڪم ۾ ڪڍائڻ .
ڪنڌ ڪڻڻ.	بيماريءَ ۾ ٿيڻ شذالاب ٿيڻ . ۽ ۽ ۽ ڪري ڪنڌ ڪڍڻ ڪم ۾ اٿڻ .
ڪنڌ ڪڻڻ.	ملائي ٿيڻ ۽ ڪم ۾ ۽
ڪنڌ لهي پوڻ.	لهي اچڻ . لڏاڳو ۽ ۽ ۽ ۽ لهي پيو آهي .
ڪنڌ مٿي ڪرڻ.	ڪم ۾ ۽
ڪنڌ ۾ ڪلي هٿڻ.	هٿي ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ڪم ۾ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽
ڪنڌ نوائڻ.	لٽو ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽
ڪنڌ هيٺ ڪرڻ.	آڀرو ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽ ۽

اد ملاح	اد ملاح
ڪنڊ ڦاٽ .	اد ملاح ۱۸۱ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڊا پو ڪرڻ .	اد ملاح ۱۸۲ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڊا ڪڍڻ .	اد ملاح ۱۸۳ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ لڻ .	اد ملاح ۱۸۴ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ مڙ .	اد ملاح ۱۸۵ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڀڙڙ .	اد ملاح ۱۸۶ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ٻنڌ .	اد ملاح ۱۸۷ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۸۸ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۸۹ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۰ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۱ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۲ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۳ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۴ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۵ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۶ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۷ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۸ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۱۹۹ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .
ڪنڪ ڦڙ .	اد ملاح ۲۰۰ معنيٰ ڪم ڪرڻ آڻي .

اصطلاح	اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڪوڙو ٿيڻ .	جورن تي ٿيڻ .
ڪوڙن تي خرچ .	وڏو وجهڻ . تنهن جي ڪري مون کي هن سان ڪوڙو ٿيڻو ڪيو آهي .
ڪوڙي ڪنهن ٻڌڻ .	ڀاڻ کي خرچ نه وجهڻ . اهو سڀ مجلس تي ، خرچ نه موٽي ڪورن تي آهي .
ڪوسو واڌ نه لڳڻ .	افواه يا حل ٻڌڻ . مون کي خبر ڪانهي پر ڪوڙي ڪنهن ٻڌو آهي ، نه منهنجيون داخل ڪري آيو آهي .
ڪهر ڪوسا ڪرڻ .	ڪا به تڪليف نه ڏيڻ . مورچ ڄڻو ماڻهو آهي ، شل ان کي ڪوسو وڌو نه لڳندو .
ڪڍ ڪڍڻ .	نه کپڻ جهڙي شيءِ هڪ ڌيڻي وڪڻڻ ، گهٽ قيمت تي وڪڻڻ . اس ڪٿائي ڪنهن لاجار ڪهر ڪوسا ڪري وڪڻي ڇڏيو .
ڪڍ ڪڍڻ .	ڊڄڻ . انهي زميندار کان سمجهو ڳوٺ ڪو ڪاٺيو و آهي .
ڪڍي ڪڍي وڃڻ .	پٽي انهن نه ڪرڻ . هن کي ترڪ جا سور سمجهن ٿا ، اهو ڏينهن ڏس هي ڏينهن ڏس وري ڪڍي ڪڍي وڃيا .

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڪياري ڏنڻ	واٽڙو ڏيڻ. صاحب پنهنجو سوال، نه لنگه ڪياري ڪيون.
ڪياري وارو هٿ ڏيڻ	ڪجهه به نه ڏيڻ. هن کي داسي ۾ رکي، سڀ ڪياري واري هٿ ڏيئي ڪڍيائينس.
ڪيتري ويهين سو هٿ	سڄي خبر پوڻ. ڪنهن وٽس سارا وٺي آڻڻ يا ڏيڻ. ڪيتري ويهين وٽس آڻي.
ڪيتو احوال	سڀاڻو ڏيڻ، عيوض ڏيڻ. ٻرائي جو درڪو ڪم ڪيو ٿو اهو ٿي.
ڪيچ ٿيڻ	وڌي پوڻ، ڪپڻ ٿيڻ. آندڙ ڀاءُ ۾ ان سائون ماڻهي آئي ڪيچ ٿي ٻيا آهن.
ڪيرو ڦاٽڻ هٿ	پيڙهه پڪي هٿ. هن ڳوٺ ۾ هورن جو ڪيرو ڦاٽي آهي، ڪيرو جو ٿڙي گهٽس.
ڪيرو ڪيرو ڪرڻ	ٿريءَ تي آڱري ڳهي ڇيڙاڻڻ. هن کي ڪيرو ڪيرو نه ڪري ها، نه جو ڌاريون ڏين ها.
ڪيس لائڻ يا ڪرڻ	اچڻ وارن کي رنگ لائي ڪارو ڪرڻ، لڄائڻ. هو انهن ايئن ڏينهن ڪيس

اڻ ڄاڻ	اڻ ڄاڻ يا ڪم ڪرڻ اڻ ڄاڻي
ڪي مينه ٿو ڪي ريجالو اچڻ	ڪم ڪرڻ يا ڪم ڪرڻ اڻ ڄاڻي ڪم ڪرڻ يا ڪم ڪرڻ اڻ ڄاڻي ڪم ڪرڻ يا ڪم ڪرڻ اڻ ڄاڻي ڪم ڪرڻ يا ڪم ڪرڻ اڻ ڄاڻي
ڪيئن ٻوڏ يا ڪيتري ٻوڏ	ڪيئن ٻوڏ يا ڪيتري ڪيئن ٻوڏ

ڪ

ڪاڇي وڃڻ	ڪاڇي وڃڻ يا ڪاڇي وڃڻ
ڪاڌ ڪڍڻ	ڪاڌ ڪڍڻ يا ڪاڌ ڪڍڻ
ڪاڌي تي هٿ ڏيکڻ	ڪاڌي تي هٿ ڏيکڻ يا ڪاڌي تي هٿ
ڪاڌي يا ٿري ليٽ سڄ جو ڪڍڻ	ڪاڌي يا ٿري ليٽ سڄ جو ڪڍڻ يا ڪاڌي يا ٿري

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	۱. ڪم ڪرڻ جي ڪم ڪرڻ.
ڪاڙهي ميدان	وڏي ۽ ڏسڻ ۾ اچي. ۱. ڪاڙهي ميدان.
ڪاڙهي ماڻهي ڏان	ڪي جو جوارين ڏي، سي انهن ۾، جس ڪاڙهي ميدان ڪاڙهي.
ڪاڙهي ماڻهي ڏان	تاهه ڪنجهي ڪاڙهي. ۱. ڪاڙهي ماڻهي.
ڪاڙهي ماڻهي ڏان	فوري ۾ ڪڍڻ ڏي اٿس آهي نه اهڙو جو ڪاڙهي ماڻهي ڏان ڪل ۾ نه لاهي.
ڪاڙهي ماڻهي ڏان	سو ڪو ٿيڻ. گهوڙو ۾ ڪاڙهي اٿي يا لٽ ٿي پيو آهي.
ڪاڙهي چوڙهي.	وڏو ڀاڱو عمر جو پورو ڪرڻ. اسين ڪاڙهي چوڙهي آهيون، ڏپ ڪونهي، نه نه ڪڍي پيس ش ۽ ٻي.
ڪاڙهي وڃڻ.	ٽڪڻ، ڪٽڻ. ۱. ياد رکڻ تون به لکي ۾ مون کي ڪي ڪاڙهي ويندي.
ڪهڙا پوڻ.	واڪا ڏيئون ڪرڻ. جوڙ آڻا ڏاڏا ڪهڙا پريائين، هرواڻو ٿيڻي ڪون.
ڪهڙا لڏاڻا.	وهندڙي فائدو ٿيڻ. ۱. ڪم ڪرڻ لڏاڻا آيو آهيون، جو انهيءَ ساعت ڪم پورو ڪيو ٿو وڃي.
ڪٿو نه پڇڻ.	واند ڪاڙهي نه ڪرڻ. هن جي گهر ۾ آيا آهن ميان، سي ڪاڙهي ڪٿا نه ٿا پڇن.

اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	اصطلاح
سڄي دل سان ڪم کي آڻڻ . مٿي اڻڻ وارو سڄو دل سان ڪم ڪريو ڪٿي به آڻي .	ڪم ڪريو غي پٺيان پوڻ .
خمس ڳالهه تي نقصان ڇڏڻ سواءِ ٿورو جي ڦاسڻ . پس ڪي سڙائي ٿي نه ٿو ، پر هو ويجهو روڻ ڪي آڻي ٿو .	ڪٿي آڻي وڃڻ .
پڇتائڻ . سڄي دل سان واري جاءِ وٺڻ وٺي وٺو ، ٻن وڃڻ ڪي سان وٺڻ .	ڪٿي سان مهڻ
لهج ٻولي سان گذرڻ ، ڳالهه اڳاڙي نه ڪرڻ . حياءُ کي سوال آهي ، نه شل ڪي به ڪم ٿو ٿئي .	ڪٿي به ڪيئن هڻڻ .
ٻي ايماني ڪرڻ . ڪي به ٿو وڃي ڪارڻو ته ڪڏهن به ٿو ٿئي .	ڪٿي به ٿو وڃڻ .
آپو ٿو ٿي ، مان وٺائڻ . ڪڙو ڳالھو ڪٿي به ٿو ٿئي ٿو ٿئي ٿو ٿئي .	ڪٿي به ٿو ٿئي
سو ٿئي سان ڪرڻ . سڄي دل سان سواءِ ٿو ٿئي ٿو ٿئي ٿو ٿئي . ڪٿي به ٿو ٿئي ٿو ٿئي .	ڪٿي به ٿو ٿئي
ڪنڊ نه هڻڻ . مان ڪٿي ڪندو ٿو ٿئي ، وڃي ڪندو ٿو ٿئي .	ڪٿي به ٿو ٿئي

<p>اڀڻ يا معدي . ڪم ڪرڻ آڻڻ</p> <p>ٻڌڻ يا ڪٽڻ . ڪم جي شين ڪٽڻ . ٻيو قسم جو ٻهئي ، ڊاڪٽر ڊسٽريڪشن ڪوٺيو ٿو .</p> <p>ڪٽائڻ . اڀي ڇوڙ سان . ٻيو جو ٿورو ڪٽائي ڇڏيندي .</p> <p>واسطو يا لاڳاپو هئڻ ، ٿاپ هئڻ . منجهس ڪو منجهس ڪٽيل به آهي ، جو وڃان .</p> <p>ڦٽل يا ٽٽيل ٽڪرن ، سڌائڻ ٽڪرن . ڏسجي به اڀي حاج . ان ڪٽڻ ٿو ڪٽيل ٽڪري .</p> <p>تمام ميوو ۽ سٺيو هئڻ . ڏس ته ڪيڙا ڪٽيا اٿئي ته به مڻو مڻين .</p> <p>خبردار ڪرڻ ، روبرو آڻڻ يا حاضر ڪرڻ . اسس به اڃون ڏاڏون به ملي هن کي ڪٽو ڪر ، هن کي آڻري ڪٽي ڏي . ڪٽو ڪٽو .</p> <p>موت جو وقت ويجهو اچڻ . ٻي ان به ڪٽي ، ڪٽي به ٿئي .</p> <p>ٺهه ٺهه پورو ڪرڻ . ڏار ٿئي سڄاڻ ته</p>	<p>اصطلاح</p> <p>ڪٽ ڪو ڪٽڻ . ڪٽڻ</p> <p>ڪٽو ڪٽائڻ .</p> <p>ڪٽي ڪٽڻ .</p> <p>ڪٽيل ٽڪرن .</p> <p>ڪٽي ڪٽڻ .</p> <p>ڪٽو ڪرڻ .</p> <p>ڪٽي ڪٽڻ .</p> <p>ڪٽو ٿي ٿو</p>
--	---

اصطلاح	’رشت يا معندي ۽ ڪم ڪيئن آڻجي .
ٻياريءَ .	دور ۾ ڪو به ڪم بهاري .
ڪڙي ڪرڻ يا ڪڙڻ .	پڇڻ، نڪڙو هڻڻ . ڪڙي ڪرڻ، نه من ڪي سڃوڻ .
ڪسائيندا ڪرڻ .	لڳيون ڪرڻ . انهيءَ جي ڪهڙي ڳالهه ٿا ڪريو، اهو وٺي ڪسائيندا ڪندو .
ڪڪور ڪڙو هڻڻ .	جهيڙو ڇاڳاڙڻ، جهيڙڻ . ٻوڪي جهو ڪنهن، ران سان ڳالهيءَ اڃا پوئس ڪڪور ڪڙو هڻندو .
ڪڳيون هڻڻ .	خوش ٿيڻ . هن جا گهر ڦرڻ سي هئا منو پئس ۽ جوڙ هئا ڪڳيون هڻڻ .
ڪل يا پاڇي ڀرڻ ڊڄڻ .	ڏاڍو ڊڄڻو هڻڻ . بهار تي جا ماڻهو بهن جي ڪل ڀر يا پاڇي ڀرڻ ڊڄن، سي ٿا ڪورنيس ڀرڻ .
ڪلاڪا ڏيڻ .	جتيون جهڙڻ، جو لڇائي ڪندو سو ڪلاڪا ڪندو .
ڪلو ڪڙڻ .	مڙ سي ڪرڻ، زير دستي ڪرڻ . هن ڳوٺ اهڙو آهي، جو ڪو ڪلو تر ٿئي ناهي، نه تر پڇي به ڪور .
ڪلو ڪورڻ ۽ جهڙڻ .	جهيڙو جو ڏيڻ . هن ڏي منهن ڪونهي، نه ڪڙي نوهه مر ڪلو وڌو آهي .
ننڍ ڪپڙا ٿيون	نستو ڪرڻ، زور ڀڃڻ، بيوس ڪرڻ .

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ٻڌڻ يا ڪو ڄڻ .	من ڄڻ اڻڻ . اڻ ۽ ٻڌڻ جا ڪم ڪمڙاٽيون پئي يا ڪو هي ڇا . يون آهن .
ڪنڌ و خلاص هڻڻ .	ڏيئي لپي ڇڪائي ڇڏڻ . حال نه هڻڻ . ٻه سڄو ۽ تنهنجو هڻڻ ڪندو خلاص آهي . تنهن جو نه ڪنڌ و خلاص آهي ، سويل ئي ڪو بلو ڪر .
ڪنڌ و ڪٽا ڏڻ .	اڌار و ڏي ڏي ڪڪ ڪرڻ . مون ۾ ايسر تي پهچ ڪانهي ، تو نه ڪنڌ و ڏي ڪٽائي ڇڏيو آهي .
ڪنڊ پوڻ .	بند پڇي پوڻ ۽ پاڻي جو پڪوڻڻ . ڌريار حڙميو ته راءِ ڪي ڄاڻ نه ڪنڊ پيو
ڪنڊ ڪا ڏڻ .	سچ نه چوڻ ، پوري ڳالهه نه ڪرڻ ، پنهنجي ليکي پاڻ ڪي سچو ڄاڻڻ . اها ته تون نه ڪنڊ ٿو ڪئين ، مان وڏوئي نه آهيان ته ڇا ڄاڻ جو . ائين آهيئي ڪين ، تون ٻلي پيو ڪنڊ ڪاو .
ڪنڊ وان ڪير پيڻ .	خوش ٿيڻ ، سرهو ٿيڻ . هريڻ ، هريڻ پاڻ نه ڪنڊ ون ڪير پين .
ڪنگهي ڳاها ڏڻ .	سمجهه ساڻ ڳالهائڻ . تنهن ڏينهن پنجاهت ۾ پهچڻو ڪيو مانس ، اڳتي پاڻ نه ڪنگهي ڳالهائيندو .

اصطلاح	اردو، معنی، کم کے پیش، انگریزی
بیت کٹاؤٹ .	بورہ، کٹوٹ، اڈارو، وٹھی، ڈیٹھ . کتھ نہ کٹاں کٹاں ام، جو اہیں تو -والہم .
کٹ پاء ہر وچٹ .	نہ ایڈٹ جیڑی کمر م کڈوٹ مسواری جو مسج، سو نہ کٹ پاء ہر لہی، نو وچہی، نورٹ جو کمر ورتی ٹھی کٹھ .
کٹی ڈیٹھ .	سٹاؤٹ، اچاؤٹ، من نمدار، نہ، اٹھوں کی اہیٹ - اٹھ کٹی دو آہی .
کٹی وٹھ .	بچاؤٹ، واعر کٹھ، مٹی کٹھ . نہ وادوس نہ اہوں، جو آنہی، مہل کٹی وہی . ہنچات ہر ڈاڈو تکرار ہلیو نہٹ من ہنہجی، گالہہ کٹی ورتی .
کوڑی کٹھ .	وہٹ جی جاہ ڈاٹھ . جتن مہ کوڑی کٹی آہی .
کوڑی کٹھ .	گڈ کوی رکٹھ . دہری م ان کوڑی کیو اٹھ .
کوڑی وچٹھ .	آن وراہی جدا جدا چکیون کوی رکٹھ . مان نہ کوڑیون اج وچہندس ہو، ہٹی دار جی حوشی .
کوڑی کی کہرو ہٹھ .	سپ ہکچڑا ہٹھ . ہاٹھ نہ ہوڑو سندس زال نہ ہوڑی، مارا آہی نہ کو

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ٽيرو واري پٽ پوڻ .	سنهڙي ٻي ڦاٽڻ . ٽيڻ . ڇڻ . اهيئي ڪي زجهن واري . ٽيرو واري . ٽيرو واري .
ڪير پاڻڻ .	ٽيرو ڪاڻڻ جي موڪلڻ واري . پٽ . تير هيٺ مهنجي ڪير ٿيندا آهن .
ڪير پيٽ ڀرڻ .	پٽ جو سنهڙاڻ ٿيڻ . مهن . جوڙ مڃ . ٽيرو ٽيڻ ڪير ٿيندا آهن .
ڪير پيڻ يا پي ٽيڻ .	آزمائش ڪوڻ . پو ڪر واري . مهاڻي آيو آهيان . تون ڪير پيڻ .
ڪير ڪند ٿيڻ .	ٽيرو ٽيڻ . ٽيرو ٽيڻ . پٽ ڪير ڪند ٿيندا . تون پيو اچائي پرجهه واري .
ڪير ڪير ٿيڻ يا پي ٽيڻ .	ٽيرو ٽيڻ ٿيڻ . سچ ڪوڙ جي ٽيرو ٽيرو . تهن جي جوڙ ڪي ڪيو . ٽيرو ڪوڙت ڪير ڪير ٿيندا واري . ٽيرو ٿيندا .
ڪير ڪند واري .	مهاڻي ڪوڙڻ . ٽيرو ڪوڙ . تو ڪير ڪند ٽيڻ ڪان واري ٽيرو ڪير ٽيرو واري .
ڪير واري واري .	ٽيرو واري واري . ٽيرو واري واري .
ڪير واري واري .	ٽيرو واري واري . ٽيرو واري واري .

اصطلاح	اڻت: معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آهي
ڪڍو ڪپ هڻڻ .	ٺورو ۽ مضبوط و سڻڻ . اڀارڻ وٺڻ ۽ گود ڏيڻ جس وٽ ٻيو ٻيو آهي ۽ هٿ ۾ ڏيڻ گڏ ۾ ٺهي آهي .
ڪڍڻ ۾ ڪهڻ .	ٺٽو ۽ هڻڻ . هو اڀارڻ ڳڏ ۾ گڏو گڏو آهي سو ۽ اهو ڪم ڪرڻ .
ڪڍڻ لپٽ هڻڻ .	بيمار ٿيڻ ۾ ڪهڻو ڇو ڪار ۽ هڻڻ . ٺٽو وقت بيمار ٿيڻ واري اٿڻ . بهاري ٻي ڳالهه جي ڏاڍي آهي ۽ ڪو وري جس ۾ ٻيو ٻيو ڪم ۽ وري ۾ ڳڏ ۾ ٺهي آهي .
ڪڍو ڪڍي پوڙائڻ .	شاديءَ وقت پورو آڏو ڀاءُ آڻي وٺي جو ٺڌ ڪرڻ ۽ ٺڌ پورو ڪرائڻ يا ڪاٺ ۾ ٺڌ ڪرڻ . ٻارن جي ٺڌي ڪرڻ ۽ هن ٺڌ جي وهڻ ٺڌ ڪرڻ ڪنهن سڳي ۾ ٺڌ ڪرڻ ۽ ڳڏ ۾ ٺڌي پوڙائڻ ڪرڻ ڏسڻ .
ڪڍي ڦهڻ .	ڇوڙائڻ ۽ ڇڏائڻ ۽ هڻي ڦهڻ . هن ڦهڻ ڳڏ ۾ ٺهي ڀاڱا ۽ ٺهي ٺهي آهي .
ڪڍڻ ڪرڻ .	ٺڻ ۽ استري پو ڪرڻ ۽ وري ڇڏڻ . هن ٺڻ ۽ ٺڻ ۾ ٺڻ ۾ ٺڻ ڪري ڏسڻ . هن ڦهڻ ۽ ٺڻ ۾ ٺڻ

اصطلاح	از آن معنی
	از آن معنی: گرم شدن و گرمی
گرمی سردی مسط	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن
گرمی دانه و آب قسط	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن
گرمی گرمی کاسه یا واکه و چوب	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن
گرمی چوب	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن
گرمی و مهن پا	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن
گرمی گرمی	سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن سردی: دانه که در آن

اصطلاح	اڻت ۽ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڪڪ ٿيڻ .	ڪڪڙي ٻن ٻن . لڳي ٻوڙ ۾ . ڄمارهن وڃان پيا آهن . ڳڙ سويڙو .
ڪل يا ڦڦڻ چڙهي مشتون ۾ ٿيڻ .	روڻو ۽ مهنڻي ٻوڙ ڇوڪڙ ٿيڻ . اوهان ان ڪم ۾ ڇوڪڙ آهين ، انهن ڪم ڪڍڻ . ڦڦڻ ڦڦڻ ۾ ٿيڻ آهي .
ڪڙ ڇڏي هٿ ۾ ٿيڻ .	ڳاڙهه هٿ ۾ ڇڏي ٿيڻ . ٻڌائڻ . ڳاڙهه ٻڌائڻ . ڳاڙهه ٻڌائڻ . ٻڌائڻ . ڳاڙهه ٻڌائڻ . ٻڌائڻ . ڳاڙهه ٻڌائڻ .
ڳاڙ ڪڙڻ .	وڌائڻ . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙ ڪڙڻ .	اڻت ڪڙڻ . ڳاڙهه ڪڙڻ . ڪڙ ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙو ٿيڻ .	ڪم ڇوڙ ڇڏي ٿيڻ . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙو ٿيڻ ماني ڇوڙو هڻڻ .	ڇت ڇوڙو هڻڻ . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙو ٿيڻ ڪڙڻ .	ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙو ٿيڻ ڪڙڻ .	ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .
ڪڙو ٿيڻ ڪڙڻ .	ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه . ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه ڳاڙهه .

اصطلاح	اوت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
گوروئي ڪمڙ هڻڻ	۱. گوروئي ڪمڙ ۾ رهي آهي. ۲. ڪجهه پاس ڦيڻ. انهيءَ جو حال ڪونهي گوروئي ڪمڙا اس.
گو ڪڍڻ.	اٺ ٽهندڙ وچن چوڻ. رکي رکي اٺڙو گو ڪڍڻ، جو اٺڙي ۾ ٻه ٻوڙ هجن.
گو بهادي ڪرڻ.	ٻيڙو ڪرڻ. ڏيکارڻ جي گو بهادي ڪرڻ ان ويڙهي، ڪنهن ڏينهن هڻڻ ڪونهي ه. ٻو.
گوءُ ڪڍڻ.	سو سي ڪرڻ. انڱڻ ۾ ه. هن کان گوءُ ڪڍي وٺو.
گيسي ڪرڻ يا هڻڻ.	ڊري ساڳي طرح نه ڪرڻ جو ٻول ڪرڻ، نيزاريون ڪرڻ، ڦري وڃڻ. اسي گيسي ڪرڻ ه. ٻو، ڪريان، ٿو ٻولس جي حوالي داديون گيسيون ٻو ٻانڀ، نه هس هڻي ڏيو. اس. داخلي ڪشي گيسي ڪرڻ، ٻوڙو ڪشي هڻڻ.
گيندو ڪٽو ڀاڱڻو هڻڻ.	منڍائي نه هڻڻ. رهڻ جو نه اهان گيندو گنو يا گڏو ٻو ٻو آهي.
گهر ڪرڻ.	مرضي رکڻ. هڻڻ ٿا گهر گهر ڪرڻ

اصطلاح	ارمان نامہ معنی : کمر شکنی و آغوش
گہری و جوش	نظر سے بے جا و بے جا ، بے جا ، بے جا ، موش و امکان موش ، قادی ایذا جو امکان موش ، جس داکہ ان ہر نہ کتو ہو ، جس و جان و کتو ، ہر کتو جو ہر جہلی و رتہ ،

کہ

گاہی صراط ساط	کچھ ہر نہ قیط ، نہ قیط ج ہار نظام کرط ، گھٹو مقور موش ، ان تک کی گاہی ، ان ساط مٹی قیطدس ،
گاہی پوری پوٹ	وس کان کرط ، انہو جو ہر جٹ دکیو آمی ماطی نہ وحی گاہی ہری ہیٹی آمی ،
گاہی تو کرط	پوری کرط ، پچاڑی کرط ، جیسے ہو گاہی جو تڑد کتو و تیسے جڈیڈو ،
گاہی ماطط	پورو و پچاڑ کرط ، ساط ماطو گاہی ماطی ، نہ جان دینا آمی ،
گاہی چندی بیہارط	کے صالح کرط ، گاہی چندی بیہار ، نہ آمر جا کتو گہر جی ،
گاہی رط	مان قیط ، چو مچط وری ہر کتو آمی ، تنہا جی گاہی رکوائس نہ ہر جتو

اصطلاح	اڻڻ ۽ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڳالهه ڳانڍ .	ڀاءُ ڪڍڻ . روت لڳائڻ . روت . اٿي ڳالهون ٿي سمجهون ٿا . ڳالهائڻ .
ڳالهه ڳنڍ ٻنڌڻ .	ڀڪ ڇاڻڻ . مڃڻ . ن اوس ايندڙ . تون ادا ڳالهه ڪئي ڳنڍ ٻنڌڻ .
ڳالهائڻ ۾ ڪنڊا هڻڻ .	ڳالهائڻ ۾ ڳوٺ . اسان وري ڪڍڻ ڪڍڻ . اسان جي ڳالهائڻ ۾ ٿي ڪڍڻ . ٽنڊي ڪڍڻ . ڏک ڪڍڻ انڙ .
ڳالهه مان ڳالهو رو ليڻ .	معاملو وڌي وڃڻ . ڪيڏي جهڙي ڳالهه مان وڃي ڪور ۾ پيا آهن ، داخل ۾ ڳالهه ، ان ڳالهو رو ٿي هيو آهي
ڳالهه ۾ ڪاٺڻ	ڀلاڻڻ . ڪٽي وڃڻ . لکوليڪي سان آهي ، تون به ڳالهه ۾ ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڳاڻي ڪه جهڙو هڻڻ .	ڪو هڻڻ ، ڇو ڪو هڻڻ . اهوئي ، اهوئي جو ڊب ۾ ڪر ، ان جي رٿه ڳاڻي ڪه جهڙي آهي .
ڪٽ ڪٽي ۾ هڻڻ .	مڙاڻڻ ، پوڙاڻڻ ، ڦاساڻڻ . ويڙهي ڪي معدي هوندي ڪٽي ، ڳاڻي ۾ ڳڻ وڌو اٿس هڻي ڏسجي نه پڙهي ٿو ڀار .
ڪٽو لکڻ .	مفت جو مال ملڻ . ڊب ۾ ڀاڻي جي ڪماڻي آهي ، نو وائڻ ڪٽو

ادب نامعنی : کمر کیٹن آلمچی	اصطلاح
گرمی سے بہنے والا پانی یا آبیان ۔	
<p>دھڑلہ ، موٹائی جی پر خلاف کمر بہ کمر کمر لادھا ۔ ان تہنچو مالو تر کونر لو گھوان ، ہرو ہرو جو لو گچی ہٹیں ۔ ہی نلل کمرٹ جو کمر گچی ہیں ۔ سوہ نہت تر کمر ۔</p>	<p>کچی پوٹ یا کچی پوٹ ۔</p>
<p>قاساط ، جوابداری میں آٹھ ۔ منہنچو تر کمر واسطو کمرہ ، ہر تو کچی گچی کان ور تو یا چلیو آئی ۔</p>	<p>کچی کان وٹھ یا چھٹھ ۔</p>
<p>نٹھ کمرٹ ۔ گچی ہر کمرٹو کمر تو کی ہٹا دھندس ، تون الکوہ کمر کمرٹ ۔ کچی وئی مس ہاری اٹس سو گڑھی ہٹھی آئی ۔</p>	<p>کچی ہر کمرٹو کمرٹ ۔</p>
<p>مٹا موڈا ہٹھ ۔ تون تر وچ مان ہٹھی ہیو گن ڈھندس ۔</p>	<p>کچن ڈھٹھ ۔</p>
<p>د لیڈھٹھ ، پرواہ نہ ہٹھ ۔ جٹو ، تو جھڑا تر منہنچو گچی ہٹا ہٹا آئی ۔</p>	<p>کچی ہٹا ہٹھ ۔</p>
<p>لاپکاری ، یا کچھ رو کرا ہٹھا مٹھ ۔ سامری وچین جونر لو ، ہٹھ گچی کوسی کری ہٹھیں ۔</p>	<p>کچی کوسی کمرٹ ۔</p>
<p>سمجھ پوٹھ ۔ سامی نڈھن گچی کچی</p>	<p>کچی کڈھٹھ ۔</p>

ان طالع	ان طالع
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .
ڪڍو ڪڍڻ .	ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ . ڪڍڻ ڪڍڻ .

معنی کلمات	ارادت و معنی کلمات
کلمات کوش	چنانچه در کلمات و الفاظ و واژه ها کلمات
که انکهو پچی بو ط	قائداً ط، شادی کو ط، و قه و ...
که او و جه ط	تی چاره ط، دسوگت گچی و ...
کهت موط	کھنو کاو و اوط، بشوین گچی و آبی، مط و ری تون گها، و جهو آبی و آبی.
کهت و پکوان و ط	اکی و چط، فکی و چط، کمر جستجو، نه گھب مٹی و جی.
کهتو و ط	دیا اچط، دلی جی مهر تیط، و جس ت، و گھب هر بگه ان و جس، جو کمر کری دلی.
کهتو و ط	فقدان تیط، تون دلی، در نمردن، نه پشچن جو گھنو کور و بو آبی، جو مط و طند.
کهتو و ط	سلاح کوط، باطنه ط، ایکو کوط اور انیون تر گھو بندو و بو پشچات هر گاه.
کهتو و ط	بندوبست رکط، و دو ولف و بو در داند آبی، گھو و جهای و بو آبی.
کهتو و ط یا و ط	زال مری و چط، حال در و بهاری جو

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
پوڻ يا پڇڻ .	گهر ڏهي پيو ڇڏيس ڪي وري گهر ڪري .
گهر ڪرڻ .	پڙهڻ . ڏسڻ . سمجهڻ .
گهر جي گهر پتڙي هڻڻ .	گهر کان ٻاهر نڪرڻ . هو گهر جي گهر پتڙي تي ويٺو آهي ، سو ٿو مسافري ڪري .
گهر ڪري و هڻ .	پڪي ٿيڻ ، ڏوڃڻ ، ٺهي وڃڻ . دائي ٽي بهاري گهر ڪري ويٺي آهي ، اڃا به ڪي نري .
گهر مٿي تي ڪڍڻ .	ڏاڍو ڪوڙ ڪرڻ ، ٽپائڻ . جا ٿا ڪريو گهر ڪڍي مٿي تي کنڀون اٿو ، ڪنهن جو به ڪوڊپ اٿو ؟
گهر مان لڳڻ يا پوڻ .	پنهن جي ڪٽنب مان وٺي پيدا ٿيڻ . ميرن کي ڪٽان پيئي ، جي گهر مان .
گهر ڪنگا وڌڻ .	ڀاڻ وٽان مطلب پورو ٿيڻ . ڪاڪو ڪي ڊاڪٽر آهي ، گهر ۾ گندائي وهي ، تنهنجي دوا چون ڪريان ، جو تنهنجي ڪريان .
گهر يا جهڳو مصيبت ٿيڻ . گهرا پوڻ .	سڄو ٿيڻ . جوار گهر ۾ مسيبت ٿي ويس شهو ڪرڻ ، فرضن جي اهائي

اصطلاح	اورت یا معنی ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	ڪرڻ . ديوان دار، ڪافي در حڪومت آباد جا ڪوڙا ۽ ۲ .
گهڙو ڀاڙ ۽ ڦاٽڻ .	ڳاڙھ لکڻ، بيد پڌرو ٿيڻ گهڙو ٻيٺ ۽ ڇڏڻ و، ڪجهه ڏينهن ڪم هلائڻ .
گهڙي جا گهڙيال هٿ .	(ايشور جي) قدرت هٿ، ڪڏهين ڪهڙي حالت ڪڏهين ڪهڙي حالت هٿ . ڏس ته ايتري مينهن ايتري آس، ڪهڙا ۽ ڪهڙا گهڙيا ۽ گهڙيال آهن .
گهري ڪڍڻ .	ڪاوڙ ڪرڻ . ۲۰ جو چوڻ ۽ ڪاٺس هٿس گهري ڪڍيس، ته انهي ساعت سڪول ڏي ڊوڙ بندو ويو .
گهندڙي ٿي لڳڻ .	پٺيان پوئو، لڳو وڌڻ . ۲۰ ٿي ۽ ويهڻ، جڏهن انهن ٿو وڃان تيڏانهن گهندڙي ٿي ٿو لڳي
گهڻ ۽ پوئو .	هو هن کان لڪڻ، گهڻي ڀاڱي پوئو . منکي وڌيڪ نه چئو، هو وڃي گهڻ ۽ پوئو آهي .
گهڻو ٿيڻ .	ڪي ڪين ٿيڻ . نوڊن ٿيڻي گهڻو جڏهن انهن وڃي تيڏانهن موٽي اچن .

اردو ۽ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آهي	اصطلاح
آڻ مڃڻ . . . جهڙا گهڻا لنگر مهيا لنگهه تون ڪهڙي پوئي آهي.	لاڙگر جهڙا لنگهه .
لڇ ڇڏڻ، ٻي ڇڏڻ . هڪڙي . ٻي جي ڪاڻ ڪانهي، اهي ٻئي بند آهن	لڇي ۽ هي بهڻ .
ڏورو ڪرڻ، بند ڪرڻ . سون ڪي جهڪو ڪم مليو هو سو اهي ڇڏيو. هي رسم لاهي ڇڏڻ گهرجي.	لاهي ڇڏڻ .
گهر وڃڻ، چغليون هڻڻ . اهي انهي جا ڪم آهن، جو لڙيون ڇاڻيون ڪندو رهي.	لاڻي ڇاڻي ڪرڻ .
اڻ سنڌي طرح توڪر يا ڳالهائڻ . ان سندس دلور ڪون گهٽان، تر جڏهن لنگهان، تڏهن ڪي جو ڪي لاڻي ٻيو جوت يا ڳالهائي.	لاڻي چوڻ يا ڳالهائڻ .
شادي ڪرڻ . هن جي وقت لڙيون ڇاڻيون لڙيون آهن، گهر ۾ ڪٿ به پهتي به نه.	لاڙيون لاهڻ .
نر ڇڏڻ، نڪار ڪرڻ . هڏو ۽ جسي . ٻئي .	لڻ ڇڏڻ .
وڃڻ ساڻ لنگهه، ويهڻ . پنهنجي ڪم ٻئي ڏس ۾ ڪڍڻ ٿو لباس هڏي.	لباس هڏڻ .

۱۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۲۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۳۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۴۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۵۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۶۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۷۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۸۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۹۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۱۰۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۱۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۲۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۳۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۴۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۵۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۶۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۷۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۸۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۹۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

۱۰۔ کھجور کا پتہ لگانا۔

معنی	گفتار عامیانه
نیمه آبکش .	کمتر از نیمه آبکش ، بیشتر آبکش ، و ... مثلاً : ... در در ...
تنگی . لغظ .	مهمه . انگیز . سارا
از دو چیزه .	از دو منداستو دریا دریا ... کری و قحط . دریا دریا ... کمتر از دو ...
از دو چیزه .	وقت که چوبه قحط . گاهی ای ای ... چوبه تر که از دو چیزه ای ...
اکه پندط .	همه کزط ، سند رو پندط . چوبه کس عرش تپه ای ... اکه (...)
اکه چکی پندط	خیال قشمر کزط ، پندط اکه چکی ...
اکه اندکط .	مشکلات
اکه اذیط .	سازط . مو صبح دو
لکڑی کی سلام	(...) آگیا هر رهط . سلامی

اسماء	الف
ج	دودار و می و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل
دوب و نعل	دوب و نعل

اصطلاح	اردو ۽ معنيٰ، ڪم ڪيئن آڻي
لنگهڻ پوڻ .	۱. هڻڻ، استوي ٻوڳ ۾ ڪم ڪرڻ . ۲. ٻارن جي سادو ٿيڻ، ڪنهن ڪردار ۾ هڻڻا آڻڻ .
لوڻو انگو ڇو ڪه هڻڻ .	بکر ڪي ڏيڻ . ڪنهن ۾ وڃي ڪم ڪرڻ تر لنگهڻ پوڻ .
لوڻن ۽ ٻين کي آڱوڻو ڏيڻ وارو هڻڻ .	ڪهڙي ڪهڙي هين اچڻ، ڪي ۾ نه پهچڻ . اهو حال آهي سندس، نه هو سندس مڙيو ٿي لوڻو انگو ڇو ڪهڻ .
لوڻا کاڌڻ يا لوڻن ۾ هڻڻ .	دغا ٻار هڻڻ، ٻون ۽ لنگو ڪنهن جي آسري آڻڻ، اهو لوڻن کي آڱوڻو ڏيڻ وارو آهي .
لوڻو ۽ اچڻ .	ڇو ڪي ۾ هڻڻ . اها ڪوبه ۾ هڻڻ لوڻا ٿي کائي يا لوڻن ۾ آهي .
لوڻو ۽ اچڻ .	شهر ۾ ڪي شڪست پهچڻ، بهار ۾ ڪو اهڙو لوڻو اچي ويو اٿس، جو اهو ٻار ٿي پيو .
لوڻو ۽ اچڻ .	لنگهڻ ٿيڻ . ميله ٽرن جي وهار ۾ لوڻو اچي ويو اٿس .
لوڻو لڪهڻ .	باڪڙن موميند ۾ هلڻ هڻڻ، (سمن ۾) لڪهڻ ٿي لوڻو جهڙو ٿي ڇڻ جي .
لوڪ ٻوڪ هڻڻ .	ماڻهن کي چيڪي وٺي سو چڻي

[illegible]

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	لاڻي، لڻي، لڻڻ.
له ٻه ٿيڻ.	ڪهڙي ڪي ٻوڙو، عيوض ٿيڻ.
	هي رهيو وٺ، هائي، له ٻه ٿيڻ.
لهريون ڪيڙ.	خيال ڪرڻ، چڻا ڪرڻ. لهريون ڪيڙ.
	گهڻن مان جائيداد، مڃي، ٿيڻ.
لهريون هڻڻ.	نوان نوان، ويچارا، آڻي ٿيڻ.
	اهڙي ڪي آڻ لهريون، ٿيڻ ٻوڙو ڪم ڪندو ته ٿيڻ.
لهي ٻاڻڻ.	اڻڻ جي سڌ ٻوڙ، اڳڪٿي ڪرڻ.
	مون لهي ته ڪانه ٻاڻي هون، ته اڃا منهن وسندو.
لڻا لڻڻ.	ڇوڙو اڏارڻ، ٻه گهر ٻارڻ، ڇوڙو اڻڻ.
	لڻا لڻڻ، ڪو لڻڻ ۽ ڇوڙو ٻه ٿيڻ.
ليشا ٻاڻڻ.	لڪي لڪي ٺهاري، رڪي رڪي ٺهاري.
	ٺهاري. ليڻو ٻاڻي ٿيڻ، ته هو ويندو آهي يا نه.
ليٽ هڻڻ.	فائدي وٺڻ، من ڪيس ۽ ڇڄ جي لٽ.
	جان ٿان فريادي جي ٻاڻي هڻي.
ليڙو لهڻ.	گهڻا ٺهاري جي اٽڪ لهڻ. من جو هائي.
	ليڙو لهي پيو آهي، سو ڪا به ٿيڻ ڇڏي.
ليڪ ٿيڻ.	دقرواري ٿيڻ، رد ڪرڻ.

اردو کے معنی و کلمات	اردو کے معنی و کلمات
... لا ...	
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...
... لکھنؤ لکھنؤ ...

اصطلاح	اردو عبارت
مائع غریب .	پاکٹی کے پٹ ، آسپس کے پٹ .
مازہ مٹھ .	کمر حقان ٹیٹھ . بوکی مان ، مانہ ، برہما .
مذاکرائی رٹھ	پچ و ٹیٹھ ، جوین مائی مٹی اٹھ .
مذاکرٹھ .	مارا کٹی حرمہ آدمی ، جکس مائی .
مئی ٹکرتی	شادی کٹی انس .
مٹھ .	تمام سہانگائی ساط مٹھ . اوی رہیسون
مائی کتا کٹی	مائی و تکر قی تہ ملسون ، جی ا-ان
و جٹھ .	ورقیون .
مائی کتا	بی دمت ٹیٹھ . ا-ان جی مائی کتا
مائی کتا	کٹی وہ آس ، جو تون اناہون اٹھیں ویندس .
کاٹھ .	جھجھی کمائی ٹیٹھ . سچی دل
مائی کٹھ .	ان ہو رہیو کتا ، نہ تھنچھی ، اسی کتا
مائی کٹھ .	نہ کائن .
مائی کٹھ .	غمی جسم پست کا رائٹھ .
مائی کٹھ .	ویندس ، مان سہاٹھ کتا .
مائی کٹھ .	آپہ پوری ٹیٹھ . دس ، اٹ پرجہ ایشو
مائی کٹھ .	دس دس پاکس ، مہی کتا وین سگھندو .
مائی کٹھ .	ماپو شوع ٹیٹھ ، کٹھ لکھٹھ . جھہر
	ہمو اٹھ ، سا رہی رہندی کپترو .

اصطلاح	ارتکبہ معنی و کم کیلئے آملجی
ماٹھو ماٹھو سجھاٹھ	چنگی مٹی جی نہ کرکھٹ . یون نہ مرو نہ و اچھون نہ ہوت ، اٹھو ، اٹھو سجھاٹھ کسی .
ماٹھ جی نٹ مان بر نہ رھٹ یا ٹھٹ	سینی ساط کھٹ کرکھٹ . جنھن جو دالو سو دالو ، سو ماٹھ جی نہ نٹ مان نہ رھٹ یا ٹھٹ .
ماٹھ کھراٹھ یا ماٹھ منجھ اٹھ	مورکھ (ننڈو ہار) من جو ہٹ کالھ ماٹھ گھر آو .
مائٹی چو اٹھ	مگناٹھ جی کالھ ہو لہر ملاٹھ . بھ جی مائٹی چوائی اٹھ ، ہراچان کالھ ٹی کالھ .
ماٹھ آقاٹھ	اچاٹھ خرچ کرکھٹ . راج ٹھٹھ ہر ماٹھ اٹھائی جڈ یاٹھ .
ماٹھ جو مرید ٹھٹ	کنجھوس ٹھٹ . مو آٹھ . ماٹھ جو مرید سو ٹھٹھ و اٹھرو ٹھٹ .
مٹ اٹھ	آنھندہ لائسٹ مٹھ . مٹھ اٹھ واہار مان مٹھ اٹھ ویر ، وری کڈھن نہ اٹھن کڈھن .
مٹو میڑو جڈٹھ	آبوہ سان چند جڈٹھ . جڈٹھو ، جو مٹو میڑو جڈٹھ مٹھ وری نہ نہ مٹھ نہ الاٹھ چا چا گھٹھ .

اردو معنی : کمر کیشن آملجی	اردو
<p>آملجی ، سیدھا آملجی ، سیدھا ، بندو جا ؟ دی پروا نہ مغرور غلط . جو کسی کے قول آملی ، وہ اس کے منہ سے کہہ دے گا ؟ و ڈیک آبرو و وارو غلط ، لائق غلط . ہو ، سی جو مور آملی ، سہر کی کمر مودالہ بندو</p>	<p>مٹی جو قرین غلط . مٹی جو مور غلط</p>
<p>کمر غلط ان غلط . آملی جس کی لہ نہ ، یہ ، سچ ، مٹی کھنڈ جس کی واد . کالی کاہی .</p>	<p>مٹی کھنڈ جس کی واند کالی نہ غلط .</p>
<p>ہی چنٹا غلط . من اہو کمر کوری جڈ ہندس ، تون مٹی کی وداٹو ڈیٹی وادی ویدو .</p>	<p>مٹی یا کند کی وداٹو ڈیٹی یا ڈیٹی و غلط .</p>
<p>پر ٹاٹ . کاج ہیل آملی ، ہر مٹی میڑ کان ٹیل آملی .</p>	<p>مٹی میڑ کمر غلط .</p>
<p>کر تیتی یا و لٹیاں جس کی کتب جو غلط . مور مٹیوں ہڑ آملی تنہا سان کو ایٹس جاہو .</p>	<p>مٹیوں ہڑ غلط .</p>
<p>درابر ٹیٹ . ہا ، ہر مٹی ، ہا ہیا .</p>	<p>مٹ پوٹ .</p>
<p>ٹورو ٹورو ، رک رکی وسط . ہس تر کاہی ، احان ہر مٹ مٹ کری .</p>	<p>مٹ مٹ کمر غلط .</p>
<p>کمر بکا غلط یا کار غلط . ہو اندرو کر آملی جو لہر ہر مٹ ہر مانڈا لٹی و جہی ڈیندو .</p>	<p>مٹ ہر مانڈا لٹی و جہی .</p>

اصطلاحات	معانی و اصطلاحات
کشتی و کشتی‌ها	
کاور کشتی، که پل کشتی است و در آن کشتی‌ها قرار می‌گیرند.	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها
کشتی‌ها و کشتی‌ها	کشتی‌ها و کشتی‌ها

اوستہ بمعنی : کمر کیٹھن آٹھجی	اندر طرح
اندر کمر کیٹھن . ان کے نوکریں ہج ہوئیں ، جس کے کھڑا ہو ، نا حد ہوں	مچھ ڈیٹھ .
اندر کمر کیٹھن . کٹھن اہندی ، ہوئے ہج .	مچھ ٹیٹھ رہیٹھ .
و قاتی قادیارٹھ . ورس گھٹٹی ہی ہج ہوئے ہج .	مچھ مہوٹھ .
ماتہ ہی ، وٹھ . مکس کا ٹھہر ہی ہوئے ہج .	مچھ ٹیٹھ کیٹھ یا مڈٹھ .
ہاگٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہاگٹھ .	مچھ مڈٹھ ہوئے ہج .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .
ہجٹھ . ٹیٹھ . وٹھ . ہجٹھ .	مچھ مہوٹھ .

اردو ۾ معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	ان جا لاج
چڱائيءَ جو خدو نه هئڻ . اها روحاڻا دي بار آهي . . . ۽ تون انهن جا ڪري گهٽين .	مروغ ڏاڍي سرد هئڻ .
(ڳالهه) کي ڏاهڻ . هن کي ڳالهائيندو نه ٿو اٿئي ، بس ته ڪيئن ٿو مروج مصالح گڏي .	مروج مصالح گڏڻ .
نه وڻڻ ، ڪاوڙ اچڻ . سمجھڻ ڪري ، راج لڳڻ ، نه اڳڻ ٿيڻ .	مروج لڳڻ .
جتن وڻي تڏهن هلائڻ . آفيسرائين هائو ، سو ميسر نه ، صبر وڻي ڊجائينس .	مروضي تي ڦهلائڻ .
ڪاوڙ جڻ ، اجايو بڪڻ . توکي نه ٿوري گهڻي تي ، ڀڳوي اچيو وڃي .	مروڪهي اچڻ .
ڊيجهائڻ . هو ڏاڍو ڪاوڙيو ويو آهي ، گهڻوئي ، ولهين وڃايم پر سنوت نه ڏٺس .	مروليون وڇائڻ .
رحمد ان يا چڱو ماڻهو هئڻ . هو درس آهي مڪڻ ، ڊگهو ٻنڌي جي ويرو آهي .	مڙس مڪڻ يا لڏڻ هئڻ .
اچ ٿيڻي ٿيڻ . ادا ڳالهه چا مڃجي ، ڪڏهن ٻڌم به ٻڌم ان موٽيا آهن .	مڙم مقام مان موٽڻ .
اندروم آئند پائڻ . (شاه مان) مڙهي ادا مڃين جو گهڻ سخي ذات کي .	مڙهي مينهن وسڻ .

[illegible]

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
مٺ مچڻ .	جهيڙو ٿيڻ . مونکي ڪهڙي خبر نه رڳو ڪو حرف به اهو نه مٺ مچندو.
من ٺڻ .	ڪا وڙا چڻ . ٿوري گهڻي به منهن جوڙ من ٺهيو پوي.
من ۾ ڀرجڻ .	من ٿيڻ . جڏهن منهن انکي اهو دور مليو، تڏهن هو اهڙو من ۾ ڀرجي ويو جو جوڙا کان ٻاهر.
من ۾ چور هڻڻ .	ڪهڙا يا هڻڻ . مونکي ڪهڙي خبر نه من ۾ چور و هڻندس، جو پريست ٿيڙي ڪٽي ويندو.
مند ڪرڻ .	چهره ماضي ڪي به نه ڪمائڻ يا حاصل ڪرڻ . درياهه ۾ پاڻي نه چڙهيو، نه چاڙهيو منهن مند ڪري.
منهن اونڌا مڻي هڻڻ	سج لڻي جي مهل هڻڻ . مان منهن اونڌا مڻي مهل آيو هوس پر تون ڪون هڻئين.
منهن به پنهنجو ترو چڙو به پنهنجو هڻڻ .	پنهنجي پاڻ ٺهندا يا بد ٿا مڻي ڪرڻ . جو ڪر گهر ڪٿي سج ڪيو آهي - جا جوان، منهن به پنهنجو ترو چڙو به پنهنجو.
منهن پڙڻ	ڀڳتي ڪري منهن جوت وارو ٽسڻ ۾ اچڻ . مونهن ۽ يعقون جو

۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳	۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p> <p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>
<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>	<p>۱۱۳۳ ۱۱۳۳ ۱۱۳۳</p>

اهڙو علاج	اڻت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	پوڻ ڏاڏو
منهن تي چڙهڻ	دو ڀر وٺي. مان به ديوان جي منهن تي چڙهان، ڏسان ته ڇا ٿو چوي.
منهن تي هٿ ڪهه اڏڻ	ٺڪڻ، هٿ هٿ ڪرڻ. تون به واپسي ڪي منهن تي هٿ ڪهه اٿي آيو آهين، ڏس ته ڪيترا ٻيرا آندا اٿين.
منهن ۾ مهڙ ڇڏڻ	ڏوهه هڻڻ. ڇاڇ ڪر، مون ڏي منهن ٿئي ته راءِ پلڙ ڏيان.
منهن ڦٽل يا خال يا اڏڻ اچڻ	الٽي اچڻ. الٽي ڇا ڪاڏو اٿس، جو منهن خال ٿي اچيس.
منهن ڄاه تي هڻڻ	لائق هڻڻ. منهن به ڄاه تي اٿس، جو هليو آهي نوڪري ڪرڻ.
منهن ڏاڏ يا اڇو ڪرڻ	جنهن کان ڪم نه ٿئي تنهن کي آهه ڪري ڏيکارڻ. هر امير ڪم نه ڪيو، تون اٿي منهن ڏئيس يا اڇو ڪرينس.
منهن ڏسڻ	(پيشو) سانڍڻ، مڪا ميلو ڪرڻ. ۽ ڏسي پيشي جو منهن، سو ٿو اهڙا خرچ ڪري. تنهن جي منهن ڏسڻ جي ڏاڍي سڪا اٿي.
منهن ڏسي ٽڪرو	مالهوءَ سارو خوشامند ڪرڻ. غريب

اسماء	اصطلاح
<p>۱۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۲۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن</p>
<p>۳۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۴۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۵۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۶۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۷۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۸۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۹۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۱۰۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۱۱۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۱۲۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۱۳۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۱۴۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۱۵۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۱۶۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۱۷۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۱۸۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۱۹۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p> <p>۲۰۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>
<p>۲۱۔ منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>	<p>منهن ۽ ڪم ڪندڙن آلهي</p>

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
هڻڻ .	منهن ڪنٺرو ٻاڙي وڌو ننگه .
منهن ڪٽي يا	لڳي ٿيڻ . اهي حالت سان ڪهڙو
ولي وڃڻ .	منهن ڪٽي يا وٺي ڳوٺ ويندس .
منهن لڳڻ يا	گذرڻ . اڏانهن ڪو حجر منهن لڳي
ڀوڻ يا ڇڙڻ .	تر ڇڏي ڌاري موڪلج .
منهن لهڻ يا	ويڇڙڻ يا ڀوڻ . رڻ ڀي جو ٻڌي منهن ٿي
پنو ڇڏي وڃڻ .	انهي وٽس
منهن مٿو	ڏاڍي مار ڏيڻ . جيئن ٻڌو سر ڪي
ڪڪرڻ .	ڏاڍو مارڻ . منهن مٿو ڪڪري ڇڏي ڇڏو .
منهن مٿي	سو ڀڙو ٿيڻ . منهن مار ڪي ڪي ڪي
ڪرڻ .	پر ڪري ، هو منهن ٻڌي مٿي ڪر .
منهن مٽڻ .	ڪاٺو ڇڻ ، ٿري وڃڻ . مونءَ ڏ
	ڏهاڙي ايندو آهي ، ماڻهي اٿي هو
	منهن مٽيو اٿس .
منهن موڙڻ .	ها سو ڪرڻ . ڄمڻ کان منهن موڙڻ
	گهڻي جو ڪم آهي .
منهن مڪي گهمڻ .	ماڻهو ڏسڻ يا اچڻ . ڏسڻ . مڃ مڪڻ .
منهن منهن تي	ڪاٺو ڇڻ . سٽس تي ڌڻ يا مليو آهي
چارڻ .	ڏ منهن منهن تي چارڻ وٺي آهي .
منهن موڪلڻ .	گهمڻ ٿيڻ . ميلهه ماڻهي منهن موڪل آهي
منهن ڦاٽڻ .	ٺاڳو هڻڻ . اٿڻ ڪو منهن ڦاٽڻ

اصطلاح	اُرت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
هڻڻ .	اٿس ، جو جيڪو سوڍو ڪري تنهن ۾ گهٽ ٿو وجهي .
منهن ۾ ٽيڻ .	ميهڙو ٽيڻ . اڳي بهن تي ڪلندا هواسين ، هائي ساڳيو ماڻهو منهن ۾ ٿا ٿين .
مدھن هڻڻ .	ٽيڻي ايتري هڻڻ . اسان جو هن شاموڪار سان منهن آهي .
مدھان پوڻ .	نه وڻڻ . هن کي مڃي مدھان پيل آهي ، تر ٻيو جو ٿا زور ڪري ڪاراهوس .
مٽڪو ڇوڙڻ .	بيھوش ٿيڻ . ڏارون ايترو پھتو اٿس جو مٽڪو ٺٽي ھڙي پيو اٿس .
موا جيارڻ .	اڇائي ٽڪليف ڪرڻ . ڪٺولو سڄو ڀڳو پيو آهي ، سو ڪو ٺهندو ڇا ؟ تون به موا ٿو جيارين .
موا مٽ هڻڻ .	ٿوري ڪوشش ڪرڻ . سو گهاٽو محتاج ڪيس آهيان ، موا مٽ مخدس نه به اٿ ڏم آڏا ڪمائي ايندس .
مونيءَ جو داڻو . هڻڻ .	سو پڻيڪ هڻڻ . هن جي ڏي و نه موني جو داڻو آهي .
موت ڪاڻڻ .	هڻڻ ، ڪهڻجڻ . ٻليءَ موت ڪاڏي آهي .
مورو هڻڻ .	بيماري پکڙڻ . ملهه مال ۾ مورو گهٽو آهي .

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
۱. موڙي مٽل.	واٽار ٿورو مٽل، اڪم ڪهڻج مٽل. مينٽر جنس جي ڏاڏي موڙي آهي.
مهر ڏاڏاپ مٽل.	ٿورو ڪرڻ، ڪهڻ ڪرڻ. اڏ ڪم ڪڍڻي نه ڄڻ مهر مٽل.
مهر و جهل مٽل.	(سپاهي) منڍ ۾ بيٺل. منگهي به. واري جنگ ۾ اسان جي ڪمپني مهر و جهل و هو.
مهر و ٽي مٽل.	پوءِ ٽي موڙ لاءِ ٽڪڙي اشارو ڪرڻ. ڏوڪڙي مهر و ٽي نه راجو جه پري هڻي ڏکو، سو وري ويجهو آيو.
مهر ٽي ٽان ٽڪ ٽي مٽل.	ٽيئي ٽيڪاري ڪسي وٺڻ. صاحب خدا ٻڌائي لاءِ اڪو پروڙي صاحب ۾ محسوس، ويجهاري ڪئي، مهر ٽي ٽان ٽڪ ٽيئي ڇڏيائون.
مهر رک مٽل.	ٽيئي ايتي ڪرڻ. مهر ڪرڻ. رڪجي، وڻ وڻ ڪي گهي نه ٽڪڙجي.
مهر ڪر مٽل.	ٽوڙ ٽاٻت ڪرڻ. ٻڌڻچ ڪرڻ. ان ٽي مهر ڪيائون.
مهڻ ٽڪ مٽل.	وڃه ٽڪ مٽل. هور مهڻ ٽڪي، گهر مان ڪرندو آهي.
مهڻ ڪر مٽل.	وقت ٽهائڻ. اسان ۾ جهڙي تهڙي مهڻ

اصطلاح	اُڙت يا معنيٰ ۽ ڪرڪيڻ آڻجي
مهي لوڙ ڪوڙ .	ڪري اينداسون، هر حال ۾ پهتو .
ميان منو چوانڊ .	بکيڙو ڪوڙ . آهي جاءِ ايترو مهي لوڙ جاتي ڪيو اٿو .
ميڙو ٽي و چيل يا اچڻ .	پنهنجي ساڪر پاڻي ڪوڙ . تون ڏ گهڻوئي پاڻي ميان منو چوانڊ هر جي لوڪ ۾ اٿن جو پئي .
ميو مارڻ .	چاڇي ڦسڻ ، طاقت ڦسي ڇڏڻ . جورن پوليس جو مڇو ڪڍي ڏنو آهي سي ۾ ٿا ڇڏن .
ميري به ڪوڙ نيري به ڪوڙ .	گهڻن تي ٿورو ڪرائڻ . ۾ ڏاهپ ٿي ويو، هر ميڙ وٺي ويا سون ٽڙهن ۾ ڪيائين .
ميهن واد ڪري اچڻ .	پاڻ وڌي کان سنگ وٺڻ . اٺ ٻه مڱا پائين، ٽڙهن ۾ سڄ سڄ ۾ ماريو اٿس .
ميري به ڪوڙ نيري به ڪوڙ .	پنهين پاسن کي راضي رکڻ . هٿ ڪا ڍورو اهو گهرجي جو ميري به ڪري نيري به ڪري .
ميهن واد ڪري اچڻ .	ٽڪڙو اچڻ، زور سان اچڻ . بيهر نه ڏيان ٿي، پر پوئين ميهن واد ڪري ٿو اچين .

اصطلاح	اڌت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
مڏيهن واڌ نه هئڻ.	پٽي، جوکو نه هئڻ. ٻڌسا رکڻ نه سھونگر بڻجڪر، جتي نڪو مڏيهن نڪو واڌ.
مڏيهن ميڪ نه هئڻ.	غير يا تفاوت نه هئڻ. انهي ڳالهه ۾ مڏيهن ميڪ ڪونهي.
مڏيهن ۾ مارئي ڪاٺڻ.	ڪجهه طرح جوڻ. اهو به کلي ڪين جوڻو باقي مڏيهن ۾ پيو مارئي ڳڻيندو.
مڏيهن ٿيڻ.	نور ٿيڻ. ٿوري جوڻ ٿي هو مڏيهن ٿيو پوءِ وڌيڪ ڄاڻيس.
مڏيهن ۾ ڳالهه ڪرڻ.	ڪجهه ڳالهائڻ. تون مڏيهن ۾ اها ڳالهه نه ڪر، جيڪي چوڻو مڏيهن سوکڻي ظاهر ظهور ڇو.

ن

نه ڪمڻ جو هئڻ.	ڪمڻ نه ڪر نه اچڻ جهڙو هئڻ.
نه ڦهڻ جو هئڻ.	انهي نوڪر کي ڪير ٿو رکي، نه ڪهڻ جو نه ڦهڻ جو.
نادري ڪم ڪيڻ.	لکڙهه ۾ ڊب ڪيڻ يا ٻيو اهاڙو، سخت هڪ چاري ڪرڻ، اوهانجي آفيس ۾ نادري ڪم ڪري ڪڍي، پوءِ ڪومنجي توڙي نه.
نادي ڪرڻ.	پاڻيو آڻي جو ٺهيو ڪرڻ، تڪرار

اصطلاح	اڻت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ڏس ٻڌو هئڻ .	ڏاڍو سچي ڌڻ يا ڌڻڻ . هٿي ڀاڱو ۽ ٻيا ٻڌڻ ۽ ٻڌڻ سان ڏاڍو ڪم .
ڏلو ڀڙو هئڻ .	شرم لڳ هئڻ . جيڪڏهن ڪو ڪم ٻڌو هجي ته ڏاڍو ڀڙو ڀڙو ڪم ڪرڻ ۽ ڪم ڪرڻ ۾.
ڏلو ڀڙو هئڻ .	بدنام ڪرڻ . اهڙي حالت ۾ ڏلو ڀڙو وڌڻ جو ڏاڍو ڀڙو ڀڙو هئڻ .
ڏلو ڪرڻ .	ظاهري ڏيکارڻ ۾ سچ ۽ سچ ڪجهه ڀڄڻ ۽ ڪم ڪرڻ . آڻڻ ۽ ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڀڙو ڀڙو ڪرڻ آيو هون.
ڏلو ۽ ڇڻو يا ڏاڍو سڻڻو هئڻ .	لڳائي ۾ ڏاڍو ۽ ڇڻو يا ڏاڍو هئڻ . ان ڪري ان ۾ ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڇڻو يا ڏاڍو سڻڻو ٿي پيو آهي .
ڏاڍي جو هئڻ .	ڪم ڪرڻ جيڪو ڪم ڪرڻ ۾ هئڻ . اهو آڻڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڏاڍو آهي .
ڏاڍي ڪجهه هئڻ .	ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڪري . ٻي لائي سان لڳايل . ان ۾ ڏاڍو ڪجهه ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڪم ڪرڻ .
ڏاڍو ڇڻو هئڻ .	ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڪم ڪرڻ . ڏاڍو ڏاڍو ڪم ڪرڻ ۾ ڏاڍو ڏاڍو ڪم ڪرڻ .

اصطلاح	اردو يا معنيٰ ۽ ڪم جي بيان آگاهي
ڏاڏي ۽ جهڻ .	رتو رت ڪوڙ . ڪهڙي جهڻي هيٺ آڻوڻ . ڏکڻ مٿي آڻڻ . ڏکڻ اڏاسڻ، ڏاڏي نه رت ڪهڙي حتس . ڄاڻي ڄڻ وارا نه رت ڪي آڻي ڇهڻ ڇڏي آهي .
لٽ ۽ جهڻ .	ڏکڻ مان ٺوڙي لنگهائڻ . ڏکڻ لٽ ۽ ڇهڻ نه ڇوڄي ڇڏي
ٺوڙا ڪڍڻ .	ٻولين ٺنڀن تي ٻيهر . سمجهڻ ٺوڙا ڪڍڻ آڻڻ . ڪڍڻ نه ڇوڄي
ٺوڙا جهڻ .	وڃڻ ڪوڙ . ڏيکارڻ . ڏاڏي اڏا ٺوڙا جهڻ ڇڏي آڻي ڏاسڻ، مڃڻ جو مڪڻ حرف نه رت مان مڪڻس .
ٺوڙا مان ڪڍڻ .	ڀاڻهي مان ڪڍڻ . ڀاڻو نه ڪوڙ . ٻڌڻجاٺ هنڪي ٺوڙا مان ڪڍڻو آهي .
ٺوڙا ڪڍڻ .	ٺڪڙي پوڻ . ڏيکارڻ . ڏاڏو اڏ منهنجا ٺوڙا ٻيهر ٻيهر راڻا ڪر .
ٺوڙي تي لٽ اچڻ .	لاچار ٿيڻ . ڏکڻ ڳوڙهي لٽ اچڻ .
ٺوڙي پوڻ .	ڪهڙو ڳالهائي ٺڪڙڻ . آواز ڪهڙو ٿيڻ . ڏکڻ ڏکڻ نه ڏکڻ ڪڍڻ ٺوڙي نه ٻڌڻي وٺڻي ، ٺوڙي نه آڻي .
ٺوڙي ڪڍڻ يا	ڪهڙي ڏاڏي مان ڳالهائڻ . هن جي ٺوڙي

[illegible]

اصطلاح	اڻت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
ٺڪ وڃيو هئڻ .	نر لجهه هئڻ . ڏسو منهنجو جملو .
ٺڪ ٻوڙي وڃڻ .	وس ڪرڻ . ٻون ٻر هئڻ ، تر سهڻي کي ٺڪ ٻوڙي وڃي ، هٿن وٽ تڻ پيو هلايان .
ٺڪ ٻوڙي هئڻ .	لڪاڻڙ ڪرڻ . ٻون کي ٻوڙي ٺڪ ٻوڙي ٺڪ ٻوڙي آهي ، نه نه هوند آهي جا ڪري جڏيان . .
ٺڪ هئڻ .	مڪي يا ڪارائتو هئڻ ، لهج وارو هئڻ سو ٺهن هئڻ . امير ٻرسمال نه ڪا لهج جو ٺڪ آهي ، ٺڪ هجيئي ما تر وري ڪيڻ اچين ما . زال نه گهر جو ٺڪ آهي
ٺڪا ٻائي ٺڪا ٻئي هئڻ .	ڇڙو چاڻڊ هئڻ ، پڪي سر هئڻ . هن کي ٺڪا ٻائي ٺڪا ٻئي ، جتي آهي اٺي ڪار .
ٺڪاڇ هئڻ .	ٻڌل هئڻ ، ضرور هئڻ . هن جو ٺڪاڇ ٺڪاڇ نه ڪونهي ، جو مرد ٻڌو نه سارڻ گڏ ملي .
ٺڪري وڃڻ يا ٻڌي وڃڻ .	اگر ٻوڙي وڃي ، ڪو ڪٽي . ڳاڙهيون ٺا ٺڪريون ، ٻوڙي ڏس نه ڪهڙي ٺي ٺڪري وڃي يا ٻڌي وڃي .
ٺڪون تار ٿيڻ .	ٻيو س ٿيڻ ، لاچار ٿيڻ . مير جڏهن

اصطلاح	اردو يا معنيٰ؛ ڪم ڪيئن آڻجي
ننهن سي نيٺ ٺرڻ.	گهڻو خوش ٿيڻ. پسي پيو پنهنجن ۽ ڄاڻهن سي مين ٺريو.
نيروئي جي ڪن ڪرڻ.	ڪوڙو هن ٻڌڻ. ٻڪو، ائين ٻڌا جا هو بندو، اها نيروئي جي ڪن ڪري آهي
وات اچڻ.	ڪڪر گهٽي وڃڻ. رس ڪپور دوا کائڻ ۽ ان وات ايندو آهي.
وات ٻنڌڻ.	ڳالهائڻ نه ٿيڻ. دسو ٻوت ٻنڌڻ.
وات تو ڪاٺي ڪرڻ.	مٿا چري صلاح ڪرڻ. هو محاسن جي روئي کائيندي ڪوڙ، ۽ ورات تو ڪاٺي نه ڪرڻ گهرجي.
وات ٻاٺي ٿيڻ.	شيءَ لاءِ اڪير ٿيڻ. هڪي پوري کائيندو ٿي، منهنجو وات ئي ٻاٺي ٿيو.
وات ٿاري هڻڻ.	اڇنڪي ۽ ريت هڻڻ. ٿس ٿر ! ڪٿر وات ٿاري ٿو هلي.
وات ٿاري وڃڻ.	لاڳ وڃڻ لاءِ تيار رهڻ. انهي آفيس ۾ وڃو، ته منشي وات ٿاري ويندو آهي.
وات جا ٻلاو کائڻ.	ڪوڙي وڏائي ٿيڪارڻ، ٻٽاڪ مڻڻ. وات جو ٻلاو کائڻ ته سولو آهي، ڪرو جي ڪوڪري ٿيڪاري.

اصطلاح	اصطلاح
<p>د-ن در جات نشی .</p>	
<p>نمید و قطع . تون احسان و آب در جو آمدن ، بوتی پست ک بوی .</p>	<p>وات کز دو حط .</p>
<p>لیزاري کوط . گچی بر کتور ، و آب بر گام ، پیوهن پوندیس آخوند مایو .</p>	<p>وات در کد کوط .</p>
<p>در کاله نط . آید آمین بشما آب در و آب در مشه و جوی وید آمدن در جو ؟</p>	<p>وات در مشه و جوط .</p>
<p>چک پانط ، سوال کوط . چتریل کاله نط . آب جب کی وات و دو . کیر تو توری کاله واسطی و آب و جوی . سپکهر کی و آب جو و جندو و امس</p>	<p>وات و جوط .</p>
<p>پنهن جی در کاله نط جهزو حط . میر ماطی و آب وکیل آمدی ، من کی کیر موزا بندو .</p>	<p>وات وکیل حط .</p>
<p>کولا کوط ، جاچط . جهور جی بر در و جوی تنهن جی و آب در در جوی . او-پژو کچط . صدی ، هل لکر مان ویدو و آب داریان ، در من اچی .</p>	<p>وات پچط . وات نهارط .</p>
<p>انکار کوط . جدر اسکول در و جط جی و آب نشی واری .</p>	<p>وات در وارط .</p>
<p>پیروی کوط . من بر ساگی پی و واری</p>	<p>وات و نط .</p>

اصطلاح	ارت و معنی : کمر کیندن آٹجی
	ات و اتی آہی .
واجب یا وارو وہیٹ .	حکم ملانٹھ ، ڈاکو و جھٹ . انہی مختیار کار اسان جی تعلیم ہر خوب واجب یا وارا و جائی .
وار جو ونگہ نہ ہیٹ .	ذرو تفاوت ہر نہ ہیٹ . ہر جھکی جوہی تو، انہی ہر وار جو ونگہ نہ کڑہی
وار جو ڈالو نہ گھنٹھ .	کچھ ہر نہ چوٹ . تون بھٹک ملو اچ ، تہنہجی وار جو ہر ڈالو نہ گھنڈو .
وار وچانٹھ .	ڈی جو سگر ڈیٹھ یا مانتھ کرٹھ . جھتی وار و جائی ، تن سان کو ہر مہاجو .
وار و جھٹھ .	پہنہجو حق اکہر ڈیکارٹھ . سپکھن شی ہی پورائیں پنہجی وار و جھیں .
وار ونگو نہ ٹیٹھ .	ذرو ہر جو کو نہ ٹیٹھ . تہنہجو شل ، وار ہر ونگو نہ ٹیٹھو .
وارو ورٹھ .	چگو پاکر ٹیٹھ ، لاپکاری ٹیٹھ . من منہجو ہر وارو وری .
واری جو کوٹ اڈٹھ .	بیفانڈی کالہ دابت جتن کرٹھ . (شام مان) واری سندھو کوٹ ادی اڈیندین کیترو .
واری جی مس ہیٹھ .	گھٹو جتا نہ کرٹھ . اسان جو ڈنڈو آہی واری جی مس ، ان نہی کھڑو

ارث اے معنی چاہے کس قسم کی آفت

ارث

پرو سو آئی

دائیں مچھل . چور گھڑیاں ، نہ سچی
گھر پر داکو داکو ان ٹی ہنسی

اختیاری پنہنجی وس رکٹ . راج
جذم سہا اٹو ، ذمہ سموری واگ
پنہنجی مت ہر رکیائس .

بندش ہیٹ فٹل ، زبردست مہنگو
جی مت ہیٹ فٹل . آمیس ہر
آمیون واگھو جی واہ ہر ، ماحال آئی
جو کو گاہائی سنگھی

پور نی موٹائل . حال تر وجون نا
ایذاہین ، جذمین ہوا واگون وارینون
تذمین اچی گڈ باسین

وڈی کمر ہر نہ انکٹ . ہر وامہ
نہر . جمن ، ہار انی ہنسی . جمن

آقا ، ہا سیدو ٹیٹ . ہر ہر گان ہر
ہر ہر ہر ہر ہر

ہر ہر ہر ہر ہر . ہر ہر ہر ہر
ہر ہر ہر ہر

ہر ہر ہر ہر ہر . ہر ہر ہر ہر
ہر ہر ہر ہر

و کو واٹل
ہوٹ یا ٹیٹ

واگھ مت ہر رکٹ
یا ہر

واگھو جی وات
ہر

واگون وارٹ

ہا ٹیٹ

ہا ہر

ہا ہر

واٹ نی ہر ٹیٹ
یا وقت

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
سٿڻ ڪرڻ .	هي سٿڻ نه ڪجي ، نه زماني جا ڪم نه ڏن .
واٽ ڳڻڻ .	دٻس نه ٿي ، پير ڪرڻ . موهن کي نه سمجهڻ جو واٽ ٿيڻو آهي جو دٻ واهي نه ٿيڻي پوڻا ڪهه بهارين .
واٽ ڪرڻ .	ڳالهه پڪاري ٿيڻ . واٽ ڪري ويو ، نه ٿيڻ .
واٽ ورڻ .	عمر بچڻ . واٽ ڪري جو نه ڏن نه ٿيڻ .
وٽون وڃڻ .	چڻي نه ٿيڻ . واٽ ڪرڻ وٽون نه ٿيڻ .
وٽ ڪرڻ .	پٿر نه ٿيڻ . ڇڪڻ . واٽ ڪرڻ .
وٽ ڪرڻ .	زمين جي پيدا ٿيڻ . واٽ ڪرڻ .
وٽ ورڻ .	مدد ڪرڻ . نيڪو ٿيڻ .
وٽ ڪرڻ .	ڳالهه جي ڪهڻي نه ٿيڻ . وٽ ورڻ .
وٽ وڃڻ .	وٽ وڃڻ . وٽ وڃڻ .

اصطلاح	اٺ يا معنيء ڪم ڪيئن آڻجي
	دوس، ۽ ٻين ڏهن ڪهل بوس.
وٽي وڃڻ.	دشمني ڪرڻ، کوٽو وٽ ڪم
	آڻڻ، ڇيو پڇاڻڻ، آڻڻ - ان مون سن اچي وٺي وڌي اٿس، سو الائي جو، جتي سب پساو وائڻي وڌي وئي، جتي ليکي وائڻو موهر مٿي آڻائي جتي.
وٽ پهچان ڪرڻ.	ٽڪر ڪرڻ. ڇڪڻ ڪم تي وٽ پهچان ڪو نه؟
وٽ وٽ لڳڻ.	ٽڪر ڪرڻ، آفيس ۾ اچي، ته پوءِ وٽ وٽ لڳي وڃيس.
وٽ جو نه ڏسڻ.	هٿ ۾ پوڄڻ. باهر اي هٿ ڪئي اٿس، پر وائڻي وٽ جو نه آهي.
وڃائي ڇڏڻ.	سيڪٽ ڏيڻ، نافائدي ۾ لڳڻ. سڀاهي هل، ته تان هڪو وڃائي نه ڇڏي. هن دفع هڪڙي اخبار منگي وڃائي ڇڏيو آهي.
وڃڻ کي وڃڻ.	مري وڃڻ، وري نه اچڻ. مسافري ٿي وڃڻ وقت، اٿن کان ائين ٿي هڪ لائينس جو هٿ نه وڃڻ کي ٿي ويو.
وڃ ڪڍڻ.	منجهه لهڻ، گلارو ڪرڻ. ڏسج نه، ان انهي ڳالهه جو ڪئن ٿو وڃ ڪهان.

اصطلاح	اردک یا معنی ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	. ٿلھن کي اڻھي ڏاڏھ جي ھم پھندي ۾ وڃ ڪندي ڏنھدا .
وڃ وھڻ .	آبرو وھڻ . سچ ھم پھندي ۾ سڌاڻس وڃ وھندو آھي .
وڃ يا وٽ ھڻڻ .	طاقت ھڻڻ ، سگھ ھڻڻ . سھنجو وڃ جا آھي جو نہ مھندي .
وڃين آڱر ھڻڻ .	لڇو ھڻڻ . مھالڃ ، اھيہ نہ رھين آڱر اٿئي .
وڌ لھرائڻ .	اڻڌ کڻي ۾ مھتو ٿيڻ ڪري پھي پھندڙ کي ڪنھن اسٽارٽ ڪري جو ڪرائڻ . ھندو . ٿلھ ڌارا نيرت ٿي وڌ لھرائيندا آھن .
وڌا پير ڪرڻ .	قسمت ساط اچڻ ، مھرباني ڪري اچڻ . اڄ نہ توهان وڌا پير ڪيا آھن ، اھو ٿورو ڪم نہ آھي . ڏسو وٽ جو نہ ھڻڻ .
وڌائي يا ڏانءُ ۾ ڇڏڻ يا پھرجڻ . وڌو سڏ ٿيڻ .	ٻانڪ جو آواز پھڻڻ ۾ اچڻ . وڌو سڏ ٿيو ، نہ مھرباني بہ ٿو ڏئي ھندا مسيت ٿي . ڏسو گل ڪرڻ .
وڌو ڪرڻ . وڌيون اڪيون الڪ کي ھڻڻ .	منش جي ڇاڻڻ کان ڳالھ مٿي ھڻڻ . بھار چڙھي يا مري ڪم نہ ڄڻي ،

اردو معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	اردو لاج
دٻيون اڻيون اکر کي آهن .	وڌ وجهڻ .
وڌيڪ ڇڙ ڌيارڻ . مون وڌ نه ڏاڍا وڌس، پر ڪجهه ٿين ڪس .	وڌيڪ آڱري تي نه مٽڻ .
نر ڏيا ٿي مدد نه ڪرڻ . هو آهي جو وڌيڪ آڱري نه ٿي ، سو ٿو اهڙا ڪم ڪري .	وڌيڪ رسو پڇڻ
پنهنجي مطلب تي ڳالهائڻ يا ڀاس ڪرڻ . دس اٺون نه ورتي ٿو رسو جهڙو .	ور ڇڙهڻ يا وره اچڻ .
وجهه هيٺ اچڻ . ور ڇڙهڻ ، تر ور لاهندو - انءُ .	ور ڌيڻ .
آسيس ڪرڻ ، چٽي پرمان ٿيڻ .	
ڊيوٽي ورتس ، تر سگهو ئي ٻين سان چڻو ور ڪندين .	
شادي ڪرڻ ، گهوت ڪرڻ . ڏسو مليون جملو .	ور ڪرڻ .
ڦيرو ڪري اچڻ . مهن جي اوسان ايتري دل آهي ، جو ور ڪري نه تو وت اڃان .	ور ڪرڻ .
ڇيهر تي ٻڌل ڪپڙو مٽي ڪنجڻ .	ور ڪٽڻ .
سٺو جو ور جو ڪنڀون اٿڻي . لڊي ٿي پمٽي آهي .	

اصطلاح	اڻڻ يا سمجهڻ ۽ ڪم ڪرڻ جي آڻهه
ور لاهڻ.	سڻڻو ان ڪوڙي ۽ ڏسو وڃڻ.
ورق ورائڻ.	ڪتاب پڙهڻ. (مذهي) ٻاڙ ڏوڍ
ورق ڏيڻ يا وسارڻ.	جڙهن جڙهن ورق ورائڻ وٺا (ڏاڍا) ان (مذهي) ڪتاب پڙهڻ کان پس ڪوڙي. اکر پڙهه الف جو هيا ورق سڀ وسار.
ورهين کي ڏاڍ ڪوڙي.	نه و سڙي. ڏک اٿڻو اٿس، جو ورهين کي ڏاڍ ڪندو.
وڙي اچڻ.	مڙي. هن جو ڪو ڪالھ دري آيو.
زهي ڇانگو ٿيڻ.	ڦاٽو ڇهڙو ڪوڙي. ٿيوار ٻيلو وڙمي ڇانگو ٿيا آهن.
وس واهندو ٿيڻ.	منهين و سڙي. دلچاهه ڪر، ڪو وس واهندو ٿيو ته پوءِ ڪير ڪو.
وصال ڪوڙي.	مڙي، فوت ٿيڻ. هن ڪالھ رات وصال ڪيو.
وڪيلن مار نه مڙي.	وڇواري جو نالو نه ڳڻهڻ. مون سان ڇولو وڙهين، وڪيلن نه مار ڪانهي.
وڪه پوڙي.	پلائي ڪوڙي، مدد ڪوڙي. ڪنهن سان وڪه پوڙي، ته هو نه ويل نه وڃائيندو.
وڪه ٿي پڇڻ يا ملڻ.	اوچو پورو جوڙ ٿيڻ. گهڻا پوڙ ڪنهن هوائين، پرمان نه وڪه ٿي پڇو ماس.

اصطلاح	اُڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
وڻ ساڙڻ.	ڪهڙو دڪر ڏيڻ. ڇا ڪم ڏيان، هن نه ول نه ساري ڇڏيا آهن.
ورط ڪهو ڏوٺ بند ٿي.	اُچائي ڪٽڻ. ڇو اهوئي کي مختيار ڪاري ملي، ته وڻ ڪهو ڏوٺ نه بند ٿيو.
ورڻ وڻ جي ڪٽائي ڪڍڻ ٿيڻ.	ڪهڙن قبيلن جا ماڻهو هڪ جڳهه هڻڻ. ڪراچي ۾ جوهرليس وڻن واسطي ميڙ ٿيو هو، تنهن ۾ وڻ وڻ ڇڏي ڪٽائي اهي ڪڍي وئي.
ورڻ وڻ کي ڪشي ڌڪارڻ.	ڪهڙن - ان ڌڪي لپي ۾ ڪٽڻ. ٻيو رڪجي ڪٽي - ان، ٻلا وڻ وڻ کي گشي جا ڌڪار ٿي.
ورڻ وڻڻ.	ٺاس ڪوڙڻ. هر سٺ ٻيئي تنهن نه ڏاکڻ جا وڻ ٿي وڻ ٿي ڇڏيا.
ورڻ وڻڻ.	لهڻ ڏاڙ پٽڻ. تون طمع کي ترڪ ڏي، وڻ طمع جا وڻ وڻ.
و هاڻو ڏيڻ.	بي پرواهه ٿيڻ. جوڙ ٻيا راڱا ڪن، ٻوليس و هاڻو ڏيڻي ويني آهي.
و هائي ڪه ڇڻ.	ٿيل ڪم واسطي ڇاڇ ڪوڙڻ لڏائي ڏسڻ ۾ اچڻ. ٿيڻي جيڪا ٿي سا هائي جئي، وڻي ان ڪم ۾ ڇڏيو.
و هائيءَ جو ڪلاڻڻ.	ڇوڙو ڪا هائڻڻ. جئي جا ٿو، و هائي ٿي

اصطلاح	اردت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آهي
وڙهت ڦس راڳو هڻج.	ڏکڻيس . وڙهت ڇو رائج هڻج . هن . هٿ ۾ ڦس راڳو آهي ، سڏان واري .
وڙج وڙج .	پشروي شامل ٿيڻ . گهو ڪر ، دن ڪي هٿ وڙج وڙج آهي .
وڙو ڪڍڻ .	ڪم وڙج . هٿ تي واري وڙو ڪڍڻ .
وڙول ڳاڙڻ .	ڏڪهڻو وڙج . توکان ٿو اهو ڪم لڳي ، ماڻهي وڃي وڙول ڳاه .
وڙو ڪيلڻ .	هن پيل وانگر ڪيل ڪرڻ . هن اٿڻ تي زالون ٿرون و رات وڙو ڪيلينديون آهن .
وڙو ڪهڻو هڻج .	جهڙا ڪار ٿيڻ . اهو آهي وڙو ڪهڻو ، نهن ان ڪپڙو ڳاڙهي .
وڙو وڙو هڻج	آزاد ڪي مڙج . جهڙ پل وارو نه هڻج . دلچاهه ڪر ، ان وڙو ڪهڻو نه پوءِ وڙو وڙو ڪر وڙو .
ويسا وڙڻ .	ڪيل پوءِ مڙي جو ڦل وڙڻ . ڪم ڪري ڪري ، اهي وڙي وڙو ويسا وڙڻ .
ويسا وڙڻ .	پٽ ڪو هڻج . ان جي مڙي آهي ، تو اٿڻ تي پنهجي ويسا وڙيا .

اصطلاح	اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
وڙهو اُڏاڙو .	پنهن جو مطلب ڪڙو . نوٽ مشورتي وڙهو اُڏاڙو، ائين به ٻيا ڳڻ ٿيندا آهن .
وڙيل نه وڃائڻ . وڙيل وڃهڻ يا آڇڻ .	وڃهڻي مدد ڪرڻ . ٽٽڻ وڪهڻ . ميهڙا ٽڙيل . آڇ ۾ اهڙا وڙيل وڌا مان کڻي (ماروي مان)
وڙيلن پنهنجن جه زور ٽڙيل .	سڀ ڏس ملائڻ ، ڇيلا ڪرڻ . انهيءَ جهڙي اڳاڙي لاءِ وڙيلن جه زور مان به لائيندس ، پوءِ ٽٽجي ٿر ڪٽيو ٿو ٿئي .
وڙهون هڻڻ .	ڇيهه ڪرڻ ، حد ڪرڻ . مالهو مون به گهڻا ٿڌا ، هڻو - ان ٿر وڙهون آهن .
وڙهي وڃڻ .	ڪم ڪرڻ کان رحمت ٿيڻ ، ڀاڙجڻ کان بس ڪرڻ . خير، تنهن جو بدل ڪونهي ، مائي وڙهي وئي . هڻو ڙا دوا ڪرڻ کانپوءِ وڙهي وئي .
وي به ٻڪل هڻڻ .	کاڌي لاءِ سڀڪي ملي سگهڻ . گاديءَ ۾ دولتي جو ڪهڙو خيال آهي استعشن استعشن نبي ويو به ٻڪا پيا آهن ، جهڪي وڙهي سو کائو .
وي راءِ هڻڻ .	مشت يا ٿوڪت ملڻ . جتي ڪٿي پورعتي سان ٿو ملي، اتي به ويءَ ڪور

اصطلاح

<p>ٿو ورا هجي، جه ڪٽي ايندو.</p> <p style="text-align: center;">هم</p>	
<p>هٿ وڌائي نه ڪٽي، نه لت هٽي.</p> <p>هٿ وڌايو نه ڪٽي آهي، هٿ نه هٽي آهي.</p> <p>گهر کان وري نه هٿ جهڙو، جتي هٿ نه هٽي.</p>	<p>هٿ نه هٽي.</p>
<p>مدد ڪري، هٿو ڪري. تون هٿ نه هٽي، ته مان جيڪو به هٿ نه هٽي.</p>	<p>هٿ نه هٽي.</p>
<p>ڏاڪڙ ڪري. تون وڃي جهٽس، جي هٿ نه هٽي، ته مان ڪري هٿ نه هٽي.</p> <p style="text-align: center;">اجام</p>	<p>هٿ نه هٽي.</p>
<p>هٿ نه هٽي ڇپ هٿ نه هٽي. مان آهيان هٿ نه هٽي، سو گهر، ان ڪٽي ٿو ڪري نه هٽي.</p>	<p>هٿ نه هٽي.</p>
<p>وڙهي. ڪنهن جو ان سان هٿ نه هٽي ته خبر پوي.</p>	<p>هٿ نه هٽي.</p>
<p>هٿ نه هٽي. تون ڪي اها شي هٿ نه هٽي، ته ڇا نه ٿو وٺي رکي آهي.</p>	<p>هٿ نه هٽي يا هٿ نه هٽي.</p>
<p>خارج نه ڪري، ڪنهن جي هٿ نه هٽي.</p> <p>ڏاڪڙ هٿ نه هٽي، جتي هٿ نه هٽي جو وڙ نه هٽي.</p>	<p>هٿ نه هٽي يا هٿ نه هٽي.</p>

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
مٿ ٽريل ڇڻ.	ٿور جي اٽڪل پوري ڪري سگهڻ. اٿو ٿوري ڪهڙو بهڃايل، منهن جا مٿ ٽرا يا آهر.
مٿ ٽنگ ڇڻ.	پئسي جي سواڙ ۾ ڇڻ. منهن منهن جو مٿ ٽنگ آهي، تڏهن ٿو جاءِ ٽڪر وڪڻان.
مٿ ٽنگڻ.	ٻڌڻ. ۽ ڏاڍا، ٻين اڳيان مٿ ٽنگڻو ٻوڏو.
مٿ ٽاڙڻ.	کٽو ڪرڻ. ۽ ۾ ڏرم مان ڇوڙ مٿ ٽاڙيا آهن.
مٿ پڇڻ يا پڇڻ.	مدد ڪرڻ لاءِ وجهه ملڻ. منهن جو مٿ پڇي سگهيو ته ان ڪم ۾ گهٽ ٿيندس.
مٿ پير لڙڻ.	عجب ۾ پوڻ، بيهوش ٿيڻ. اها ڳالهه ٻڌي منهن ڇاڙهه مٿ پير لڙي ويا. هن کي وائي ٿي آهي، مٿ پير لڙي ويا اٿس.
مٿ پير هڻو ڪرڻ.	ٻوڏي ڪرڻ جو طاقت ڇڻ. جيستائين منهنجا به مٿ پير ڪندا، تيسرائين ٽڪنهن جي محتاجي ڪين ڪيندس.
مٿ پير لڳڻ.	وجهه ملڻ. منهن جو به ڪو مٿ پير

اصطلاح	اڻڻ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
هٿ پير لهڻ .	لڳو ته گهڻا مڻس ڪيڻ .
هٿ پير نه کڻڻ .	زال جو ٻيو ڪرڻ . هن رات هٿ پير لڏا آهن .
هٿ پير هلاڻ .	هٿ يا ڇيهو نه پوڻ . اهو ڪم ڪري ، ته هٿ پير ڪو نه گسندو .
هٿ پير هلاڻ .	پوءِ هٿ ڪري ڪهڙو ڪرڻ . هٿ پير نه هلائڻ ، ته گهر وٺي ڪون آڻي ڏيندو .
هٿ پر شادي ڦهڻ .	ٿورو هٿ ۾ کائڻ واسطي ڦهڻ . ساڍهه پيلي ۾ سڀني کي هٿ پر شادي ڏيندا آهن .
هٿ ڦار هڻڻ .	اڃا پوءِ ڦهڻ ڪرڻ . هٿ ڦار ، ڦور گهرائي ڪهڙو آهي .
هٿ ڦيرڻ .	مهرباني ڪرڻ يا ڀلائي ڦهڪاڻڻ . هار کي رڳو مار ڪون سواريندي ، پر هٿ نه ڦيرڻ گهرجي .
هٿ جس هڻڻ .	ڪيل ڪم جو مان هڻڻ . منهن جو هٿ جس ڪونهي ، ڇڏائي ڪر ، ته نه ٻرائي پيشي ليکي .
هٿ جوڙ يا نمشڪاڙ يا رام رام يا سلام	شامل نه ٿيڻ ، نه وڌڻ . ٻانهي پدران هٿ جي خميس پوڻ . ۴ سوين ڪنگڻين کي پائڻ سڌارو ٿا ڪوليون ، ته اسان جي

ادب لاءِ	ادب لاءِ
ڪرڻ .	ان کي هٿ جوڙ آهي .
هٿ جوڙڻ يا ٻنڌڻ .	نهائڻ ڪرڻ ، آڻ مڃڻ . ان هٿ جوڙيان ، اهو ڪم اوس ڪري .
هٿ جهلڻ .	ٻسڻ ڪرڻ . اٿار کان مون هٿل هٿ جهليو آهي .
هٿ ڇڏڻ .	ڪاٽڻ لاءِ ڪهڻي . ڪاٽيڪارڻ . هٿان جوڙ اهڙو ته لاهيو ، جو هٿ پئي چٽيائون .
هٿ ڇيو نه ڪرڻ .	پئسي جو پاڻ ڏهڻ . ڇا ڪريان ، هٿ نٿو ڇيو ڪري ، ڏهين نٿو ڪاٽيڪارڻ .
هٿ جوڙي ڪرڻ يا هٿ ڇڏڻ ڪرڻ .	ڇوڙي ڪرڻ ، ڇوڙي ڪري؟ جي ڇوڙ ۾ خلل وڃي . هن کي هٿ جوڙي ڪرڻ يا هٿ ڇڏڻ ڪرڻ جي عادت آهي سو بيٺ جهليو . هن هن جي زال سان هٿ ڇوڙي يا هٿ ڇڏڻ ڪري .
هٿ ڏٺڻ .	نراس ٿيڻ ، اميد لاهڻ . ڇوڙي ڏٺڻ هٿ ڏٺي ، پوءِ ته ڇوڙي پئي هلي .
هٿ ڏٺي لڳڻ .	سٺوئي وٺڻ . توهان ۾ جاءِ کي هٿ ڏٺي لڳا آهيو ، سو ڇڏڻ نه هلي .
هٿ ڏٺي وٺڻ .	نه لڳڻ ، ڪين ڇڏڻ . هٿ ڏٺي ڇڏڻ ڏرم جي ڳالهه کان هٿ ڏٺي

اصطلاح	ارت يا معنيٰ ۽ ڪرڪيئن آڻجي
	ويڊا آمد.
هٿ ڏيڻ يا هٿي ڏيڻ.	سهاڻعا ڪرڻ، ڏاڳو ڏيڻ. هٿس ڪي هٿ ڏيڻ يا هٿي ڏيڻ هر هڪ ڀل، اڻهائي يا ڀل، اڻهائي جو انگ آهي. هن ڌاري ڪي پنهنجي روپيا هٿ ڏيو.
هٿي 'ا' چڻ.	مدد ملڻ. جيڪر ڏهه روپيا جو ڪو مهيني سر ڏئي، ته به گهڻي هٿي آهي وڃي.
هٿ ڏي ٺهاري.	آسرو رکڻ. پنهنجي ٻارجي، اڻهي جي هٿ ڏي ڪيترن ٻهاريو.
هٿ ڊکها هڻڻ.	پهچ هڻڻ، سهرڙي هڻڻ. ڏسو ٻاهيون ڊگهيون هڻڻ.
هٿ رکڻ.	سٺيائڻ، پنهنجو ڪرڻ. هودت نه پنهنجو آهي، جي ان تي هٿ رکڻين ته لهي پوندو. پاڳڻي آهي اهي ان تي هٿ رکيو آهي.
هٿ سنئون ڪرڻ.	دان ڪرڻ. ماڻي ته ڪشي هڪاري ۾ هٿ سنئون ڪرڻ.
هٿ يا هڙڪو سي ڪرڻ.	ڏسو ڳوڻ ڪوڻ ڪرڻ.
هٿ ڪڍڻ.	لاڳاپو لاهڻ. اٿان اهي ڪم ڏان ماڻي هٿ ڪڍيو آهي.
هٿ ڪرڻ.	حاصل ڪرڻ، ملڻ. ڦاڙهي جي

اصطلاح	اڙت يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي.
هٿ ڪر من تي هٿ.	ڪل هٿ ڪر، ان، ڏاڍو ڊڪامندو سڻ.
هٿ ڪهي يا وڌي ڏيڻ.	پٽڻ، هٿ ڪريو، ڏي، هٿ، هٿ، جيڪي لٽو هو سو ٿيو.
هٿ ڪس هٿ.	لکي ڏيڻ، اختيار ڏي ڇڏڻ، اڏو ڪيو، ان ۾ ڪي آهن، هٿ ڪي ڏيڻ.
هٿ ڪولڻ.	ڦرڻ، ٻيلي ۾ رڳو هٿ ڪس آهي، هٿ ڪري ڪا ٿي.
هٿ ڪڍڻ.	دان ڏيڻ، سخاوت ڪرڻ، ڏڪار ۾ هٿ ڪولڻ گهرجي، نه هٿ، واسطو ڇڏڻ، اشارو ڪرڻ، مون ليڪي تان هٿ ڪڍڻ، اڳي ڀاڱو ڄاڻ، ڪيڏي ٿيو ڪو هيءُ ڪيڏي ٿو هٿ ڪڍي.
هٿ ڪڍڻ.	وڙهڻ، جهيڙو ڪرڻ، مشغول ٿيڻ، رڳو، انهي سڻ هٿ ڪڍي ڏس، نه ڏيهاڙا ڏيکار ٿي. هٿ ڪڍڻ ڪا سو، لا اهو ڪم ڪرڻ پورو ٿيندو.
هٿ ڪس ڪرڻ.	اڃا پورو هيو ڪرڻ، ڪمڙي مان نه ڦاٽو ڪري ويو آهي، هٿي هٿ.

اصطلاح	ادب يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
	گس ڪرڻي آهي.
هٿ لڳڻ.	چپيت اچڻ، چپڻ. منهنجو اڃان هٿ ڪونه لڳو انهيءَ، تڏهين ٿو مٺا ڪرين. جهڙي جو هٿ لڳو اٿس عالمي ڪپڙو ٿو لاهائي.
هٿ منجهڙ.	گهرج ۾ پوڻ. هيلٿائين ته ڪڏهين به هٿ منجهڙو آهي اڳتي به ڏيکي تي ننگ آهي.
هٿ ۾ سرهو ٿيڻ.	مرد جي جيوي يا حياتي ۾ زال جو مير ط. بڻي. جي هٿ ۾ سرمي ٿيان ته وڌيڪ لڳڻ لڳيس.
هٿ ۾ هڻڻ.	وس يا اختيار ۾ هڻڻ، هو جو دٻاءُ هڻڻ. تون انهيءَ ۾ اڳوڻو جو الڪو به ڪر، اهو منهنجي هٿ ۾ آهي. حال ته تي دٻاءُ هٿ ۾ آهن پوءِ ٿو وڃندو.
هٿ نصيب ٿيڻ.	واهر ملڻ. وري به هٿ تنهنجا نصيب ٿيس، به به انهيءَ ڪي ڪشي اڃايس ها.
هٿ وجهڻ.	ڪرڻ لڳڻ، پر اسريءَ جي آبرو ۾ خلل وجهڻ. ڪم ۾ به هٿ وجهيو ته ٿيندو. هو اهڙو خراب آهي جو هلندي بيوزالن ڪي هٿ وجهي.

انطلاق	اڌ يا معنيٰ ۽ ڪم ڪيئن آڻجي
هٿ هٽڻ .	توڙ، سنڌائي ڪرڻ . هٿ هٽي ان کي وڃي پڇ، جڏهن هن ڏسو کي ڪڍڻ هٿ نه هٿو اٿي .
هٿ وٺي جهيڙو ڪرڻ .	سواءِ سبب جي وڙهڻ . ٻڌو ڪو نهي ٿي، نه هٿ وٺي جهيڙا اهو ڪري .
هٿ يا هٿو هٽڻ . يا مهٽڻ، يا مارڻ	پڇڻاڻڻ . وڌائي وڌندڙ، پوءِ گهٽڻ هٽندڙ هٿو يا پوءِ هٽندڙ هٿ ڇڏڻ آڻي ڪڍڻ، ڪڍڻ جوڻ .
هٿ کي هٿ نه ڏسڻ .	تمام انڌيري هٽڻ . اهو نه طوفان آيو جو هٿ نه ڏسي هٿ کي .
هٿ هيٺ هٽڻ .	پئسو ڄام خرچڻ . هٿ هيٺ جو ڏيڻ، پوريون هٿ سڀ لڳهين .
هٿان پوڻ .	ڏوهه ڪرڻ . هٿان ڪان پيئي اٿڻ، جو معافي وٺڻ .
هٿڙي هٽڻ .	گهٽ توڙي . گهٽ سمجهي ٿو رائج، اهو هٿڙي هٽندو اٿي .
هٿن تي پوڻ ڪرڻ	اٿي جو اٿي ڪري ڏيکارڻ . جيئن نه ڳالهه ڪري وڃان، نه نه هٿن تي پوڻ ڪري ڏيکارين .
هٿن جو چاڙهڻ هٽڻ .	لنڊو و عمر هٽڻ . ڏس نه هٿن جو چاڙهڻ، سو نه ڳالهائي ڪڍڻ ٿو .

اردو يا معني ۽ ڪم ڪيئن آڻجي	اصطلاح
وڙهي يا بحث ڪري ٺهيو ڪرڻ . م . اها جڏهن من جي حدن ۾ ڪم ڪري نهي نه ٿو ٿي .	هٿن جي سنڌائي ڪرڻ
وڃي عزيمت ڇڏڻ ، اٿل نسل ڪم ٿيڻ . مان سجاڻاس ، هاڻي ڪا ڌار ٿيو ته ڇو ڪونهي ، هٿن جا ليڪا ڪي ڊهرڻ جا آهن ڇا ؟	هٿن جا ليڪا ڊاهڻ .
ٽڪڙو لنگهڻ . سج ۾ هٿن مان ٿو وڃي .	هٿن مان وڃڻ يا وڃڻ .
عجب ۾ پوڻ . اڏاڳانهن هٿن ۾ ڇڪي ڏور سو ڪري پيو .	هٿن ۾ ڇڪي هو سو ڪري پوڻ .
اونڌو ۾ هٿن پير ڪنهن شيءِ جو ڳوٺ ڪرڻ . ڏيو هاري ڪٽي ڳول ، هٿو رازيون ڪٽيون ٿو ڏين .	هٿو رازيون ٽيڻ .
ڀاڻي ڪري دشمني پوانڻ . ڪٽو گهرائي ڏنڊ هٿن ، هٿن ۾ ٿو ڏين ، انڱو هٿن ڏيئي ڏور ۾ وڌائڻ ٿيو .	هٿن ڏيئي ڏور ۾ وڌائڻ .
بي همت ٿيڻ . اٿل جي هٿن کان ٿي ، اٿل هٿي هٿو رازيون ڇڏي ڏين .	هٿيار پنهار ڇوڙ ڪرڻ .
وڙهڻ لا ، تيار رهڻ . آهي ته ڇيڻ ، ٿوري ڳڻي تي هٿن پيو پئڻ .	هٿين پوڻ .

اصطلاح	اردو معنی و کرمکند آملجی
مٹین خالی مٹھ	بھسو، مٹھ، منس خالی خنہ، ڈنڈو کروی سنگھو۔
مٹ ڈو ٹیٹ	چپ یا ہڈ ٹی کان مٹ بند ٹی وچٹ۔ بھرن ہلیگہ کراچی مٹ مٹ وہٹی ہوئی۔
مٹ سارا مٹ یا سر مٹ	رات جو دکان بند کرٹ۔ دن جل نہ مان مٹ سارا مٹ ٹو اچان۔
مٹ کٹھ	دکان بند کروی چٹھ۔ ہائوار نہ لہیا، مٹ کٹی چٹھ یائون۔
مٹھی سارون ہو کو ڈیٹ	روت آہو مٹھ، انہی سان نہ کٹھو مٹھو کوہی، مٹھن کی مٹھی سارون ہو کو ڈیٹ گھر جی۔
مٹھان یا مٹ کان ہیٹ نہ لہٹ	نہ مٹھ۔ مٹ کھی گھٹوئی سمجھو ہوس، بھرنون ہیٹ نہ لٹو۔
مٹھ میرا ڈیٹ یا پانٹ	کھڑی کھڑی قکیا قو رابا ڈیٹ۔ چہر نہ مون کان ٹی، ہو وری مٹھ مٹھ چا چا ٹو ہائیں۔
مٹھ پوٹ	بار ٹیٹھ۔ ہوسی سارا نہ لکڑا کون ڈیڈو، راقی کو مٹھ وچی پٹھو نہ اما گٹھ ہی آمبی۔
مٹھ پیکل مٹھ	پور مٹھی ٹی حریل مٹھ۔ مٹ پیکل مٹھو،

اصطلاح	اصطلاح
اڻ ٿيڻ وارا ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ	
پيشي جو نقصان ٿيڻ. ٻي ڪم ڪرڻ سو ڪم ڪرڻ. ٻي ڪم ڪرڻ. آڻڻ اٿس.	هڏي ۽ رڳو اڇو ٿيڻ.
آڻي يا ڪاٺ ٿيڻ. ڪم ڪرڻ. ڪي ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ.	هڏي رڳو ٿيڻ.
سڃاڻڻ. ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ. هڏي ڪم ڪرڻ.	هڏي ٿيڻ يا ٿيڻ.
ڪم ڪرڻ، ڏيڻ اڇو. ڪم ڪرڻ. هڏي ڪم ڪرڻ.	هڏي ڪم ڪرڻ.
پورو ڪم ڪرڻ. هڏي ڪم ڪرڻ. مئل ڪم ڪرڻ.	هڏي ڪم ڪرڻ.
پيشي ڏاڍي ٿيڻ. اڇو ڪم ڪرڻ. وڌيڪ ڪم ڪرڻ.	هڏي ڪم ڪرڻ.
ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ.	هڏي ڪم ڪرڻ.
اڇا ٿيڻ، ڏل ۾ سمجهڻ ڪم ڪرڻ. ٿي وڃي. ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ، ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ.	هڏي ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ.
پورو ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ. ڪم ڪرڻ.	ڪم ڪرڻ ڪم ڪرڻ.

امراض و معالجات	امراض
<p>۱. نقره بر روی لب و دهان و کف دست و پا و ... ۲. ... ۳. ...</p>	<p>هشدار و</p>
<p>۴. ... ۵. ... ۶. ...</p>	<p>مشک و</p>
<p>۷. ... ۸. ... ۹. ... ۱۰. ...</p>	<p>مشک و</p>
<p>۱۱. ... ۱۲. ...</p>	<p>مشک و</p>
<p>۱۳. ... ۱۴. ... ۱۵. ...</p>	<p>مشک و</p>
<p>۱۶. ... ۱۷. ...</p>	<p>مشک و</p>
<p>۱۸. ... ۱۹. ... ۲۰. ...</p>	<p>مشک و</p>

اور میں نا معدنی و کمر کیشن آغاجی	اصطلاح
<p>کشی طرح و خط و انداز و گونہ و میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و دیکھو طرح و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز خط ہندی نامی طرح ہندی نامی انداز</p>
<p>میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز ہندی نامی انداز</p>
<p>میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز ہندی نامی انداز</p>
<p>میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز ہندی نامی انداز</p>
<p>میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز ہندی نامی انداز</p>
<p>میں کی کیفیت و صورت و انداز و میں کی کیفیت و صورت و انداز و</p>	<p>ہندی نامی انداز ہندی نامی انداز</p>

از طالع	ازک یا معنی یا کیم کیمین آنجا
دو اریط یا چیط .	نایس میدان یا برآبی ای کیمین و ط کیمین کیمین کیمین ، کیمین کیمین کیمین .
دو بهو ط .	ساکپ یا جنسی کیمین ط . گاهه ... کیمین کیمین کیمین .
دو ند تی . دو نگر تیط .	پنجندی - اریط . دو کیمین کیمین کیمین .
دو ند نر شکر ط .	کیمین بر فاند و نر ط . گاهه ... کیمین کیمین کیمین .
دو نگر یون تیط .	کدط اکیط کیمین ... کیمین کیمین کیمین .
دو مشه قریط .	سنگین و لنگیمین ، پیریون پیریون ... کیمین کیمین کیمین .
دو کیمین نر ما ، یی ط کیمین کیمین کیمین کیمین کیمین کیمین .
دو قریط .	(...) ، ... کیمین ... کیمین کیمین کیمین .
هیژهو هیژهو کیمین	... کیمین کیمین کیمین کیمین کیمین کیمین .

<p>اڙت يا مڇي : ڪم ڪرڻ آڻجڻ</p> <p>ڪڍواري ڪو يا ڏيڻاٽ هڻڻ . هو مڇيون ٻڙ آڻي، تنهن کي چڻن چڻو ٿي ڪڍي .</p> <p>گڏ ڇڻ . ڪاٺي مڇي مڇي ٿي ويا آهن، پتو ٿي ڪو نه ٿو پوي .</p> <p>ڇڻي مڇي جي سڌ هڻڻ . ڪاٺي مڇي جي ڪپڙ نه پوئڻي ٿي، ته ڇڻو ڳالهائين .</p> <p>نقوت ڪرڻ . مڇا ڪڍڻ وٺڻ ڇڻي آهي</p> <p>ڪڻهن ڏوڏ ڇڻي نه ڪرڻ . هو سڱو ٺاهي آهي، تنهن کي ڪو مڇين وان ٻڙ ڪو مڇين وان ٻڙ .</p> <p>مايو س ٿيڻ، اڍا ڪو ڏيڻ ڪرڻ . اڄ مڇي ڪاٺي وٺڻ ميدان آهي آهي ههه ڇو ڳالهائين نه ٿو</p> <p>ڪاٺي ڇڻي ڇڻي ڇڻي . مڇي ڇڻي ڇڻي ڇڻي ڇڻي، ته ڇڻي ڪو نه ڪڍي</p> <p>هڻج وڃڻ ڇڻي ڇڻي ڇڻي جي سڱو هڻڻ . اهو فقير ڪرامت وارو آهي مڇي نه ڪڍي نه</p>	<p>اڻ ڄاڻ</p> <p>مڇيون ڇڻي هڻڻ .</p> <p>مڇي مڇي ٿيڻ .</p> <p>مڇي مڇي جي ڪپڙ پوڻ .</p> <p>مڇا ڪڍڻ وٺڻ</p> <p>مڇين يا مڇين وٽ ڇڻي هڻڻ .</p> <p>مڇي وٺڻ ميدان ڇڻي .</p> <p>مڇي ڇڻي ڇڻي ڇڻي ٿيڻ يا مڇين ٿيڻ .</p> <p>مڇي ڇڻي ڇڻي .</p>
--	--

اصطلاح	اردو ۾ معنيٰ ۽ ڪم ڪندڙ اصطلاح
وچ ڪٽڻ لکي پيشي مخطوط	ٽڪر ۽ مٿي ۾ وچ ڪٽڻ ۽ ڇاپڻ پيشي لکاري ۽ وچ ڪٽڻ لکي پيشي آڏي ڇاپڻ پيشي ۾ ڇاپڻ لکاري

ي

ياراڻي ٻائڻ.	ده ستن جي واٽ ۾ ڪٽڻ ۽ ڇاپڻ پيشي ۾ ڪٽڻ ۽ ڇاپڻ پيشي لکاري ۽ ڇاپڻ پيشي ۾ ڪٽڻ ۽ ڇاپڻ پيشي لکاري
--------------	---

پورو ٿيو

جي - جي - آڏو واري ائڊ ڪمپني - پرنٽرس
حيدرآباد

پښتو ټوليزه

پښتو	انګلیسي	نومبر	صفحہ
پښتو	پښتو	۱۶	۱۶
پ	پ	۱	۱
پښتو	پښتو	۲	۲
پښتو	پښتو	۶	۱۲
پښتو	پښتو	۶	۱۳
پښتو	پښتو	۶	۱۶
پښتو	پښتو	۱۲	
پښتو	پښتو	۱۳	
پښتو	پښتو	۱۴	
پښتو	پښتو	(اصطلاح)	۲۷
پښتو	پښتو	(اصطلاح)	۳۱
پښتو	پښتو	۲	
پښتو	پښتو	(اصطلاح)	۳۴
پښتو	پښتو	۱۹	۳۵
پښتو	پښتو	۱	۳۶
پښتو	پښتو	۲۰	۳۹
پښتو	پښتو	۱۸	۴۶
پښتو	پښتو	۲۰	۴۸
پښتو	پښتو	۹	۵۰

ٲڪو	ٲڪو	ٲ	ٲٲ
ٲند	ٲند	ٲ	
ٲينٲي	ٲينٲي	ٲٲ	
ٲري	ٲري	ٲٲ	ٲٲ
ٲورو	ٲورو	ٲ (اصطلاح)	ٲٲ
ٲئي	ٲئي	ٲ	ٲٲ
ٲڙ ڙ ڙ	ٲڙ ڙ ڙ	ٲٲ	ٲٲ
ٲا	ٲا	ٲٲ	ٲٲ
ٲون	ٲو	ٲٲ	ٲٲ
ٲينٲي	ٲينٲين	ٲ	ٲٲٲ
ٲن	ٲن	ٲ	
		(اصطلاح)	
گڙ ڇين	گڙ ڇين	ٲٲ	ٲٲٲ
ٲڇڻ	ٲڇڻ	ٲٲ	ٲٲٲ
ٲيندي	ٲيندي	ٲ	ٲٲٲ
ٲندي	ٲندي	ٲٲ	ٲٲٲ
ز	.	ٲ	ٲٲٲ
ڙڪي	ڙڪي	ٲ	ٲٲٲ
ڇو ڇو	ڇو	ٲٲ	ٲٲٲ
ڇو	ڇو	ٲ (اصطلاح)	ٲٲٲ
ڇڻ	ڇڻ	ٲ	ٲٲٲ
ڇڻ	ڇڻ	ٲٲ	ٲٲٲ
ڇڻ	ڇڻ	ٲٲ	ٲٲٲ
ڇڻ	ڇڻ	ٲ (اصطلاح)	ٲٲٲ
ڇڻ	ڇڻ	ٲ	ٲٲٲ

دڪٽر	ڪڪر	۵	۱۸۰
بهرڻ	بيٺي	۱۹	۱۸۶
ڏيئس	ڏيڻ	۱۶ (اصطلاح)	۱۹۳
ميٺ	ليٺ	۲	۱۹۵
لڪڻ	مڪڻ	۳	۲۰۷
صاحب	صاحب	۹	۲۱۳
ذالهي	ذالهي	۱۲	۲۱۵
ٿيڻ	ٿيڻ گهڙا پڙ	۸ (اصطلاح)	۲۱۶
گهڙا پڙ	لام	۱۸	۲۲۳
لام	وارڻ	۱۳	۲۳۰
وارڻ	لاٽو	۵	۲۳۸
لاٽو	اري	۶	۲۵۳
وري	لوڏن	۸ (اصطلاح)	۲۵۸
لوڏن	ڏيئي	۲۰	۲۶۰
ڏيئي	موجري	۲۰	۲۶۳
موجري	قاري	۸ (اصطلاح)	۲۶۲
قاري	طيرپ	۱۹	۲۶۳
طيرپ	گه	۷ (اصطلاح)	۲۶۴
گه	وي زار هن	۷ (اصطلاح)	۲۶۷
وي زار هن	پهڻ	۲۰	
پهڻ	هوءَ	۸ (اصطلاح)	
هڪ	آبدا	۱۹	
آبدا	له ط	۷ (اصطلاح)	
لهن	پڙ	۷	
پڙ			

نالو : صاحب خان ميراڻي

ولد : بهادر علي

ادبي نالو : سورھ ميراڻي

جنم : 08.04.1975

جنم هنڌ : ڳوٺ ڪپڙو، تعلقو

رتوديرو، ضلعو لاڙڪاڻو.

حال ائڊريس : غريب آباد محلہ

نئون ديرو، تعلقو رتوديرو.

تعليم : M.A سنڌي

ڪرت : اسسٽنٽ سب انسپيڪٽر آف سنڌ پوليس

اڻ ڇپيل ڪتاب

ڌرتيءَ جا رکوالا (ٻارن لاءِ ناول) 1990 ع

سائرسهس گجن (شاعري) 2021 ع

برھ منجهارا بوند (شاعري) 2022 ع

صاحب ديوان سنڌي شاعر (تحقيق) اڻ مڪمل

موبائل نمبر : 3919786 – 0344

0300 – 3404488

اي ميل : sahibkhanmirani0@gmail.com

سوره سنڌي ادب

صاحب خان سوره: ميراثي

Cell No: 0344 3919786

0300 3404488